αλάνα

αλληλεγγύη ★ αντίσταση ★ αξιοπρέπεια

...στις Αμερικές των κινημάτων

• ΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟ ΕΚΕΙ «Πρώτη Διεθνής Συνάντηση στη μνήμη του Αντρέ Ομπρί» ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΤΟΠΙΑ Κολομβία: από το Βιετνάμ στον Αμαζόνιο • Κολομβία: έγκλημα πολέμου η εισβολή στο Εκουαδόρ • Βενεζουέλα: «αναθεωρούμε, διορθώνουμε, ξαναπροωθούμε». Προς ποια κατεύθυνση; • Βενεζουέλα: μπροστά σε στρατιωτικό σταυροδρόμι • Βολιβία: «Έχουμε την κυβέρνηση αλλά ακόμα δεν έχουμε την εξουσία» • ΓΕΩΓΡΑΦΙΕΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΣΕΩΝ Vía Campesina: Γέφυρες που εκτείνονται στη γεωγραφία της αντίστασης • Ανεξάρτητες Εργαζόμενες στη Βιομηχανία του Σεξ στην Πόλη του Μεξικού ΑΥΛΗ ΤΩΝ ΘΑΥΜΑΤΩΝ μια άλλη αντίληψη για τον συνδικαλισμό... ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΑΝΑΠΟΔΑ Βιοκαύσιμα: ο πράσινος εφιάλτης • Αντιμετώπιση των καταστροφών για τους πλούσιους • ΟΥΣΤ! Η πείνα και ο δερμάτινος καναπές • ΟΣΑ ΔΕΝ ΠΑΙΡΝΕΙ Ο ΑΝΕΜΟΣ Πεζογραφία • Κινηματογράφος • Μαφάλντα • Το μάτε και η ιστορία του • Σύμβολα και μνήμες

07

Μάρτιος 2008 • 3€

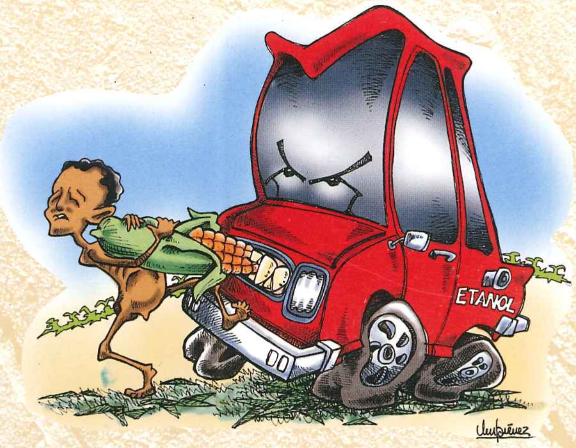
Με τη φωνή των από εκεί

Πολιτικά τοπία

Γεωγραφίες των αντιστάσεων

Η αυλή των θαυμάτων:

Ένας κόσμος ανάποδα

Όσα δεν παίρνει ο άνεμος

αλάνα

...στις Αμερικές των κινημάτων

Τριμηνιαία έκδοση. Η «αλάνα» συναντιέται κάθε πρώτη Κυριακή του μήνα (το βραδάκι) στο Στέκι Μεταναστών, Τσαμαδού 13, Εξάρχεια.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 9589 022 και 210 7522 248
e.alana@gmail.com, http://periodikoalana.blogspot.com/

Σε αυτή την «αλάνα» συναντήθηκαν οι: Μιχάλης Αντισάκης, Κωνσταντίνα Γαβαλά, Στέλιος Γαβριηλίδης, Άντα Γαλάνη, Αρίστος Γιαννόπουλος, Κρίτων Ηλιόπουλος, Άννα Θεοδωρίδου, Νίκος Κοκκάλας, Αντζερού Κωσταρή, Εύη Κώτσου, Ελένη Μαλλιαρού, Ευγενία Μιχαλοπούλου, Νικολέττα Μούκα, Λευτέρης Μπέκος, Ελπίδα Νίκου, Ντίνος Παλαιστίδης, Ματούλα Παπαδημητρίου, Κώστας Παπαθωμόπουλος, Κρίστυ Πετροπούλου, Αλεχάνδρο Ρέγιες, Σαντιάγο Ρομάνο, Κλέαρχος Σμυρναίος, Δήμητρα Σούλιου, Σταύρος Σταυρίδης, Χρήστος Στεφάνου, Αγγελική Στουπάκη, Ηλίας Τζουράς, Τασούλα Χεπάκη.

Οι φωτογραφίες της «αλάνας» είναι των: Εύης Κώτσου, Ελπίδας Νίκου, Ματούλας Παπαδημητρίου, Κώστα Παπαθωμόπουλου, και Χρήστου Στεφάνου.

ΣΗΜΕΙΑ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ

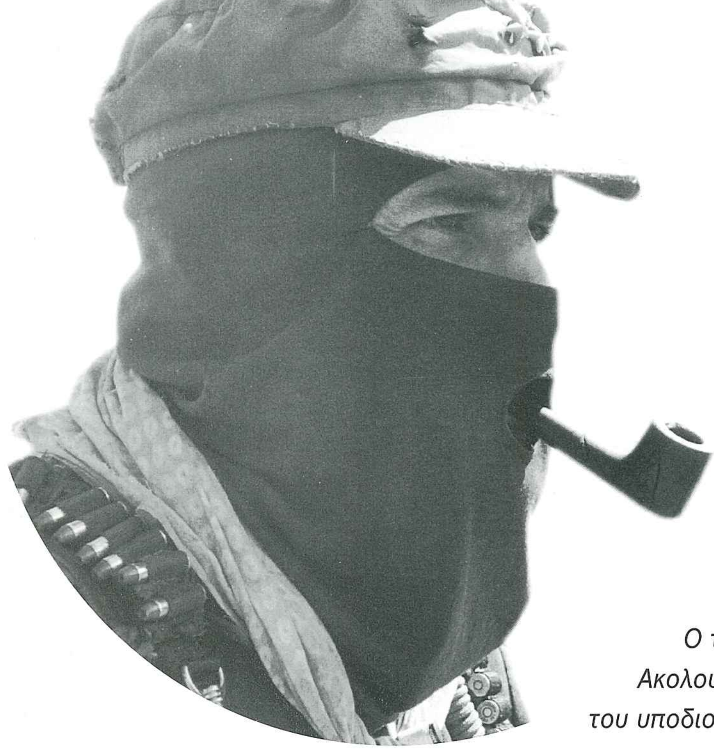
ΑΘΗΝΑ: «**Abanico**» (Κολοκοτρώνη 12), «**Απρόβλεπτο**» (Ρ. Φεραίου 25, Ηλιούπολη), «**Αριστερό Σχήμα Νίκαιας**» (Ηλιουπόλεως 36), «**Βαβέλ**» (Λόντου 1 & Ζ. Πηγής), «**Εκτός των τειχών**» (Μπενάκη 53), «**Ελεύθερος Τύπος**» (Βαλτετσίου 53), «**El Mundo**» (Λεωφ. Συγγρού 9), «**Εναλλακτικό Βιβλιοπωλείο**» (Θεμιστοκλέους 37), «**ΚΨΜ**» (Ζ. Πηγής 54), «**Λέσχη Ανατολικός Άνεμος**» (Δερβενίων 50 και Μπενάκη), «**Πολιτεία**» (Ασκληπιού 22), «**Πρωτοπορία**» (Γραβιάς 1), «**Στέκι Μεταναστών**» (Τσαμαδού 13), «**Συνεταιρισμός ο Σπόρος**» (Σπ. Τρικούπη 21) και στα **περίπτερα** της πλατείας **Εξαρχείων** και **Κάνιγγος**.

ΑΓΡΙΝΙΟ: «ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ» (Καζαντζή 12), καφέ «Αλβεδόν» (Πλ. Παναγοπούλου), **ΒΕΡΟΙΑ-ΚΟΖΑΝΗ:** βιβλιοπωλείο «ΣΥΝ-είδηση» & Κρίστη Πετροπούλου 23310-25875, **ΓΙΑΝΝΕΝΑ:** καφέ «Θυμωμένο Πορτρέτο» (Καποδιστρίου 20), **ΔΡΑΜΑ:** Άγγελος Νουσδίλης 25210-21795, **ΗΡΑΚΛΕΙΟ:** «Πολιτιστικός Σύλλογος Ηρακλείου» (Αναλήψεως 19, 2810-341060), Αριστείδης Παπαδάκης 2810-242451, **ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ:** καφέ «Ανδρομέδα» (Αποστόλου Παύλου 3), «Στέκι Μεταναστών» (Φιλίππου 51), **ΚΑΛΑΜΑΤΑ:** Σωτήρης Θεοδωρόπουλος 6976856885, **ΝΑΟΥΣΑ:** «Βιβλιοπωλείο της Ρένας» 6972876606, **ΝΑΥΠΛΙΟ:** Βιβλιοπωλείο «Άρτιον», **ΠΑΤΡΑ:** βιβλιοπωλείο «Πρωτοπορία» (Γεροκοστωπούλου 31-33), **ΠΡΕΒΕΖΑ:** Διονύσης Παπανίκος 6936684864, **ΣΠΑΡΤΗ:** «Ιδιομορφή (Δωριέων 45, 27310-82203), **ΤΡΙΠΟΛΗ:** Κατερίνα Ρέβελα, 6972155463, **ΧΑΝΙΑ:** «Στέκι Μεταναστών», βιβλιοπωλεία: «Πολύεδρο» (Μπονιάλη 26), «Σχήμα» (Δημοκρατίας 38), **ΧΙΟΣ:** καφέ «Αλκυόνη»

Συνδρομή: 16 ευρώ για 4 τεύχη
Αρ. Λογαριασμού: Αγροτική Τράπεζα, 003 01 011287 45

«Πρώτη Διεθνής Συνάντηση στη μνήμη του Αντρέ Ομπρί»

υποδιοικητής Μάρκος

Ο Αντρέ Ομπρί (1927-2007), γάλλος ιστορικός και κοινωνιολόγος, έζησε από το 1973 μέχρι τον θάνατό του στο Σαν Κριστόμπαλ, στην πολιτεία Τσιάπας του Μεξικού. Από εκεί συνόδευσε τον αγώνα των ιθαγενικών κοινοτήτων για αναγνώριση των δικαιωμάτων τους, πολύ πριν από την εξέγερση της 1ης Ιανουαρίου του 1994. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο Σαν Κριστόμπαλ ντε λας Κάσας, στην Τσιάπας, από τις 13 ως τις 17 Δεκεμβρίου του 2007 και διοργανώθηκε από την Επιτροπή για την Έκτη του EZLN, το περιοδικό Contrahistorias και το Πανεπιστήμιο της Γης. Ο τίτλος της ήταν: "Πλανήτης Γη: αντισυστημικά κινήματα". Ακολουθούν αποσπάσματα από την εισήγηση του υποδιοικητή Μάρκος.

Τέταρτο μέρος: "Η γεύση του καφέ. Το ημερολόγιο και η γεωγραφία της γης"

Εκεί που είναι το Καρακόλ της Λα Γκαρρούτσα, στην περιοχή της Ζούγκλας Τσελτάλ, υπήρχαν πριν από την εξέγερση διάφορα μεγάλα αγροκτήματα, ή αλλιώς τσιφλίκια. Στα καλύτερα εδάφη της ζούγκλας, με άφθονο νερό, σε επίπεδες και γόνιμες εκτάσεις, τα αγροκτήματα αυτά καταλάμβαναν χιλιάδες εκτάρια που χρησιμοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά για την εντατική κτηνοτροφία. [...] Οι ιθαγενείς είχαν παραγκωνιστεί στους πρόποδες των βουνών ή ψηλά στα βουνά, σε πετρώδη εδάφη με μεγάλη κλίση. Εκεί έπρεπε να καλλιεργήσουν τον καφέ τους, σε μικρά ξέφωτα που το βουνό, γενναιόδωρο απέναντι στους προστάτες του, άνοιγε εδώ κι εκεί στις ακανόνιστες καμπούρες του.

Στα μικρά χωράφια του καφέ δούλευε όλη η οικογένεια. Ηλικιωμένοι, άντρες, γυναίκες, αγόρια και κορίτσια έκοβαν, καθάριζαν, στέγνωναν και συσκεύαζαν τον καφέ σε μεγάλα σακιά. Για να τον πουλήσουν έπρεπε να τον φορτώσουν, αν ήταν τυχεροί, στα ζώα τους. Αλλά επειδή σπάνιζαν ακόμα και τα ζώα, οι ίδιοι ηλικιωμένοι, άντρες, γυναίκες και παιδιά ήταν τα υποζύγια που στους ώμους τους κουβαλούσαν 30, ακόμα και 40 κιλά καφέ. Δύο ή τρεις μέρες, οκτώ με δέκα ώρες περπάτημα την καθεμία. Έφταναν στην άκρη του δρόμου και εκεί περίμεναν ένα φορτηγό που τους χρέωνε το αντίστοιχο των 10 ή 15 κιλών καφέ.

Μόλις έφταναν στο κεφαλοχώρι, τα «τσακάλια» (έτσι αποκαλούν οι σύντροφοι τους μεσάζοντες) περικύκλωναν τα φορτηγά και ουσιαστικά λήστευαν τους ιθαγενείς. Τους εξαπατούσαν ως προς το βάρος και την τιμή, εκμεταλλευόμενοι το γεγονός ότι οι ιθαγενείς μιλούσαν λίγα ή και καθόλου ισπανικά. Η διαπίστωση ότι τους κορόιδευαν συναντούσε το επιχείρημα του τσακαλιού: «Αν δεν θέλεις, γύρνα πίσω». Η μικρή αμοιβή κατέληγε στις καντίνες και στα μπουρδέλα, που την περίοδο της συγκομιδής του καφέ κάνανε χρυσές δουλειές.

Από σοδειά σε σοδειά, οι ιθαγενείς έπρεπε να δουλεύουν τα περιβόλια τους επάνω στα βουνά ή να απασχολούνται ως εργάτες γης στα μεγάλα αγροκτήματα του νοτιοανατολικού Μεξικού. Το Μεγάλο Σπίτι, το σπίτι δηλαδή όπου έμενε ο μεγαλογαιοκτήμονας όταν ήταν στο αγρόκτημά του, ήταν ευρύχωρο και το περιέφραζε συρματόπλεγμα. Έξω από το συρματόπλεγμα ζούσαν οι εργάτες με τις οικογένειές τους, σε σπίτια από πλίνθους και ξύλα και στέγη από άχυρα. Στον χώρο του Μεγάλου Σπιτιού, μέσα δηλαδή από το συρματόπλεγμα, μπορούσαν να περάσουν μόνο ο επιστάτης και οι γυναίκες που ήταν υπεύθυνες για την κουζίνα, την καθαριότητα και τις δουλειές του κυρίου. Επίσης έμπαιναν, τη νύχτα και όταν έλειπε η κυρά του κυρίου, οι μελλόνυμφες κοπέλες για να τις ξεπαρθενέψει ο γαιοκτήμονας. [...]

Ξέρω ότι μακρολογώ για να δείξω κάτι απλό: πριν από την εξέγερση, η γη ανήκε στους μεγαλογαιοκτήμονες, ή τσιφλικάδες,

που παρεμπιπτόντως είναι ο πιο οπισθοδρομικός τομέας των ισχυρών. Αν κάποιος θέλει να μάθει πώς σκέφτεται και δρα στην πραγματικότητα η αντιδραστική Ακροδεξιά, θα πρέπει να κουβεντιάσει με έναν μεγαλογαιοκτήμονα από την Τσιάπας. Και θα σας πω το όνομα ενός από αυτούς, ο οποίος μέχρι πριν από λίγο καιρό ήταν ένας από τους συμμάχους του Λόπες Ομπραδόρ στην Τσιάπας. Είναι ο Κονσταντίνο Καντέρ, και σε αυτόν ανήκει η περίφημη φράση που ειπώθηκε όταν το ημερολόγιο έδειχνε Μάιος του 1993: «Στην Τσιάπας ένα κοτόπουλο αξίζει περισσότερο από τη ζωή ενός ιθαγενή».

Ας μην επιμείνουμε, όμως. Είναι γνωστό ότι η μνήμη των από πάνω είναι επιλεκτική και θυμάται ή ξεχνά ανάλογα με το ημερολόγιο και τη γεωγραφία που τη συμφέρει. Το θέμα είναι ότι συνέβη κάτι. Δεν ξέρω αν το γνωρίζετε, αλλά θα σας το πω, γιατί φαίνεται ότι κάποιοι δεν το ξέρουν ή το έχουν ξεχάσει. Την 1η Ιανουαρίου του 1994 λοιπόν, μερικές χιλιάδες ιθαγενείς πήραν τα όπλα ενάντια στην κυβέρνηση. Δεν θα το πιστέψετε αλλά έγινε εδώ, σε αυτόν τον τόπο και σε αυτό το ημερολόγιο. Και λένε –θα πρέπει να επιβεβαιωθεί– ότι αυτοαποκαλέστηκαν «Εθνικοαπελευθερωτικός Ζαπατιστικός Στρατός» και ότι χρησιμοποίησαν πασαμοντάνιας για να καλύψουν το πρόσωπό τους, για να δείξουν με κάποιον τρόπο ότι ήταν κανένας. Σύμφωνα με αναφορές των εφημερίδων εκείνης της χρονικής στιγμής, οι εξεγερμένοι κατέλαβαν ταυτόχρονα τις πρωτεύουσες εφτά δήμων. Πολέμησαν ενάντια στον ομοσπονδιακό στρατό και η κεντρική κυβέρνηση, που είχε επικεφαλής τον Κάρλος Σαλίνας και αποτελούνταν από διάφορα πρόσωπα που σήμερα μπορεί να συναντήσει κανείς στις γραμμές του PRD (Κόμμα της Δημοκρατικής Επανάστασης), τους χαρακτήρισε «παραβάτες του νόμου» (πιθανόν επειδή παραβίασαν την αρχή της βαρύτητας, αφού αυτό που είναι κάτω δεν μπορεί να σηκωθεί).

(Σημειώστε ότι δεν μιλάμε για άτομα με τα οποία μας χωρίζουν διαφορές στρατηγικής ή τακτικής, ή αντίληψης για τη μεταρρύθμιση ή την επανάσταση. Μιλάμε για τους διώκτες μας, για τους δήμιούς μας, για τους δολοφόνους μας. Αν είχαμε προδώσει τους νεκρούς μας στηρίζοντας αυτή την υποτιθέμενη επιλογή ενάντια στη Δεξιά, τώρα θα είχαμε μια απογοήτευση παρόμοια με αυτή που μας περιέγραψε ο σύντροφος από το Κίνημα των Χωρίς Γη της Βραζιλίας.) [...]

Εν ολίγοις, φαίνεται ότι στα εδάφη που πήραν υπό τον έλεγχό τους οι εξεγερμένοι εφαρμόστηκε ο Επαναστατικός Αγροτικός Νόμος και ότι οι μεγαλογαιοκτήμονες διώχτηκαν από τα αγροκτήματά τους και αυτές τις εκτάσεις τις μοιράστηκαν οι ιθαγενείς, οι οποίοι, λένε, το πρώτο που έκαναν ήταν να ξηλώσουν το συρματόπλεγμα που προστάτευε τα σπίτια των τσιφλικάδων. [...]

Σύμφωνα με φήμες, μερικά χρόνια αργότερα οι εξεγερμένοι δημιούργησαν τις δικές τους μορφές αυτοκυβέρνησης και σχημάτισαν αυτό που ονομάζουν «αγροτικές επιτροπές» για τον έλεγχο της διανομής της γης και της τήρησης αυτού του νόμου. Αυτό που σίγουρα γνωρίζουμε είναι ότι οι δυσκολίες που έχουν συναντήσει δεν είναι λίγες και ότι τις λύνουν σύμφωνα με τις δυνατότητες και τα μέσα που διαθέτουν, χωρίς να καταφεύγουν σε συμβούλους, ειδικούς και διανοούμενους για να τους πουν τι πρέπει να κάνουν, πώς πρέπει να το κάνουν και για να αξιολογήσουν όσα έκαναν και δεν έκαναν.

Και υπάρχει κι άλλο ένα σκανδαλώδες στοιχείο. Σύμφωνα με έμπιστες πηγές, που δεν μπορούμε να αποκαλύψουμε γιατί φοράνε πασαμοντάνιας, μια κάποια αυγή, αυτοί οι άντρες, γυναίκες, παιδιά και ηλικιωμένοι αποκάλυψαν το πρόσωπό τους και τραγούδησαν και χόρεψαν, πάντοτε ρυθμούς που δεν μπορούν να ταξινομηθούν. Λέγεται ότι ήξεραν ότι δεν ήταν λιγότερο φτωχοί από πριν και ότι είχαν να αντιμετωπίσουν όλων των ειδών τα προβλήματα, ανάμεσά τους και το πρόβλημα του θανάτου, επομένως δεν γνωρίζουμε τον λόγο ή την αιτία της χαράς τους.

Σύμφωνα με τις τελευταίες πληροφορίες, συνεχίζουν να χορεύουν, να τραγουδάνε και να γελάνε όπως πριν από 14 ημερολόγια, επειδή λένε ότι υπάρχει πια μια άλλη γεωγραφία στη γη τους. Αυτό και μόνο αποδεικνύει την άγνοιά τους, γιατί οι χάρτες και τα σχεδιαγράμματα του Γεωγραφικού Ινστιτούτου δεν μαρτυρούν καμιά αλλαγή στα εδάφη της νοτιοανατολικής πολιτείας Τσιάπας. [...]

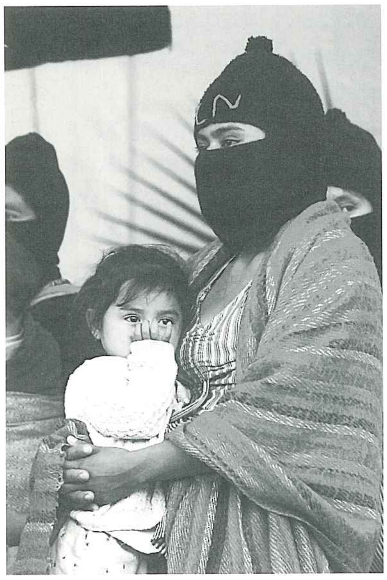
Πέμπτο μέρος: "Η οσμή του μαύρου. Το ημερολόγιο και η γεωγραφία του φόβου"

Ειπώθηκε προηγουμένως –και σωστά– ότι οι αντισυστημικοί αγώνες δεν θα πρέπει να περιορίζονται σε αυτό που οι ορθόδοξοι αποκαλούν υποδομή ή βάση των κοινωνικών σχέσεων του καπιταλισμού. Το να υποστηρίζουμε ότι ο κεντρικός πυρήνας της καπιταλιστικής κυριαρχίας βρίσκεται στην ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής δεν σημαίνει ότι αγνοούμε τους άλλους χώρους της κυριαρχίας.

Είναι ξεκάθαρο για μας ότι οι μετασχηματισμοί δεν θα πρέπει να εστιάζουν μόνο στις υλικές συνθήκες. Γι' αυτό και δεν υπάρχει για μας ιεράρχηση των πεδίων. Δεν υποστηρίζουμε ότι ο αγώνας για τη γη είναι πρωταρχικός σε σχέση με τον αγώνα του φύλου, ούτε ότι αυτός είναι πιο σημαντικός από τον

αντίστοιχο για την αναγνώριση και τον σεβασμό της διαφοράς. Σκεφτόμαστε, αντίθετα, ότι κάθε ξεχωριστή έμφαση είναι σημαντική και ότι θα πρέπει να είμαστε ταπεινοί και να αναγνωρίσουμε ότι δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή οργάνωση ή κίνημα που να μπορεί να ισχυριστεί ότι καλύπτει όλες τις πλευρές του αντισυστημικού αγώνα, δηλαδή του αντικαπιταλιστικού αγώνα. Αυτή η παραδοχή είναι η βάση της

Έκτης Διακήρυξης της Ζούγκλας Λακαντόνα. Έχει ως αφετηρία την αναγνώριση και την αποδοχή του εύρους του ονείρου μας και της στενότητας της δύναμής μας. [...]

Το αντισυστημικό κίνημα που προσπαθούμε να στήσουμε στο Μεξικό ξεκινά από αυτή τη θεμελιώδη παραδοχή: πρέπει να είναι με το άλλο, με το διαφορετικό, που μοιράζεται πόνους και ελπίδες, που βλέπει στο καπιταλιστικό σύστημα τον υπεύθυνο της κατάστασής του και της αδικίας. Και αυτό, πιστεύουμε, είναι εφικτό μόνο με την αμοιβαία γνωριμία που καταλήγει σε σεβασμό. Γι' αυτό, η Έκτη Διακήρυξη και η Άλλη Καμπάνια στο Μεξικό ακολούθησαν μέχρι τώρα αυτά τα βήματα: ένα πέρασμα της λίστας, μια παρουσίαση όπου ο καθένας και η καθεμία είπε ποια είναι, πού βρισκόταν, πώς έβλεπε τον κόσμο και τη χώρα μας, τι ήθελε και πώς σκόπευε να το κάνει. [...]

Δεν είναι ούτε ήταν στόχος του EZLN να δημιουργήσει ένα κίνημα υπό την ηγεμονία του, ομογενοποιημένο με τους χρόνους και τους τρόπους του. Θέλαμε, και θέλουμε, ένα πλατύ κίνημα, με όλο το εύρος των από κάτω της χώρας μας, αλλά με στόχους ξεκάθαρους, διάφανους, οριστικούς και καθοριστικούς: τον ριζικό και βαθύ μετασχηματισμό της χώρας μας, την καταστροφή, δηλαδή, του καπιταλιστικού συστήματος.

Δεν είπαμε ψέματα, ούτε πριν ούτε και τώρα. Δεν μας ενδιαφέρουν τα μπαλώματα ούτε οι μεταρρυθμίσεις, επειδή απλώς δεν μπαλώνουν τίποτα και δεν μεταρρυθμίζουν ούτε καν το πιο επιφανειακό. Σε αυτούς που είναι διατεθειμένοι να ακούσουν, το έχουμε πει ξεκάθαρα: αυτό που μας ενδιαφέρει είναι να μας αναγνωρίσουν τα δικαιώματά μας, να μας αφήσουν να είμαστε αυτό που είμαστε, όπως είμαστε, με λίγα λόγια να μας αφήσουν στην ησυχία μας. Δεν μας ενδιαφέρουν ούτε οι θέσεις, ούτε τα αξιώματα, ούτε τα αγάλματα και τα μνημεία, ούτε να περάσουμε στην Ιστορία. Αυτό που θέλουμε είναι να μπορούμε να ξυπνάμε το πρωί χωρίς ο φόβος να είναι στην ημερήσια διάταξη. Ο φόβος να είμαστε ιθαγενείς, γυναίκες, εργάτες και εργάτριες, ομοφυλόφιλοι, λεσβίες, νέοι, ηλικιωμένοι, παιδιά, άλλες, άλλοι. Αλλά πιστεύουμε ότι αυτό δεν είναι δυνατό στο ισχύον σύστημα, τον καπιταλισμό.

Αναζητήσαμε και βρήκαμε σκέψεις και εμπειρίες διαφορετικές αλλά παρόμοιες. Ήμαστε μέρος, αλλά κυρίως μαθητές και μαθήτριες, της πιο όμορφης παιδαγωγικής άσκησης που οι ουρανοί και τα εδάφη του Μεξικού έχουν αντικρίσει στην ιστορία τους. Ήταν και είναι τιμή να αποκαλούμε συντρόφισσες και συντρόφους λαούς, οργανώσεις, ομάδες, συλλογικότητες και άτομα από όλο το φάσμα της αντίθεσης στον καπιταλισμό στη χώρα μας.

Δεν είμαστε πολλοί, πολλές, είναι αλήθεια. Αλλά είμαστε. Και σε αυτούς τους καιρούς της βολικής αοριστίας, των ψευδαισθήσεων και των αναχωρητισμών, αυτό είναι και θα είναι το κομμάτι που το όνειρό μας χρειάζεται για να ξεκινήσει να περπατά στη μεγάλη διαδρομή του προς την πραγματικότητα. [...]

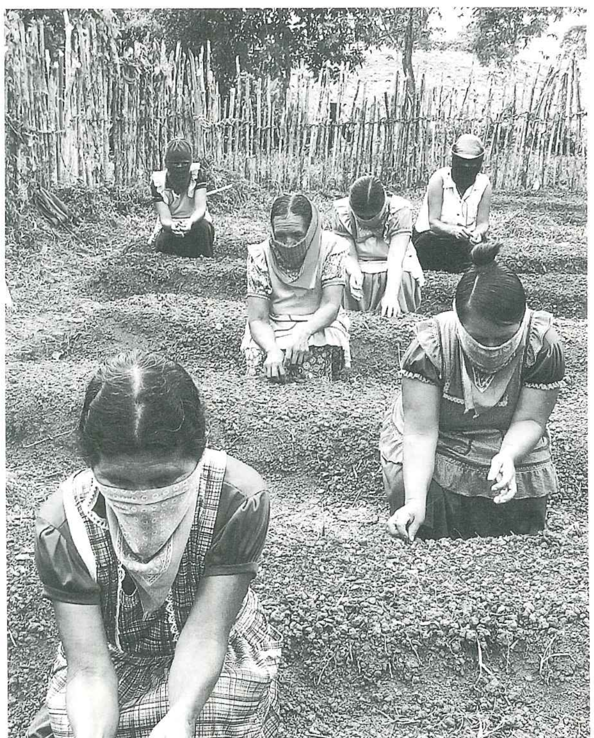
Έβδομο μέρος: "Η αίσθηση του κόκκινου. Το ημερολόγιο και η γεωγραφία του πολέμου"

Ήθελα να εκμεταλλευτώ την ευκαιρία για να κάνω μια ενημέρωση. Αυτή είναι η τελευταία φορά, τουλάχιστον για αρκετό καιρό, που βγαίνουμε για εκδηλώσεις αυτού του τύπου, όπως επίσης για συναντήσεις, στρογγυλά τραπέζια και, βέβαια, για συνεντεύξεις. [...] Οι κοινότητες, οι συντρόφισσες και οι σύντροφοί μας δέχονται επίθεση, κάτι που είχε να συμβεί εδώ και πολύ καιρό. Είναι αλήθεια ότι είχε συμβεί και στο παρελθόν. Είναι όμως η πρώτη φορά από εκείνο το ξημέρωμα του Ιανουαρίου του 1994 που η εγχώρια και διεθνής απάντηση είναι ασήμαντη ή ανύπαρκτη. Είναι η πρώτη φορά που αυτές οι επιθέσεις προέρχονται απροκάλυπτα από υποτιθέμενες αριστερές κυβερνήσεις ή που διαπράττονται με τη φανερή υποστήριξη της θεσμικής Αριστεράς.

Στη σημερινή εφημερίδα μπορεί κανείς να διαβάσει ότι το πρόσωπο που αντιπροσωπεύει τους μεγαλογαιοκτήμονες της Τσιάπας, και για το οποίο σας μίλησα χτες, ο κύριος Κονσταντίνο Καντέρ, μόλις διορίστηκε στην κυβέρνηση του Χουάν Σαμπίνες, του PRD, σε μια θέση απ' όπου μπορούν να ρεύσουν ανεμπόδιστα οι οικονομικοί πόροι προς τις παραστρατιωτικές ομάδες. Είναι επίσης η πρώτη φορά που βρίσκουμε κλειστούς τους χώρους απ' όπου οι απλοί άνθρωποι μάθαιναν τι συνέβαινε στο κίνημά μας, τις σκέψεις και τα καλέσματά μας. [...]

Όσοι έχουμε κάνει πόλεμο μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα μονοπάτια από τα οποία προετοιμάζεται και πλησιάζει. Τα σημάδια του πολέμου στον ορίζοντα είναι καθαρά. Τον πόλεμο, όπως και τον φόβο, μπορείς να τον μυρίσεις. Και τώρα πια μυρίζουμε τη θανατερή του οσμή στη γη μας. Με τα λόγια της Ναόμι Κλάιν, πρέπει να προετοιμαστούμε για το σοκ.

επιλογή, μετάφραση: Κώστας Παπαθωμόπουλος

Κολομβία: από το Βιετνάμ στον Αμαζόνιο

«Αμερική ύψωσε την φωνή σου για την ειρήνη στην Κολομβία», διαδήλωση στην Βενεζουέλα, Μάρτης 2008

Όταν κλείναμε την ύλη του περιοδικού έφθασε η είδηση πως ο κομαντάντε Ραούλ Ρέγιες, δεύτερος στην ιεραρχία των FARC (Ένοπλες Επαναστατικές Δυνάμεις της Κολομβίας), δολοφονήθηκε την 1η Μαρτίου μέσα στο έδαφος του Εκουαδόρ από τις κολομβιανές ένοπλες δυνάμεις. Το γεγονός αυτό πυροδότησε μια κρίση η οποία δεν περιορίστηκε στη διατάραξη των σχέσεων των δύο γειτονικών χωρών αλλά φάνηκε να μετατρέπεται σε ένα μείζον περιφερειακό ζήτημα. Όλες σχεδόν οι λατινοαμερικάνικες χώρες καταδίκασαν τις ενέργειες της Κολομβίας. Μάλιστα, η Βενεζουέλα και η Νικαράγουα έφτασαν στο σημείο να διακόψουν τις διπλωματικές τους σχέσεις με την Κολομβία. Άλλες έσπευσαν να προσφέρουν τη μεσολάβησή τους προκειμένου να αποφευχθούν τα χειρότερα και να ξεπεραστεί η κρίση.

Ο ίδιος ο πρόεδρος του Εκουαδόρ, Κορρέα, έκανε μια διεθνή περιοδεία σε χώρες της Λατινικής Αμερικής θέλοντας να επισημάνει την κρισιμότητα της κατάστασης και να ζητήσει τη συμπαράστασή τους. Δηλώνει πως αν υπάρξει έστω και ένας εκουαδοριανός πολίτης νεκρός αυτό αυτόματα θα σημάνει κήρυξη πολέμου, ενώ θέλοντας να επιτύχει την καταδίκη της Κολομβίας προσέφυγε στον ΟΗΕ που παρέπεμψε την υπόθεση στον ΟΕΑ (Οργανισμό Αμερικανικών Κρατών). Η έκθεση που συντάχθηκε σημείωνε πως υπήρξε παραβίαση της κυριαρχίας του Εκουαδόρ χωρίς όμως ταυτόχρονα να καταδικάζει την Κολομβία. Οι πιέσεις είχαν αρχίσει να αποδίδουν. Αν και η μοναδική χώρα που τάχθηκε ανοιχτά στο πλευρό της Κολομβίας ήταν οι ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Ένωση και ορισμένες ισχυρές λατινοαμερικάνικες χώρες συνιστούσαν διάλογο.

Στη συνάντηση κορυφής της Ομάδας του Ρίο (όπου συμμετέχουν μόνο λατινοαμερικάνικες χώρες), που έγινε στις 7 του Μάρτη στον Άγιο Δομίνικο, τα πράγματα κύλησαν ομαλά. Η ομιλία του Τσάβες, που χειροκροτήθηκε απ' όλες τις πλευρές, έδωσε το συμφιλιωτικό κλίμα μέσα στο οποίο θα κυλούσε η συνάντηση. Στο τέλος ο Τσάβες, ο Ορτέγκα και ο Κορρέα έδωσαν τα χέρια με τον Ουρίμπε της Κολομβίας, παρά την φανερή δυσφορία του Κορρέα που επιστρέφοντας στη χώρα του ανακοίνωσε τη διεξαγωγή έρευνας για ενδεχόμενη συμμετοχή των ΗΠΑ στην εισβολή. Ο Τσάβες από τη μεριά του δήλωσε πως από τη διευθέτηση ο μεγάλος χαμένος είναι ο Μπους και ο βορειοαμερικάνικος ιμπεριαλισμός, που προφανώς θα ευνοούσαν μια επέκταση της κρίσης.

Η φωτογραφία της χειραψίας των τεσάρων προέδρων έκανε το γύρο του κόσμου και προκάλεσε σχόλια αμηχανίας ή και δυσφορίας από προσωπικότητες και κινήματα. Μένει η απώλεια του Ρέγιες. Από τη δεκαετία του '60, όταν είχε σκοτωθεί σε μάχη ο Σίρο Τρουχίγιο, ένας από τους ιδρυτές της οργάνωσης, είχαν να δεχτούν οι FARC ένα τόσο κεντρικό χτύπημα. Ο Ραούλ Ρέγιες, παλιό συνδικαλιστικό στέλεχος που πέρασε στις FARC το 1978 και με πολιτική μετεκπαίδευση στην Ανατολική Γερμανία και την ΕΣΣΔ, εξελίχτηκε γρήγορα στην ιεραρχία της οργάνωσης. Τη δεκαετία του '80 είχε σχεδιάσει τη στρατηγική για την κατάληψη της εξουσίας, έγινε μέλος της επταμελούς γραμματείας και εδώ και καιρό ήταν ο πολιτικός εκπρόσωπος της οργάνωσης προς τα έξω και υπεύθυνος των διεθνών σχέσεων. Λέγεται μάλιστα πως ο εντοπισμός του έγινε από τη χρήση του κινητού του σε κάποιες από τις διεθνείς επαφές του.

Η τελευταία είδηση που έφθασε αναφέρει πως στη νότια Κολομβία, κάτω από αδιευκρίνιστες ακόμη συνθήκες, σκοτώθηκε και ο Ιβάν Ρίος, επίσης μέλος της επταμελούς γραμματείας των FARC. Είναι πια φανερό πως ασκείται μια έντονη στρατιωτική πίεση πάνω στις FARC.

Το αν θα καταφέρει η μακροβιότερη και πιο ισχυρή ένοπλη οργάνωση της Λατινικής Αμερικής να αντεπεξέλθει στα στρατιωτικά, πολιτικά και κυρίως ψυχολογικά χτυπήματα, είναι κάτι που θα φανεί το αμέσως επόμενο κρίσιμο διάστημα. Είναι αναμφισβήτητο πάντως πως η Κολομβία εισέρχεται σε μια κρίσιμη περίοδο.

Στέλιος Γαβριηλίδης

Ο Ντεσίο Ματσάδο συγκέντρωσε στοιχεία που φωτίζουν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες δολοφονήθηκε ο Ραούλ Ρέγιες και τα οποία δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα www.rebelion.org. Ορισμένα από αυτά τα στοιχεία αναφέρονται στο κείμενο που ακολουθεί.

Κολομβία: έγκλημα πολέμου η εισβολή στο Εκουαδόρ

Όλη η αλήθεια για το θάνατο του Ραούλ Ρέγιες

του Ντεσίο Ματσάδο

Οι έρευνες που πραγματοποιούν οι αρχές του Εκουαδόρ ρίχνουν φως σε αυτό που πραγματικά συνέβη την αυγή της 1ης Μαρτίου, όπου ένοπλες δυνάμεις της Κολομβίας σκότωσαν 20-22 αντάρτες στο έδαφος του Εκουαδόρ. Στην ενέδρα αυτή σκοτώθηκε ο διοικητής Ραούλ Ρέγιες, νούμερο 2 στη στρατιωτική δομή των FARC.

Οι εικόνες, οι μαρτυρίες των κατοίκων της περιοχής, οι δηλώσεις τριών ανταρτισσών που βρέθηκαν ζωντανές, τα βαλιστικά συμπεράσματα των στρατιωτικών αρχών του Εκουαδόρ, αποδεικνύουν τα ψέματα που είπε ο πρόεδρος της Κολομβίας, Άλβαρο Ουρίμπε, τόσο στον πρόεδρο Ραφαέλ Κορρέα του Εκουαδόρ, όσο και σε ολόκληρη τη διεθνή κοινότητα και τα μέσα ενημέρωσης.

«Ο αγώνας των λαών δεν είναι τρομοκρατία, ζήτω ο Ραούλ Ρέγιες», διαδήλωση στην Βενεζουέλα ενάντια στην κυβέρνηση Κολομβίας και ΗΠΑ, Μάρτης 2008

Η κολομβιανή εκδοχή

Σύμφωνα με την κολομβιανή εκδοχή, ο στρατός καταδίωκε το Μέτωπο 48 των FARC, βασισμένος σε μια πληροφορία που έλεγε ότι ο αντάρτης ηγέτης, βρισκόταν στο χωριό Γρανάδα, κοντά στα σύνορα με το Εκουαδόρ, αλλά σε κολομβιανό έδαφος.

Ο Υπουργός Άμυνας της Κολομβίας σημείωσε ότι κατά τη διάρκεια αυτής της στρατιωτικής επιχείρησης, οι ένοπλες δυνάμεις της Κολομβίας δέχτηκαν επίθεση από ένα στρατόπεδο των FARC που βρισκόταν 1.800 μέτρα από τα σύνορα, στο εσωτερικό του Εκουαδόρ.

Σημείωσε ότι τότε οι εναέριες κολομβιανές δυνάμεις προχώρησαν στον εντοπισμό και στην επίθεση κατά του αντάρτικου στρατοπέδου, λαμβάνοντας πάντα υπόψη την εντολή να μην παραβιάσουν τον εναέριο χώρο του Εκουαδόρ. Στη συνέχεια οι ένοπλες δυνάμεις της Κολομβίας μπήκαν για να διασφαλίσουν την περιοχή, αφήνοντας εκεί την κολομβιανή αστυνομία μέχρι να φτάσει ο στρατός του Εκουαδόρ.

Τα αληθινά γεγονότα

Οι έρευνες που πραγματοποιούν οι αρχές του Εκουαδόρ αποδεικνύουν ότι ποτέ δεν πραγματοποιήθηκε μάχη από τη μεριά του κομάντο των FARC που δέχτηκε την επίθεση. Με μόνη εξαίρεση τους τρεις από τους αντάρτες που ήταν σε σκοπιά, οι 18 νεκροί κοιμόνταν με τα εσώρουχα και κανείς από τους αντάρτες δεν είχε την ευκαιρία να αγωνιστεί ή να παραδοθεί. Τους έσφαξαν ενώ κοιμόνταν.

Οι μαρτυρίες των κατοίκων της περιοχής, όπως και τα ρήγματα στο έδαφος του στρατοπέδου, αποδεικνύουν ότι ρίχτηκαν τέσσερις βόμβες από τα κολομβιανά αεροπλάνα που εισέβαλαν στο Εκουαδόρ. Σύμφωνα με έρευνες των στρατιωτικών αρχών, οι βόμβες αυτές ρίχτηκαν στο νότιο τμήμα του στρατοπέδου, που σημαίνει ότι τα αεροπλάνα είχαν εισβάλει πάνω από δέκα χιλιόμετρα στο εσωτερικό του Εκουαδόρ όταν πραγματοποιήθηκε η επίθεση. Η εναέρια επίθεση ήρθε από τον Νότο, πράγμα που δείχνει ότι οι εναέριες δυνάμεις της Κολομβίας εισέβαλαν στο έδαφος του Εκουαδόρ χωρίς άδεια, χωρίς προειδοποίηση και παραβαίνοντας όλους τους διεθνείς κανόνες. Οι μαρτυρίες των κατοίκων αναφέρουν ότι η επίθεση διήρκεσε από τα μεσάνυχτα μέχρι τις έξι το πρωί της 1ης Μαρτίου.

Μετά τη ρίψη των βομβών από τα αεροπλάνα, εισέβαλαν ελικόπτερα τύπου "Supertucanes", που ανήκουν στις εναέριες δυνάμεις της Κολομβίας, τα οποία συνέχισαν την επίθεση στο στρατόπεδο των FARC. Από αυτά τα ελικόπτερα κατέβηκαν ειδικά κομάντος που αποτελείωσαν τους αντάρτες που παρέμεναν τραυματισμένοι στο στρατόπεδο, όπως αποδεικνύουν οι σφαίρες που βρέθηκαν σε πολλά από τα πτώματα των ανταρτών, πολλά από τα οποία βρέθηκαν στοιβαγμένα σε μια μεριά του στρατοπέδου και είχαν δολοφονηθεί από πίσω. Επίσης οι φωτογραφίες του πτώματος του Ραούλ Ρέγιες, που έδειξε η κυβέρνηση της Κολομβίας, δείχνουν πως δέχτηκε μια σφαίρα στην αριστερή πλευρά του προσώπου του.

Οι πληροφορίες από τις στρατιωτικές αρχές του Εκουαδόρ σημειώνουν ότι ο εναέριος χώρος του Εκουαδόρ δεν παραβιάστηκε μόνο την 1η Μαρτίου αλλά και τα ξημερώματα της 2ης Μαρτίου όταν πραγματοποιήθηκε νέα εισβολή ελικοπτέρων με σκόπευτρα νυκτός για να βγάλουν μέλη των ένοπλων δυνάμεων και της αστυνομίας της Κολομβίας που ακόμα παρέμεναν στο έδαφος του Εκουαδόρ.

Η ακρίβεια της επίθεσης αποδεικνύει επίσης τη χρήση σημαντικής στρατιωτικής τεχνολογίας που επίσης βάζει στο τραπέζι την πιθανότητα συμμετοχής των Ηνωμένων Πολιτειών στη σφαγή, τουλάχιστον στο τμήμα πληροφοριών και εντοπισμού του αντάρτικου κομάντο.

Η αντίδραση του προέδρου Κορρέα

Σε μια πράξη κυριαρχίας και αξιοπρέπειας, η κυβέρνηση της Δημοκρατίας του Εκουαδόρ απέσυρε τον πρέσβη της από τη Μπογοτά, έδιωξε τον πρέσβη της Κολομβίας από το Κίτο και κινητοποίησε στρατό προς τα σύνορα, ενώ ταυτόχρονα έκανε αίτηση ειδικής συνάντησης της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ, της Κοινότητας Εθνών των Άνδεων (CAN) και της MERCOSUR.

Κατηγορίες από την Κολομβία

Η Κολομβία διατυπώνει συνεχείς καταγγελίες πως οι FARC δραστηριοποιούνται στο έδαφος του Εκουαδόρ.

Αυτές οι κατηγορίες εντάθηκαν μετά την απελευθέρωση από τις FARC τεσσάρων πρώην κολομβιανών βουλευτών. Ένας από αυτούς, ο Λουίς Ελάδιο Πέρες, δήλωσε ότι στην αρχή της ομηρίας του βρισκόταν σε έδαφος του Εκουαδόρ, προσθέτοντας ότι οι FARC προμηθεύονται προϊόντα που προέρχονται από το Εκουαδόρ, τη Βραζιλία και τη Βενεζουέλα.

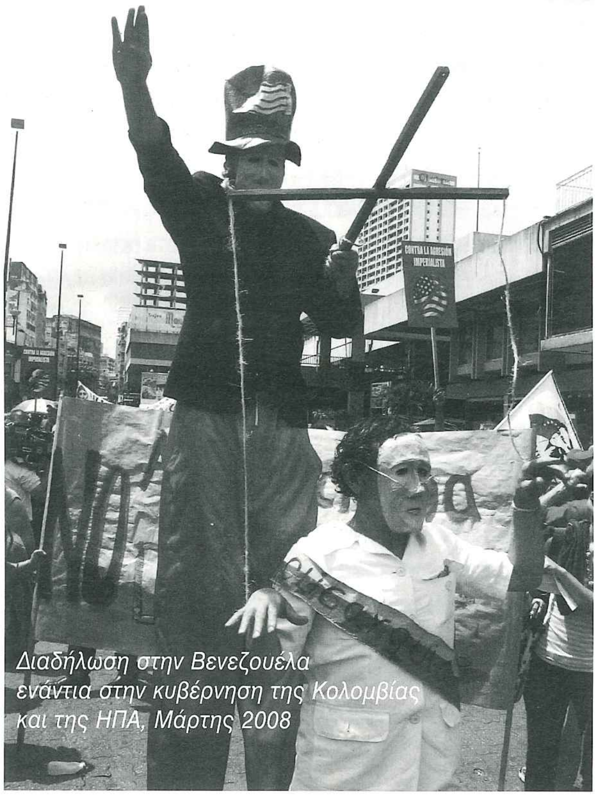

Από τη μεριά του, τον περασμένο χρόνο, ο στρατός του Εκουαδόρ, ανακάλυψε στρατόπεδα ανεφοδιασμού και ανάπαυσης των FARC στο Εκουαδόρ, πάντα κοντά στα σύνορα και σε εδάφη που δεν ελέγχονται με ευκολία λόγω της πυκνής βλάστησης και της μεγάλης έκτασης αυτής της περιοχής στη ζούγκλα που επεκτείνεται και στις δύο χώρες.

Υπάρχει ένα χρονικό εντάσεων μεταξύ των δύο χωρών που οφείλεται στις κολομβιανές παρεμβάσεις μέσα στην επικράτεια του Εκουαδόρ, οι οποίες αποβλέπουν στο να εμπλέξουν τη χώρα αυτή στην εμφύλια διαμάχη που συγκλονίζει εδώ και δεκαετίες την Κολομβία. Αν και ορισμένες φορές υπήρξε μια διακρατική συνεργασία στην καταπολέμηση των FARC, όπως στην περίπτωση της σύλληψης του Σιμόν Τρινιδάδ, ηγετικού στελέχους των FARC ο οποίος εκδόθηκε και βρίσκεται σήμερα φυλακισμένος στις ΗΠΑ, γενικά το Εκουαδόρ αποφεύγει να εμπλακεί. Από τη στιγμή μάλιστα που ανέλαβε πρόεδρος ο Κορρέα αυτή η στάση έχει δηλωθεί και τηρηθεί απαρέγκλιτα.

Τοπική κρίση

Η φιλοδοξία του Άλβαρο Ουρίμπε να εφαρμόσει, στη μάχη ενάντια σε αυτό που εκείνος προσδιορίζει ως «τρομοκρατία», την ίδια στρατηγική που χρησιμοποιεί το Ισραήλ στη μάχη ενάντια στον αραβικό κόσμο, μπορεί να έχει απρόβλεπτες συνέπειες για τη λατινοαμερικάνικη ήπειρο.

Διαδήλωση στην Βενεζουέλα ενάντια στην κυβέρνηση της Κολομβίας και της ΗΠΑ, Μάρτης 2008

Ο Ούγκο Τσάβες, μπροστά στην πιθανότητα εισβολής και παραβίασης της κυριαρχίας της Βενεζουέλας από την κυβέρνηση της Κολομβίας, όπως το έκανε στο Εκουαδόρ, διέταξε τη διακοπή των διπλωματικών σχέσεων καθώς και τη στρατιωτική ενδυνάμωση όλης της συνοριακής γραμμής με την Κολομβία.

Ο Τσάβες πρόσφερε όλη την υποστήριξη που χρειάζεται το Εκουαδόρ στη διπλωματική σύγκρουση με την Κολομβία, σημειώνοντας: «Βάζω τη Βενεζουέλα σε συναγερμό και ό,τι και να γίνει θα στηρίξουμε το Εκουαδόρ».

Από τη μεριά του, ο πρόεδρος Κορρέα επικοινώνησε με καμιά δεκαριά χώρες ζητώντας την υποστήριξή τους και τονίζοντας τη σοβαρότητα των γεγονότων που συνέβησαν, δηλαδή την εισβολή και τη σφαγή που πραγματοποίησε η Κολομβία σε έδαφος του Εκουαδόρ.

Η απάντηση της Κολομβίας ήταν άμεση και ο διευθυντής της αστυνομίας, ο στρατηγός Όσκαρ Ναράνχο, αποκάλυψε προκαταρκτικά έγγραφα με τα οποία προσπαθεί να αποδείξει ότι ο Ραούλ Ρέγιες είχε επαφές με τον Συντονιστή Υπουργό Εσωτερικής και Εξωτερικής Άμυνας του Εκουαδόρ, τον Γουστάβο Λαρρέα. Αυτά τα έγγραφα, υποτίθεται ότι βρέθηκαν σε τρεις υπολογιστές που ήταν στο στρατόπεδο όπου δολοφονήθηκε ο Ρέγιες.

Οι στόχοι του Ουρίμπε

Παρά το γεγονός ότι οι FARC δημοσίευσαν ένα ανακοινωθέν στο οποίο σημειώνουν ότι η δολοφονία του Ραούλ Ρέγιες δεν θα επηρεάσει τις διαπραγματεύσεις για τις ανθρωπιστικές ανταλλαγές, είναι σίγουρο ότι οι στόχοι του προέδρου Ουρίμπε είναι ξεκάθαροι: να μπλοκάρει τη διαδικασία παράδοσης των ομήρων με τέτοιο τρόπο ώστε να αποτραπεί η πιθανότητα απελευθέρωσης της Ίνγκριντ Μπετανκούρ από τις FARC.

Η επιθυμία της κυβέρνησης της Κολομβίας να μην γυρίσει ζωντανή η Μπετανκούρ είναι μια πραγματικότητα που δύσκολα αμφισβητείται. Είναι σίγουρο ότι οι δηλώσεις των τεσσάρων πρώην βουλευτών που πρόσφατα απελευθερώθηκαν, με τις οποίες σημειωνόταν η επιθυμία της ομήρου να κατέβει στις προεδρικές εκλογές με ένα πρόγραμμα ειρήνης γι' αυτή τη χώρα, έχει αγχώσει τον Ουρίμπε.

Η λήξη, στα τέλη του 2008, της συμφωνίας για δεκάχρονη χρήση από τις ΗΠΑ της στρατιωτικής βάσης στη Μάντα, την οποία ο Κορρέα έχει ήδη εκφράσει τη θέλησή του να μην ανανεώσει, είναι ένα ακόμη στοιχείο που θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στην κλιμάκωση της διπλωματικής κρίσης στην περιοχή των Άνδεων.

Η βάση στη Μάντα αποτελεί βασικό εργαλείο για την εφαρμογή του «Σχεδίου Κολομβία», και αν και η βορειοαμερικάνικη κυβέρνηση δεν έχει κάνει δηλώσεις για αποχώρηση από τη βάση στα τέλη του 2008, είναι προφανές ότι αποτελεί έναν πρόσθετο λόγο ανησυχίας σε σχέση με τη νέα πολιτική που αναπτύσσεται στο Εκουαδόρ από τη στιγμή που έφτασε στην εξουσία η λεγόμενη «Επανάσταση των Πολιτών».

μετάφραση: Ελπίδα Νίκου

Ύστερα από την απόρριψη της αναθεώρησης του Συντάγματος

Όλα έδειχναν πως θα ήταν ένας ακόμη εκλογικός θρίαμβος του Τσάβες. Ωστόσο, η πρόταση αναθεώρησης του Συντάγματος απορρίφθηκε με ποσοστό 51% έναντι 49%. Το μεγάλο ποσοστό αποχής, ιδιαίτερα στις φτωχογειτονιές του Καράκας που αποτελούν και τα προπύργια των «τσαβίστας», έδωσε τροφή για αντικρουόμενες ερμηνείες και προτάσεις μέσα στο κυβερνητικό στρατόπεδο. Την ίδια στιγμή, η αστική αντιπολίτευση και οι υπηρεσίες των ΗΠΑ, που είχαν εκπονήσει ένα σχέδιο δράσης για την επόμενη μέρα της συνταγματικής αλλαγής, την οποία θεωρούσαν βέβαιη, επεξεργάζονται τα νέα δεδομένα εμμένοντας πάντα στον στόχο τους που είναι η απομάκρυνση του Τσάβες από την εξουσία.

Βενεζουέλα: «αναθεωρούμε, διορθώνουμε,

Η πρόταση για τη συνταγματική μεταρρύθμιση

Μετά την επανεκλογή του στις προεδρικές εκλογές του 2006 με το θριαμβευτικό ποσοστό του 63% (7.300.000 ψήφοι), ο Τσάβες ήταν αδιαμφισβήτητος κύριος στην πολιτική κατάσταση της Βενεζουέλας. Με την αστική αντιπολίτευση πολιτικά εξουθενωμένη, άνοιγε ο δρόμος για να οδηγήσει τη Βενεζουέλα προς αυτό που αποκαλούσε «σοσιαλισμό του 21ου αιώνα». Το δείγμα διακυβέρνησης Τσάβες φέρνει έντονη την προσωπική του σφραγίδα με επιλογές και πρωτοβουλίες, αρκετές φορές απρόβλεπτες, που παίρνονται εν μια νυκτί, πάντοτε όμως μέσα στα πλαίσια μιας αντιιμπεριαλιστικής κατεύθυνσης που φαίνεται να κινείται παράλληλα με το λαϊκό αίσθημα. Στην επινίκια συγκέντρωση ύστερα από την επανεκλογή του, στο θέατρο Τερέζα Καρρέλ, ο Τσάβες ήτανε σαφής: « Ας μην ξεγελιόνται τα κόμματα. Αυτές οι ψήφοι είναι του Τσάβες». Φράσεις που απευθύνονταν κυρίως προς τα κόμματα που συναποτελούσαν τον Πατριωτικό Πόλο, το μπλοκ που στήριξε την επανεκλογή του, και που αν και στην πραγματικότητα δεν απείχαν πολύ από την αλήθεια, εν τούτοις έδειχναν την εμμονή του στο ίδιο στυλ διακυβέρνησης.

Μετά την επανεκλογή του ακολουθούν νέες πρωτοβουλίες: σε κοινωνικό επίπεδο δημιουργούνται και νέες μισιόνες (αποστολές), που παρακάμπτουν τον ανίκανο να ανταποκριθεί κρατικό μηχανισμό και αντιμετωπίζουν τα βασικά καθημερινά προβλήματα του πληθυσμού. Επίσης, ιδρύονται τα κοινοτικά συμβούλια, μέσω των οποίων ανατίθενται ευθύνες τοπικής διακυβέρνησης προς το οργανωμένο λαϊκό κίνημα. Στο διεθνές επίπεδο προωθήθηκε η διαδικασία περιφερειακής ενσωμάτωσης, μέσω της άμεσης συμμετοχής της Βενεζουέλας στη Mercosur (αγορά των χωρών της Νότιας Αμερικής), της δημιουργίας της Banco Sur (Τράπεζα του Νότου) και κυρίως των στενότερων σχέσεων των χωρών που αποτελούν την ALBA (διάφορα προγράμματα συνεργασίας, δημιουργία Τράπεζας της ALBA κ.λπ.).

Σε πολιτικό επίπεδο έγιναν δύο σημαντικές κινήσεις: α) ιδρύεται το Ενωμένο Σοσιαλιστικό Κόμμα Βενεζουέλας (PSUV) με τη φιλοδοξία να αποτελέσει το ενιαίο κόμμα της μπολιβαριανής επανάστασης και β) ανακοινώνεται η προσφυγή σε δημοψήφισμα για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Όσον αφορά το PSUV, η ανταπόκριση του κόσμου ήταν πολύ μεγάλη, καθώς 5.300.000 τελικά γράφτηκαν ως μέλη του. Ωστόσο διάφοροι πολιτικοί φορείς που ανήκαν στους υποστηρικτές του Τσάβες, ανάμεσά τους το σοσιαλδημοκρατικό PODEMOS (ΜΠΟΡΟΥΜΕ), το Κ.Κ., το PPT (Πατρίδα για Όλους) και μικρότεροι σχηματισμοί που τοποθετούνται στην άκρα αριστερά, αρνήθηκαν να αυτοδιαλυθούν και να προσχωρήσουν στο PSUV, θεωρώντας το σαν μια παράδοση άνευ όρων. Αντίθετα, πολλές συλλογικότητες των από κάτω που ξεπήδησαν αυτά τα τελευταία χρόνια, εντάχθηκαν επιδιώκοντας να το στρέψουν προς μια ριζοσπαστική κατεύθυνση, σε αντιπαράθεση με την «διεφθαρμένη γραφειοκρατία» που σύμφωνα με τα λεγόμενά τους έχει κυριαρχήσει στα κυβερνητικά και κρατικά πόστα.

Το δεύτερο σημαντικό πολιτικό μέτρο που εξαγγέλθηκε ήταν ένα δημοψήφισμα για την έγκριση συνταγματικών αλλαγών με ημερομηνία διεξαγωγής του τις 2 Δεκέμβρη του 2007. Η πρόταση προέβλεπε την αλλαγή 69 άρθρων από τα 360 που περιλαμβάνει το ισχύον Σύνταγμα το οποίο είχε ψηφιστεί το 1999 και αποτελούσε πρόταση του ίδιου του Τσάβες. Παρά την

ξαναπροωθούμε». Προς ποια κατεύθυνση;

απόρριψη της πρότασης αναθεώρησης, έχει ωστόσο σημειολογική αξία να αναφέρει κανείς πως με τις προτεινόμενες αλλαγές ουσιαστικά για πρώτη φορά χτυπιόταν θεσμικά η καρδιά του αστικού καθεστώτος. Προτείνονταν ριζικές αλλαγές σε οικονομικό, διοικητικό, αμυντικό, οικολογικό, πολιτιστικό επίπεδο.

Ήταν μια πρόταση ωστόσο που δεν είχε προκύψει από μια διαδικασία συζήτησης και ζύμωσης μέσα στην οργανωμένη μπολιβαριανή βάση, αλλά αποτελούσε μια πρωτοβουλία της ανωτάτης αρχής της επανάστασης. Ταυτόχρονα, η πρόταση αναθεώρησης έδινε το ελεύθερο απεριόριστων επανεκλογών στον Τσάβες (το σημερινό Σύνταγμα επιτρέπει μέχρι δύο προεδρικές θητείες στο ίδιο πρόσωπο). Η αντιπολίτευση κατηγόρησε τον Τσάβες για δικτατορικές βλέψεις, εμφανίστηκε να κινείται αυτή μέσα στα συνταγματικά πλαίσια και η όποια πολιτική αντιπαράθεση επικεντρώθηκε μοιραία σ' αυτό το σημείο. Όλα τα υπόλοιπα μέτρα πέρασαν σε δεύτερη μοίρα. Με αιχμή τους φοιτητές των ιδιωτικών πανεπιστημίων, η αστική αντιπολίτευση πέρασε στην αντεπίθεση. Την ίδια στιγμή, ανάμεσα στις δυνάμεις που στις προεδρικές εκλογές είχαν υποστηρίξει τον Τσάβες δημιουργήθηκαν ρήγματα. Το PODEMOS, αλλά και μικρότεροι σχηματισμοί της άκρας αριστεράς καθώς και προσωπικότητες που ανήκαν στο μπολιβαριανό κίνημα, τοποθετήθηκαν υπέρ του "όχι", το οποίο επικράτησε με ποσοστό 51% έναντι 49 %. Το "ναι" είχε πάρει 3.000.000 λιγότερες ψήφους από όσες είχε πάρει ο Τσάβες στις τελευταίες προεδρικές εκλογές και οι οποίοι τώρα δεν κερδήθηκαν από την αντιπολίτευση. Το μεγαλύτερο ποσοστό αποχής σημειώθηκε στις φτωχογειτονιές του Καράκας. Είναι χαρακτηριστικό ακόμη πως οι ψήφοι που συγκέντρωσε το "ναι" είναι κατά 1.000.000 λιγότεροι από τα μέλη του κόμματος. Η ήττα οφείλεται λοιπόν κατά κύριο λόγο στη μεγάλη αποχή. Μια σειρά από παράγοντες συντέλεσαν σ' αυτό: η βεβαιότητα της επικράτησης (μέχρι και την τελευταία στιγμή οι δημοσκοπήσεις έδιναν μια υπεροχή του "ναι" 10 - 15 μονάδες), η αμφιβολία που προέκυπτε από την ανοιχτά διατυπωμένη αρνητική στάση μικρών έστω δυνάμεων που είχαν στηρίξει τον Τσάβες, η αδράνεια ενός τμήματος της κομματικής και κρατικής γραφειοκρατίας που ελέγχεται από την «ενδογενή δεξιά» του κινήματος, η έντονη προπαγάνδα που σταθερά ασκούν τα ιδιωτικά ΜΜΕ. Ας σημειωθεί πως δεν είναι η πρώτη φορά που σημειώνεται μεγάλη αποχή. Για τις εκλογές των μελών της συντακτικής συνέλευσης, η αποχή είχε φτάσει στο 75%, χωρίς αυτό να σημαίνει άρση της λαϊκής υποστήριξης προς τον Τσάβες.

Η αντιπολίτευση

Σύμφωνα με τις αποκαλύψεις που είδαν το φως, οι υπηρεσίες των ΗΠΑ και η αστική αντιπολίτευση είχαν επεξεργαστεί ένα σχέδιο δράσης, το «σχέδιο τανάλια» όπως αποκλήθηκε, βασισμένο στη βεβαιότητα πως θα επικρατούσε το "ναι". Στηριγμένοι στην ικανότητα κινητοποίησης που είχαν επιδείξει πρόσφατα οι φοιτητές των ιδιωτικών πανεπιστημίων, το σχέδιο προέβλεπε την άμεση κινητοποίηση των "αντιτσαβίστας". Θέλοντας να επαναλάβουν το προηγούμενο των πορτοκαλί, λευκών κ.λπ. «επαναστάσεων» των χωρών της Ανατολικής Ευρώπης, το σχέδιο είχε σαν κεντρικό του σημείο τη συγκέντρωση των αντιφρονούντων σε μια κεντρική πλατεία του Καράκας και τη συνεχή παραμονή τους εκεί τουλάχιστον για 72 ώρες. Με τη βοήθεια των ιδιωτικών ΜΜΕ που κυριαρχούν, η εικόνα της «ακυβερνησίας» θα μεταφερόταν μέσα κι έξω από τη χώρα. Αστική τάξη, εκκλησία, ΗΠΑ και αντίπαλες κυβερνήσεις της περιοχής θα ασκούσαν τις πιέσεις τους στο φιλικό και το ουδέτερο κομμάτι των ενόπλων δυνάμεων για ν' ανατρέψουν τον «δικτάτορα» Τσάβες. Η απρόσμενη επικράτηση του "όχι" έφερε την αμηχανία αφού δεν συμβάδιζε με τη συμπεριφορά ενός δικτατορικού καθεστώτος.

Οι αντιπαραθέσεις στο μπολιβαριανό στρατόπεδο

Αμέσως μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του δημοψηφίσματος ο Τσάβες δήλωσε: «Είμαι υποχρεωμένος να χαμηλώσω την ταχύτητα. Το συλλογικό δεν είναι έτοιμο για να βαθύνει τις αλλαγές. Οι πρωτοπορίες δεν πρέπει να απομακρύνονται από τις μάζες. Δεν είναι ένα πνεύμα παράδοσης, ούτε μετριοπάθεια, ούτε συντηρητισμός. Είναι ρεαλισμός.» Και εξήγγειλε τα "3 R" της νέας φάσης της επανάστασης: Αναθεωρούμε, Διορθώνουμε, Ξαναπροωθούμε (Revisar, Rectificar, Reimpulsar). Ακολούθως τόνισε πως πρέπει να αναζητηθούν συμμαχίες με τις μεσαίες τάξεις, ακόμη και με την εθνική αστική τάξη, και ζήτησε εν όψει των περιφερειακών εκλογών να σχηματιστεί ο Πατριωτικός Πόλος από το PSUV, το ΚΚ και το PPT.

Φαίνεται όμως πως τις διαπιστώσεις του Τσάβες δεν συμμερίζονται, χωρίς αυτό να σημαίνει αμφισβήτηση της πρωτοκαθε-

δρίας του, πολλές από τις συλλογικότητες που στηρίζουν την επανάσταση. Το ΚΚ και το PPT δεν θα είχαν αντίρρηση στη δημιουργία του Πατριωτικού Πόλου με την προϋπόθεση ότι δεν θα παρέμενε μια απλή εκλογική σύμπραξη και θα διαμορφωνόταν μια συλλογική πολιτική διεύθυνση.

Αν όμως αυτά τα αιτήματα των δύο άλλων υποψηφίων εταίρων του Πατριωτικού Πόλου γίνουν ασφαλώς αντικείμενο διαπραγμάτευσης ανάμεσα στους κομματικούς μηχανισμούς δεν

θα συμβεί το ίδιο και με την οργανωμένη βάση του PSUV και ιδιαίτερα με τις οργανωμένες συλλογικότητες των "από κάτω" που συμμετέχουν σ' αυτό. Εδώ έχουμε μια πραγματική εξέγερση ενάντια στα ανώτερα κομματικά και κρατικά κλιμάκια. Οι φωνές και οι ψίθυροι που εδώ και αρκετό καιρό ακούγονταν, σήμερα είναι κραυγές, καταγγελίες, προτάσεις. Θα μπορούσε κανείς να συνοψίσει το περιεχόμενο αυτής της εξέγερσης σε τρεις άξονες:

1. Δεν υπάρχει αμφισβήτηση στο πρόσωπο του Τσάβες, ούτε στον ηγετικό του ρόλο μέσα στην μπολιβαριανή επανάσταση. «Χωρίς τον Τσάβες τίποτα, με τον Τσάβες όλα. Χωρίς τον λαό τίποτα, με τον λαό όλα». Διατυπώνονται ωστόσο κριτικές για τον τρόπο που παίρνονται οι αποφάσεις, καθώς υπάρχει μια κάθετη άσκηση εξουσίας που ξεκινά από τον ίδιο τον πρόεδρο και που περιορίζει δραστικά το περιεχόμενο της «λαϊκής εξουσίας».

2. Αν και δεν υπάρχει αμφισβήτηση προς το πρόσωπο του Τσάβες, δεν συμβαίνει το ίδιο με την νέα πολιτική τάξη που έχει αναπτυχθεί στη σκιά του προέδρου και η οποία διατηρεί τον έλεγχο του κρατικού μηχανισμού, ελέγχει μεγάλους οικονομικούς πόρους, κάνει τις επιλογές στις ένοπλες δυνάμεις. Είναι αυτό που σχηματικά ονομάζουν «τσαβισμός χωρίς τον Τσάβες» και «ενδογενής δεξιά», και στην οποία συμπεριλαμβάνονται ένας μεγάλος αριθμός από κυβερνήτες, δημάρχους, κρατικούς και κομματικούς αξιωματούχους. Η ανώτερη κάστα αυτού του ρεύματος μαζί με ένα οικονομικά ανθηρό νεοδημιούργητο στρώμα, αποτελούν και την "boliburguesía" (μπολιβαριανή αστική τάξη). Την ίδια στιγμή τα λαϊκά στρώματα αντιμετωπίζουν χρόνια προβλήματα ανεργίας, κατοικίας, έλλειψης βασικών προϊόντων, ανασφάλειας κ.λπ. Η ήττα στο δημοψήφισμα έφερε την ανοιχτή αντιπαράθεση των κινημάτων των από κάτω με την ενδογενή δεξιά, την οποία κατηγορούν ότι όχι μόνο δεν ενεργοποιήθηκε για την επικράτηση του "ναι", αλλά και με την εν γένει συμπεριφορά της ώθησε ένα μεγάλο μέρος των "τσαβίστας" στην αποχή. Τις διαθέσεις των λαϊκών στρωμάτων ίσως να τις εκφράζει συμπυκνωμένα και αποκαλυπτικά η διακήρυξη του Λαϊκού Επαναστατικού Μετώπου του Νότου: «Έφθασε η ώρα του λαού. Να σπάσουμε τον γραφειοκρατικό κλοιό».

3. Η κριτική δεν σταματά στην καταγγελία της κομματικής και κρατικής γραφειοκρατίας, ούτε αρκείται στην οργή κατά της "boliburguesía". Γίνεται πρόταση, γίνεται αίτημα: «Να ξαναγεννηθεί ένα πραγματικό λαϊκό Σύνταγμα από τα κάτω. Να εφαρμόσουμε στην πράξη τους νόμους που δεν ψηφίστηκαν στο δημοψήφισμα. Να προωθήσουμε άμεσα, με λαϊκές πρωτοβουλίες τη συνταγματική μεταρρύθμιση». Το Εθνικό Αγροτικό Μέτωπο Εσεκιέλ Σαμόρα (FNCEZ), το Εθνικό Κοινοτικό Μέτωπο Σιμόν Μπολίβαρ (FNCSB), το Alexis Vive, Επαναστατικό Κίνημα Τουπαμάρος (MRT), τα Λαϊκά Μπλοκ των Μπάριος της Λα Βέγκα, της Βάγιε, της Κότσε, της 23 Γενάρη, κ.λπ., το Επαναστατικό Σοσιαλιστικό Ρεύμα (CRS), κινήματα της επαρχίας, εναλλακτικά ΜΜΕ κ.ά., που συμμετέχουν μέσα στο PSUV, συγκλίνουν στις διαπιστώσεις τους και επιχειρούν να αντιπαραθέσουν στη «θεσμοποιημένη εξουσία» την «εξουσία υπό διαμόρφωση». Ασφαλώς η μη ψήφιση των συνταγματικών αλλαγών δεν αποτελεί εμπόδιο στο να εφαρμοστούν στην πράξη οι περισσότερες απ' αυτές. Άλλωστε, αυτή ήταν μια πρακτική που εφαρμόστηκε ως τα σήμερα και υπάρχει διάχυτη η θέση πως το πνεύμα του υπάρχοντος Συντάγματος καλύπτει αυτή τη δυνατότητα. Αρκεί να υπάρχει ο ευνοϊκός συσχετισμός δυνάμεων και φυσικά η πολιτική βούληση. Γιατί είναι πια φανερό πως αλλιώς αντιλαμβάνονται οι διάφορες συνιστώσες του "τσαβισμού" το περιεχόμενο των "3 R". Οι διαφορές αυτές εκδηλώθηκαν και μέσα στο ιδρυτικό συνέδριο του PSUV που έγινε πρόσφατα. Ένα κρίσιμο σημείο στην πορεία που θα ακολουθηθεί είναι το αν οι υποψήφιοι κυβερνήτες, δήμαρχοι κ.λπ. που θα εκπροσωπήσουν το μπολιβαριανό στρατόπεδο στις προσεχείς πολιτειακές και δημοτικές εκλογές στο τέλος του χρόνου, θα προκύψουν από επιλογές της βάσης ή από μαγειρέματα των διάφορων γραφειοκρατικών φατριών.

Η διαμάχη που αναπτύσσεται μέσα στους κόλπους των "τσαβίστας" δεν διαφέρει από αυτή που διεξάγεται σε όλη τη Λατινική Αμερική. Το αίτημα για κοινωνική αλλαγή που αποκτά όλο και μεγαλύτερη βαρύτητα και ισχύ, το όραμα που διαμορφώνεται μέσα από την σύγχρονη καθημερινή πρακτική των ενεργών κοινωνικών υποκειμένων, ο σοσιαλισμός ή ο οποιοσδήποτε -ισμός του 21ου αιώνα, θα αποτελεί μια επανάληψη αποτυχημένων εμπειριών ή θα στηρίζεται στη λαϊκή εξουσία που προκύπτει από τη συγκρότηση και δράση αυτόνομων κοινωνικών συλλογικοτήτων. Ίσως αυτό να είναι και «η έφοδος στην ουτοπία» που αναφέρουν στην ανακοίνωση που έβγαλαν μετά την απόρριψη της συνταγματικής αλλαγής, τα λαϊκά συμβούλια διακυβέρνησης των συνοικιών Βάγιε και Κότσε του Καράκας.

Στέλιος Γαβριηλίδης

Η Βενεζουέλα
μπροστά σε στρατιωτικό σταυροδρόμι

Διαδήλωση στην Βενεζουέλα ενάντια στις παραστρατιωτικές ομάδες και την κυβέρνηση της Κολομβίας, 2008

Συνέντευξη του **Κονσουέλο Ινφάντε**

Ο Νταρίο Αζελίνι είναι Ιταλός μελετητής στρατιωτικών ζητημάτων και συγγραφέας των βιβλίων «Το εμπόριο του πολέμου» και «Η επιχείρηση πόλεμος». Εδώ και 5 χρόνια ζει στη Βενεζουέλα όπου παρακολουθεί συστηματικά τα τεκταινόμενα στην περιοχή. Πρόσφατα παραχώρησε μια συνέντευξη στον Μαρσέλο Κολούσι για λογαριασμό του Argenpress, αποσπάσματα της οποίας αναδημοσιεύουμε εδώ. Στη συνέντευξη γίνεται προσέγγιση της στρατηγικής που ακολουθούν οι ΗΠΑ στη Βενεζουέλα και στην ευρύτερη περιοχή και φωτίζονται πλευρές της πραγματικότητας

Έτσι όπως είναι τα πράγματα σήμερα, είναι πιθανή μια άμεση στρατιωτική επέμβαση των ΗΠΑ στη Βενεζουέλα;

Δεν φαίνεται πως θα μπορούσε να υπάρξει άμεση επέμβαση βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Η σημερινή πολιτική κατάσταση στη Λατινική Αμερική δεν φαίνεται να το επιτρέπει ενώ μια άμεση επέμβαση είναι υπερβολικά μεγάλη περιπέτεια και τίποτα δεν δείχνει πως η κυβέρνηση των ΗΠΑ είναι διατεθειμένη να σηκώσει ένα τόσο μεγάλο ρίσκο. Δεδομένης, μάλιστα, της τεράστιας κατανάλωσης πετρελαίου που έχουν στο εσωτερικό τους, δεν θα διακινδύνευαν να χάσουν την τροφοδοσία από τη Βενεζουέλα για ένα απροσδιόριστα μεγάλο διάστημα. Θεωρώ όμως πως είναι πιθανή μια εμπλοκή άλλου τύπου, η οποία μεσοπρόθεσμα θα μπορούσε να εξελιχθεί σε κάτι ανάλογο με αυτό που συνέβη με τους Κόντρας στη Νικαράγουα, με τις απαραίτητες βέβαια αναπροσαρμογές. Στην πραγματικότητα ήδη γίνεται αυτό μέσω των κολομβιανών παραστρατιωτικών.

Οι κολομβιανοί παραστρατιωτικοί άρχισαν να διεισδύουν στη Βενεζουέλα για οικονομικούς λόγους. Πράγματι ελέγχουν πολλά σημεία εδώ, έχουν στην κατοχή τους μεγάλα κτήματα και μια λογιστική υποδομή που τους επιτρέπει να δρουν και να αναδιπλώνονται όταν είναι αναγκαίο. Ελέγχουν το λαθρεμπόριο του πετρελαίου από τη Βενεζουέλα προς την Κολομβία που είναι μία πολύ μεγάλη επιχείρηση. Ελέγχουν τη διακίνηση ναρκωτικών και, με βάση πρόσφατα στοιχεία, ελέγχουν και το λαθρεμπόριο τροφίμων. Απ' τη στιγμή που διαθέτουν την υποδομή για το λαθρεμπόριο του πετρελαίου μπορούν να διακινήσουν οτιδήποτε. Ο αποσταθεροποιητικός τους ρόλος αναδεικνύεται μέσω της έλλειψης τροφίμων καθώς τροφοδοτείται έτσι η ακυβερνησία στη Βενεζουέλα. Ακόμη υπάρχουν πολλές μαρτυρίες πως οι κολομβιανοί παραστρατιωτικοί ευθύνονται για τους φόνους αγροτών ηγετών (186 από το 2001).

Στη συνοριακή πόλη του Σαν Κριστόμπαλ οι παραστρατιωτικοί εισπράττουν «φορολογία» απ' όλους τους εμπόρους. Διάλεξαν το Σαν Κριστόμπαλ γιατί είναι η είσοδος προς την οροσειρά των Άνδεων. Το στρατηγικό σχέδιο που υφαίνουν τώρα είναι να αποκτήσουν τον έλεγχο της περιοχής των Άνδεων. Αυτό θα τους αποφέρει τον στρατιωτικό έλεγχο και στα γιάνος, τις πεδινές εκτάσεις που βρίσκονται μπροστά τους. Και θα ελέγχουν έναν διάδρομο από την Κούκουτα, την πρωτεύουσα των παραστρατιωτικών στην Κολομβία, ως το εσωτερικό της Βενεζουέλας, φτάνοντας μέχρι και τις παρυφές του Καράκας, ώστε να περνάνε από κει ό,τι θέλουν: όπλα, ναρκωτικά, ανθρώπους.

Το σχέδιο, λοιπόν, θα ήταν να δημιουργήσουν νέους Κόντρας, σαν κι αυτούς που έδρασαν στη Νικαράγουα πετυχαίνοντας τελικά την ανατροπή της Σαντινιστικής Επανάστασης. Βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα τέτοιο ενδεχόμενο;

Μεσοπρόθεσμα θα μπορούσε κανείς ν' απαντήσει πως ναι. Για την ώρα δημιουργούν την αναγκαία δομή, τη λογιστική υποδομή που θα τους επιτρέψει να ενεργούν με άνεση, π.χ. προσπαθούν να αποκτήσουν τον έλεγχο στις εταιρείες και τους συνεταιρισμούς των ταξιτζήδων. Στην Μπαρίνας η μεγάλη πλειοψηφία των ταξιτζήδων συμμετέχει, άμεσα ή έμμεσα, στους παραστρατιωτικούς. Και στις επιχειρήσεις που δεν ελέγχουν σκοτώνουν τους ταξιτζήδες. Θα μπορούσε να σκεφτεί κανείς ότι σκοτώνοντας ταξιτζήδες και φορτηγατζήδες, επιδιώκουν να φέρουν τον τομέα των μεταφορών ενάντια στην κυβέρνηση. Και όλοι γνωρίζουμε από τη Χιλή του Σαλβαδόρ Αγιέντε το βάρος αυτού του τομέα στη στρατηγική της αποσταθεροποίησης. Οι παραστρατιωτικοί έχουν αρχίσει εδώ και δύο χρόνια να διεισδύουν μαζικά και στις φτωχογειτονιές του Καράκας. Ο τρόπος για να το πετύχουν είναι προσφέροντας κοκαΐνη, σε πολύ χαμηλές τιμές ή και δωρεάν, σε μικρές ομάδες εγκληματιών. Έτσι αρχίζουν να έχουν κόσμο, αποκτούν δομή στις γειτονιές. Το επόμενο βήμα θα είναι να τους εξοπλίσουν για να στερεώσουν αυτή τη δομή και να ενεργούν σύμ-

φωνα με τα σχέδιά τους. Ήδη, εδώ και έναν χρόνο, μέσω αυτών των ομάδων επιδιώκουν να εμποδίσουν την οργάνωση του κόσμου σε κοινοτικό επίπεδο, π.χ. στις γειτονιές, όπου τα κοινοτικά συμβούλια οργανώνονται και δραστηριοποιούνται δημιουργικά, εκεί, κατά περίεργο τρόπο, η εγκληματικότητα αναζωπυρώνεται με περισσότερη ένταση. Ακολουθούν μια στρατιωτική λογική: απ' τη μια να δημιουργήσουν πανικό, αστάθεια, κι απ' την άλλη να προετοιμάσουν τις συνθήκες για να εμφανιστούν, σε μια δεδομένη στιγμή, οι ίδιοι ως δύναμη τάξης. Είναι το ίδιο σενάριο που εφάρμοσαν στην Κολομβία. Στις ακριτικές περιοχές της Μπαρίνας, της Απούρε, της Τατσίρα, της Μέριδα, της Σούλια, υπάρχουν δήμαρχοι που ανήκουν στην αντιπολίτευση αλλά και στο μπολιβαριανό στρατόπεδο που συνεργάζονται με τους παραστρατιωτικούς. Όλα αυτά ο τοπικός πληθυσμός τα ξέρει. Γίνονται προσπάθειες αλλά δεν

υπάρχει, για την ώρα, μια καθαρή κρατική πολιτική, μια πειστική και ολοκληρωμένη απάντηση απέναντι στο φαινόμενο.

Ας μην ξεχνάμε πως μεγάλο μέρος της δικαιοσύνης βρίσκεται υπό τον έλεγχο της αντιπολίτευσης. Από το 2001 έχουν δολοφονηθεί 186 ηγέτες αγροτών και υπάρχουν πολλές μαρτυρίες πως υπεύθυνοι είναι κολομβιανοί παραστρατιωτικοί. Ωστόσο δεν κρατείται κανείς. Αυτό προφανώς διευκολύνει τη δουλειά των παραστρατιωτικών, γιατί η ατιμωρησία τούς ανοίγει τις πόρτες αντί να τις κλείνει.

Αν η κυβέρνηση διαθέτει στοιχεία γι' αυτή την ανάπτυξη των παραστρατιωτικών και ο ίδιος ο πρόεδρος Τσάβες καταγγέλλει στους τελευταίους λόγους του αυτό το φαινόμενο, γιατί δεν υπάρχει ένα οργανωμένο σχέδιο για να καταπολεμηθεί το ζήτημα;

Είναι γεγονός πως ο πρόεδρος Τσάβες δείχνει τη βαθιά του ανησυχία, αλλά είναι γνωστό πως αυτοί που είναι επιφορτισμένοι να εφαρμόσουν αυτά που λέει ο πρόεδρος κάνουν άλλα. Αυτό δείχνει ακόμη μια φορά το ευάλωτο όλης αυτής της προσπάθειας: υπάρχει ένας ατέλειωτος αριθμός ατόμων που χειρίζονται τις κρατικές υποθέσεις χωρίς να έχουν το παραμικρό ιδεολογικό πιστεύω και βρίσκονται εδώ για λόγους καθαρά οπορτουνιστικούς, διαφθοράς ή, απλά, δεν έχουν καμιά πολιτική θέση. Στην περίπτωση του λαθρεμπορίου καυσίμων, τα φορτηγά διασχίζουν ανενόχλητα τους δρόμους, αναμφίβολα με την εμπλοκή στρατιωτικών και εθνοφρουρών της Βενεζουέλας και της Κολομβίας. Χωρίς αυτούς δεν θα ήταν δυνατόν. Το ίδιο με τα τρόφιμα. Τώρα που εντάθηκαν οι έλεγχοι, μόνο μεταξύ 18 και 25 Γενάρη κατασχέθηκαν 6.000 τόνοι τροφίμων. Φανταστείτε τι έχει συμβεί στο παρελθόν και τι συμβαίνει στις άλλες συνοριακές διόδους όπου δεν γίνονται αυτού του είδους οι έλεγχοι.

Έχουμε, λοιπόν, να κάνουμε με μια καλοσχεδιασμένη στρατιωτική στρατηγική. Πώς σχετίζεται η σημερινή διείσδυση των παραστρατιωτικών στη Βενεζουέλα με τους πολεμικούς σχεδιασμούς των ΗΠΑ στην ήπειρο;

Οι ΗΠΑ εξόπλισαν την Κολομβία με τέτοιο τρόπο ώστε να δημιουργήσουν μια απειλή όχι μόνο απέναντι στη Βενεζουέλα αλλά και προς τις άλλες λατινοαμερικάνικες χώρες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε πως το «Σχέδιο Κολομβία» και όλη αυτή η στρατηγική γεννήθηκε επί Κλίντον και είναι ανεξάρτητη από την παρουσία του Τσάβες. Η Κολομβία αποτελεί μια στρατιωτική βάση έτοιμη για δράση προς οποιοδήποτε σημείο της ηπείρου. Οι παραστρατιωτικοί της Κολομβίας δημιουργήθηκαν από το κράτος και τις ένοπλες δυνάμεις αυτής της χώρας σε συνδυασμό με τη στρατηγική κυριαρχίας της κυβέρνησης των ΗΠΑ. Αποτέλεσαν την αιχμή για να εφαρμοσθεί το «Σχέδιο Κολομβία» αρχικά και στη συνέχεια το «Πατριωτικό Σχέδιο». Σήμερα προχωράνε ένα βήμα παραπάνω και τους χρησιμοποιούν απέναντι στη Βενεζουέλα.

Με τη στρατιωτική απειλή που αντιπροσωπεύει η προώθηση των παραστρατιωτικών, τον επικοινωνιακό πόλεμο που διεξάγεται, την ήττα στο δημοψήφισμα και εν όψει των πολιτειακών και δημοτικών εκλογών, τι σενάριο βλέπεις να ξετυλίγεται για το 2008;

Ένα κρίσιμο σημείο είναι να δούμε αν θα υπάρχει κυβερνητική αποτελεσματικότητα στην πράξη. Γνωρίζουμε πως πολλά πράγματα ίσα που λειτουργούν και άλλα λειτουργούν περιστασιακά. Μου φαίνεται πως είναι σημαντικό για την υγεία της επανάστασης ο κόσμος να βλέπει να λειτουργούν τα πράγματα. Βασικό, επίσης, είναι αν στις προσεχείς εκλογές θα έχουν υποψήφιους πραγματικά εκλεγμένους από τη βάση. Θα ήταν ένα πολύ σημαντικό προχώρημα της επανάστασης. Πιστεύω πως για να αντιμετωπιστούν όλα αυτά τα φαινόμενα η μόνη απάντηση είναι περισσότερη λαϊκή εξουσία. Να εντάξουνε περισσότερο τη βάση, τον κόσμο. Π.χ. στο στράτευμα, ακόμη και οι διοικητές της κάθε στρατιωτικής βάσης ή της εθνοφρουράς θα πρέπει να εγκρίνονται από τις κοινότητες. Κάτι ανάλογο θα έπρεπε να συμβαίνει σ' όλες τις δομές του κράτους, ο κόσμος κάθε κοινότητας να εγκρίνει ή να απολύει τους δημόσιους υπαλλήλους. Είναι ένα παράδειγμα, αλλά έτσι θα αποκτούσε μια δυναμική, γιατί οι κοινότητες γνωρίζουν πραγματικά αυτό που συμβαίνει: εάν ο διοικητής μιας βάσης είναι διεφθαρμένος ή υποστηρίζει τους ναρκοεμπόρους. Ο τοπικός πληθυσμός τα ξέρει όλα αυτά, αλλά δεν έχει τα μέσα για να ασκήσει την πραγματική του εξουσία.

Αισθάνομαι πως μόνο η λαϊκή οργάνωση από τα κάτω μπορεί να εγγυηθεί την ενίσχυση της επανάστασης. Ας πούμε στον στρατιωτικό τομέα, μιλάμε για ένοπλες λαϊκές πολιτοφυλακές; Ένοπλος λαός για να υπερασπιστεί την επανάσταση;

Αναμφίβολα. Είναι απόλυτα αναγκαίο ως μορφή λαϊκής εξουσίας. Ο καλύτερος τρόπος για να αντιμετωπιστούν αυτές οι στρατηγικές αποσταθεροποίησης είναι να εξοπλίζονται οι πολίτες, να προωθείται η επαναστατική αυτοάμυνα. Υπάρχουν λαϊκές οργανώσεις βάσης που το ζητάνε και στο αγροτικό κίνημα έχει δουλευτεί περισσότερο το θέμα και έχουν δημιουργηθεί σε ορισμένες περιοχές ένοπλες αγροτικές πολιτοφυλακές. Στις πρόσφατες συναντήσεις των κοινοτικών συμβουλίων και των επαναστατικών οργανώσεων της βάσης που έγιναν μετά το δημοψήφισμα, αυτό το θέμα συζητήθηκε και προέκυψε η απαίτηση να γίνει πράξη. Πρέπει να περιμένουμε για να δούμε πώς θα προχωρήσει και τι λέει η κυβέρνηση γι' αυτό.

Γνωρίζουμε ότι στην Κολομβία υπάρχει το πιο παλιό ένοπλο κίνημα της ηπείρου με δύο πολύ ισχυρές αντάρτικες ομάδες, τις FARC (Ένοπλες Επαναστατικές Δυνάμεις της Κολομβίας) και τον ELN (Στρατός Εθνικής Απελευθέρωσης). Αν συνυπολογίσουμε και το εμπόριο ναρκωτικών που εξυπηρετεί τη δεξιά, βρισκόμαστε μπροστά σε μια πολύπλοκη κατάσταση που δεν φαίνεται να επιλύεται ούτε άμεσα ούτε μεσοπρόθεσμα. Πώς βλέπεις να εξελίσσονται τα πράγματα και τι επιπτώσεις θα μπορούσαν να έχουν στη Βενεζουέλα;

Είναι αλήθεια πως είναι ένα δύσκολο πρόβλημα γιατί η κολομβιανή ολιγαρχία είναι η πιο σκληρή της ηπείρου. Δεν είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει τίποτα. Αλλά αλλαγή μπορεί μόνο να επέλθει αν υπάρξουν πραγματικές αλλαγές στην κοινωνική και οικονομική δομή της χώρας. Αυτό ακριβώς επιζητούν οι δύο αντάρτικες οργανώσεις και καμιά απ' αυτές δεν πρόκειται να μπει σε διαδικασίες διαπραγματεύσεων προχωρώντας σε παραχωρήσεις, όπως συνέβη στο Ελ Σαλβαδόρ ή τη Γουατεμάλα. Είναι μια πολύ πολύπλοκη κατάσταση, γιατί οι ένοπλες οργανώσεις δεν πρόκειται να αφοπλιστούν αν δεν υπάρξει μια ουσιαστική αλλαγή στην κοινωνικοοικονομική δομή και η κολομβιανή ολιγαρχία δεν είναι διατεθειμένη να παραχωρήσει τίποτα. Ήταν μια καλή είδηση ότι η αριστερά κατέκτησε τις δημαρχίες σε διάφορες πόλεις της χώρας. Αλλά δεν γνωρίζω τι πραγματική προοπτική αντιπροσωπεύει αυτό. Καταλαβαίνω το γεγονός ότι οι ένοπλες οργανώσεις δεν πρόκειται να καταθέσουν ποτέ τα όπλα. Μπορεί να μην τα χρησιμοποιούν εάν γίνονται βήματα ειρήνης, αλλά δεν πρόκειται να παραδώσουν ποτέ τα όπλα. Αυτό το καταλαβαίνω, γιατί τα αντάρτικα κινήματα που παρέδωσαν τον οπλισμό τους κατέληξαν στο νεκροταφείο. Απ' την άλλη, είναι αδύνατον να επικρατήσουν στρατιωτικά. Οι ΗΠΑ δεν θα το επέτρεπαν ποτέ και θα έφταναν στο σημείο ακόμη και να βομβαρδίσουν τη χώρα. Με το «Σχέδιο Κολομβία» ή το «Πατριωτικό Σχέδιο» έχουν καταφέρει να δυσκολέψουν την πολιτική δουλειά των οργανώσεων αυτών. Πριν μπορούσαν να έχουν μεγαλύτερη παρουσία στις κοινότητες και έλεγχαν πραγματικά μεγάλες περιοχές στην ύπαιθρο. Αλλά, με την εφαρμογή αυτών των σχεδίων, έχει δυσκολέψει η δυνατότητα πολιτικής δουλειάς. Έτσι, οι ΗΠΑ και οι οικονομικές ελίτ θέλουν να δώσουν ένα καθαρό μήνυμα πως τα αντάρτικα δεν είναι πολιτικά κινήματα, μειώνοντας έτσι την αξιοπιστία τους.

Αναμφίβολα το πολιτικό πανόραμα για τα λαϊκά κινήματα της Λατινικής Αμερικής είναι δύσκολο. Θα μπορούσε η ALBA (Μπολιβαριανή Εναλλακτική Πρόταση) να αποτελέσει μια εναλλακτική προοπτική;

Ναι. Έχει αρχίσει ν' αποτελεί έναν εναλλακτικό πόλο. Τώρα, π.χ., αρχίζει να διαφαίνεται η προοπτική να ενσωματώσει χώρες της Καραϊβικής. Αν και αυτό δεν αποτελεί σοβαρό βήμα σε οικονομικό επίπεδο, εντούτοις, με πολιτικούς και πολιτιστικούς όρους, είναι ένα προχώρημα. Αν ολόκληρη η περιοχή αρχίζει να κοιτά προς τον Νότο και όχι τόσο προς τις ΗΠΑ, αυτό συνιστά μια σημαντική αλλαγή. Τώρα μπήκε και η Δομινικανή Δημοκρατία στην ALBA. Αυτό έχει μια συμβολική αξία πολύ μεγάλη. Αρχίζουν να δημιουργούνται δεσμοί ανάμεσα σε χώρες και λαούς ιστορικά απομακρυσμένους. Θα μπορούσαν να γίνουν και άλλες προσχωρήσεις από την περιοχή της Καραϊβικής, γιατί γι' αυτές τις μικρές χώρες η ένταξή τους στην ALBA μπορεί ν' αποτελέσει μια πολύ ενδιαφέρουσα προοπτική. Δεν νομίζω πως στο άμεσο μέλλον θα μπορούσε να περιμένει κανείς άλλες προσχωρήσεις πέρα από ορισμένες χώρες της Καραϊβικής και το Εκουαδόρ. Αναμφίβολα όμως η ALBA αποκτά μεγαλύτερο βάρος. Όταν ξεκίνησε ήταν μόλις δύο χώρες: η Βενεζουέλα και η Κούβα. Αυτό άλλαξε μέσα σε λίγα χρόνια. Το πιο σημαντικό, όμως, είναι να δούμε να συνεχίζουν να εντάσσονται στην ALBA όχι τόσο κυβερνήσεις όσο λαϊκά κινήματα. Το να δημιουργηθεί αυτή η ηπειρωτική ενότητα, ακόμη κι αν δεν συμμετέχουν οι κυβερνήσεις, θα μπορούσε να είναι πολύ σημαντικό. Αυτή η προοπτική ασφαλώς και ανησυχεί τις ΗΠΑ. Προτείνει άλλο μοντέλο και σ' αυτό το σημείο βρίσκεται και η απειλή.

Αν η ALBA επεκτείνεται και σταθεροποιείται σε μεγάλο βαθμό θα το χρωστάει στη Βενεζουέλα και στα έσοδα που της αποφέρει το πετρέλαιο. Θα μπορούσε να υπάρξει μια άμεση εισβολή της υπερδύναμης στις περιοχές των κοιτασμάτων πετρελαίου;

Πιστεύω πως η στρατηγική της κυβέρνησης των ΗΠΑ θα συνεχίσει να είναι η πίεση με όλα τα μέσα, με στόχο να πέσει η Βενεζουέλα από μόνη της. Ακόμη δεν θεωρούν αναγκαία μια επέμβαση. Μια στρατιωτική επέμβαση θα μπορούσε μέχρι και να ενισχύσει την επαναστατική διαδικασία. Γι' αυτό η βορειοαμερικάνικη πολιτική επιλέγει την προώθηση των παραστρατιωτικών. Κι αν αυτή δεν αναχαιτιστεί τώρα, πιθανόν θα είναι πολύ δύσκολη η συνέχιση των επαναστατικών αλλαγών.

μετάφραση: Στέλιος Γαβριηλίδης

Βολιβία: «έχουμε την κυβέρνηση αλλά δεν έχουμε ακόμα την εξουσία»

Η μάχη για το νέο Σύνταγμα, το «μισοφέγγαρο» και οι απόπειρες αποσταθεροποίησης του Μοράλες

"Το πέταγμα του κόνδορα μόλις ξεκίνησε" είχαμε γράψει στο πρώτο τεύχος της "αλάνας", όταν για πρώτη φορά στην ιστορία της Βολιβίας ένας ιθαγενής, ο Έβο Μοράλες, κέρδισε τις εκλογές με το 54% των ψήφων και ανέλαβε την προεδρία της χώρας. Δεν ήταν δα και λίγο που ένας πρώην καλλιεργητής κόκας, ηγέτης ενός μαζικού και δυναμικού κινήματος και –προπάντων– ιθαγενής Αϊμάρα, ένας δηλαδή από τους τόσο μισητούς στην κυρίαρχη μεγαλοαστική ελίτ "ινδιάνους", έφτανε στην κυβέρνηση. "Θα περιμένουμε να έχει ο Μοράλες την τύχη του Αλιέντε για να κλάψουμε τη βολιβιανή δημοκρατία;" ρωτούσε πρόσφατα η Ντανιέλ Μιτεράν, σε ανοιχτή επιστολή-έκκλησή της προς τους ευρωπαίους ηγέτες, τους διανοούμενους και τα μέσα ενημέρωσης. Τι συνέβη και δύο χρόνια από την εκλογή του Μοράλες φτάσαμε να μιλάμε για κίνδυνο πραξικοπήματος;

Από την αντίσταση στην κυβέρνηση

Είναι από τις πιο πλούσιες χώρες σε φυσικούς πόρους στον κόσμο, χάρη στα τεράστια αποθέματα υδρογονανθράκων, πετρελαίου, δασών και νερού. Ωστόσο είναι η πιο φτωχή χώρα στη Νότια Αμερική, με το μεγαλύτερο ποσοστό ιθαγενών κατοίκων. Από τότε που ιδρύθηκε ως ανεξάρτητο κράτος το 1825, μια μικρή μειοψηφία μιγάδων και λευκών αποκλείει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού από την ιδιότητα του πολίτη και από οποιαδήποτε συμμετοχή στους θεσμούς ή διαχείριση του κράτους.

Στην ιστορία του πολιτικού σκηνικού των "από πάνω", δεσπόζουν οι αλλεπάλληλες δικτατορίες, ο στρατός με τα περισσότερα από 150 πραξικοπήματα, τα παραδοσιακά κόμματα της μεγαλοαστικής τάξης (μετρημένα στα δάκτυλα του ενός χεριού), που εναλλάσσονταν επί 25 χρόνια στην εξουσία, τη διαφθορά και την ατιμωρησία ενώ επέβαλλαν σκληρά νεοφιλελεύθερα μέτρα, η άκρως ρατσιστική ολιγαρχία επιχειρηματιών και τσιφλικάδων με τάσεις απόσχισης και οικειοποίησης του πλούσιου υπεδάφους και η σταθερή παρουσία των ΗΠΑ, με πρόσχημα την εξάλειψη της κόκας και στόχο τον έλεγχο των φυσικών πόρων της χώρας.

Στη σύγχρονη ιστορία των "από κάτω", ξεχωρίζουν η εξέγερση των μεταλλωρύχων του 1952 που εθνικοποίησε τα ορυχεία, το οργανωμένο και δυναμικό εργατικό κίνημα, οι κοκαλέρος και οι μαζικοί αγώνες τους για την υπεράσπιση της καλλιέργειας της κόκας, το Συντονιστικό για την Υπεράσπιση του Νερού και η εξέγερση του 2000 που πέτυχε την ακύρωση της ιδιωτικοποίησης του νερού, οι γειτονιές του Ελ Άλτο και ο "πόλεμος του φυσικού αερίου" το 2003 με τους δεκάδες νεκρούς και την πτώση του τότε προέδρου, οι μεγάλες συνομοσπονδίες των συνδικάτων και οι εκατοντάδες μεγαλύτερες ή μικρότερες κοινωνικές, αγροτικές και ιθαγενικές οργανώσεις.

Όλα αυτά τα κινήματα είχαν θέσει με τους αγώνες και τις εξεγέρσεις τους την ατζέντα που θα έπρεπε να εκπληρώσει το κόμμα του Μοράλες "Κίνημα για τον Σοσιαλισμό" (MAS), για να συνεχίσουν να το στηρίζουν. Τα τρία βασικά αιτήματά τους ήταν: α) η εθνικοποίηση των φυσικών πόρων (βλέπε «αλάνα» τεύχος 6), β) η δίκη του πρώην προέδρου Λοσάδα (η έκδοσή του από τις ΗΠΑ δεν έχει ζητηθεί ακόμη) και γ) η συγκρότηση Συντακτικής Συνέλευσης για την επεξεργασία του νέου Συντάγματος της χώρας. Η επανάκτηση των φυσικών πόρων, η ένταξη και αποδοχή των ιθαγενών στη ζωή της χώρας και η επίλυση της χρόνιας κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής κρίσης, είναι τα κύρια ιστορικά προβλήματα της χώρας και οι κύριες προκλήσεις που έχει να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση Μοράλες.

Δρόμος μετ' εμποδίων

Σκοπός του νέου Συντάγματος ήταν η "επανίδρυση" του κράτους, ή όπως λένε οι ίδιοι, "η δομική μεταμόρφωση της χώρας",

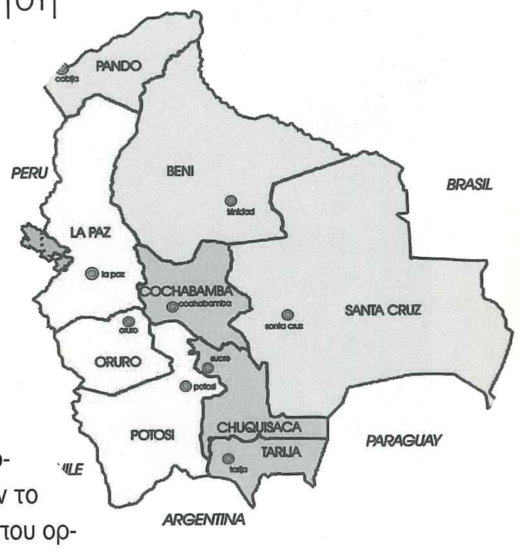

με τη δημιουργία ενός νέου πολυεθνικού-κοινοτικού κράτους, με ένα σύνθετο σύστημα πολλαπλών αυτονομιών (σε επίπεδο ευρύτερων περιοχών, επαρχιών, δήμων και ιθαγενικών κοινοτήτων) και σεβασμό στην αυτονομία, τους πόρους, την οργάνωση, το δίκαιο και τον πολιτισμό των ιθαγενικών φυλών (36 διαφορετικών) της χώρας.

Οι εργασίες της Συντακτικής Συνέλευσης άρχισαν τον Αύγουστο του 2006 με στόχο να ολοκληρωθούν σε έναν χρόνο. Οι περισσότερες κριτικές συμφωνούν στο ότι ο Μοράλες δεν εκμεταλλεύτηκε τη συγκυρία μετά τη σαρωτική νίκη του και συγκάλεσε τη Συνέλευση μέσω νόμου που δεν προέβλεπε τη δυνατότητα άμεσης αντιπροσώπευσης των κοινωνικών οργανώσεων, δυσκόλευε τον σχηματισμό ενώσεων εκτός υπαρκτών κομμάτων και απαιτούσε πλειοψηφία 2/3 για την έγκριση του κειμένου. Αυτό το τελευταίο, ανάστησε πολιτικά τη ζαλισμένη και ηττημένη στους δρόμους και τις κάλπες τότε δεξιά αντιπολίτευση, που κατάφερε να αποκτήσει πάνω από το 1/3 των μελών και άρχισε να ανασυντάσσεται. Η όλη διαδικασία, σύμφωνα με κάποιους, δείχνει τις αντιφάσεις και τα όρια των θέσεων του MAS, που παγιδεύτηκε στο ίδιο του το στοίχημα να επιφέρει πολιτικές αλλαγές μέσω της θεσμικής οδού. Υπάρχουν και λίγες φωνές που μιλούν για απλουστευτικό επίπεδο διαλόγου αλλά και για σύγχυση του ίδιου του MAS, το οποίο προτείνοντας την ταυτόχρονη ύπαρξη πολλαπλών αυτονομιών προκάλεσε ανταγωνιστικές διεκδικήσεις από διαφορετικά ιθαγενιστικά ρεύματα, πίσω από τα οποία κρύβονται ευρωπαϊκά και βορειοαμερικάνικα συμφέροντα που προωθούν τη διαίρεση της χώρας με στόχο την ευκολότερη οικειοποίηση των φυσικών πόρων.

Μέσα σε ένα πλαίσιο διαρκούς μπλοκαρίσματος από τη δεξιά μειοψηφία και κακών χειρισμών του MAS, πέρασε ένας χρόνος συζητήσεων χωρίς να έχει συμφωνηθεί ούτε ένα άρθρο. Η Βουλή ενέκρινε παράταση των εργασιών της Συνέλευσης τη στιγμή που αποφασιζόταν προσωρινή αναστολή των λειτουργιών της λόγω της πολιτικής έντασης, στην οποία συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό η καμπάνια της αντιπολίτευσης για "επιστροφή της πρωτεύουσας" από την πόλη Λα Πας στη Σούκρε (που διατηρεί νομικά τον τίτλο της πρωτεύουσας). Ζωντάνεψε έτσι "ξαφνικά" ένα αίτημα δεκαετιών για τη μεταφορά των νομοθετικών και εκτελεστικών λειτουργιών από το επίκεντρο των λαϊκών αγώνων στο προπύργιο της οικονομικής και κοινωνικής ελίτ, με προφανή στόχο να τεθεί στην πολιτική ατζέντα ένα ζήτημα που διαιρεί τη χώρα και να μπλοκαριστεί η επεξεργασία του Συντάγματος, όπως και έγινε. Οι τόνοι κορυφώθηκαν όταν η Συνέλευση αποφάσισε, με τις ψήφους των μελών του MAS, να βγάλει εκτός συζήτησης το επίμαχο ζήτημα. Τότε μπήκε μπρος μια οργανωμένη στρατηγική κινητοποιήσεων με στόχο όχι μόνο την καταδίκη του νέου Συντάγματος αλλά και την αποσταθεροποίηση της κυβέρνησης, όπως άλλωστε μας πληροφόρησε το ρατσιστικό εγχειρίδιο με τίτλο "Σχέδιο για την ανατροπή του σκατένιου ινδιάνου", που άρχισε να κυκλοφορεί σε όλη τη χώρα.

Η "βενεζουελοποίηση" της αντιπολίτευσης και των ΜΜΕ

Τέλη Οκτώβρη αρχίζουν βίαιες συγκρούσεις στη Σούκρε, όπου γίνονταν οι συνεδριάσεις της Συνέλευσης. Οι εικόνες νέων αυτονομιστών σε φορτηγάκι με σβάστικες να περιπολούν στη Σάντα Κρους ή οπλισμένων ομάδων κρούσης να εκφοβίζουν και να λεηλατούν δίνουν το κλίμα. Οι "επιτροπές πολιτών" που οργανώνουν τις ομάδες κρούσης συνδέονται με το δεξιό αντιπολιτευτικό κόμμα PODEMOS του Κιρόγα (ο εκπρόσωπος του οποίου δήλωσε ευθαρσώς «όχι και να προσποιούμαστε ότι μπορούν να νομοθετούν οι αναλφάβητοι»), που κατηγορεί τον Μοράλες για παράδοση της χώρας στη Βενεζουέλα και όχι στις ΗΠΑ. Αρχές Νοεμβρίου αυξάνονται οι ξυλοδαρμοί ιθαγενών μελών της Συντακτικής Συνέλευσης, γίνονται επιθέσεις ενάντια σε βενεζολάνικο προξενείο, στέλνονται γράμματα-βόμβες σε σπίτια όπου διαμένουν κουβανοί γιατροί, διοργανώνονται απεργίες από τη δεξιά και ξεσπάει κρίση στην παροχή της βενζίνης.

«Ούτε ινδιάνους, ούτε αγρότες» γράφεται στους άσπρους τοίχους της Σούκρε. Το ενορχηστρωμένο κλίμα τρομοκρατίας, χάους και ακυβερνησίας, δίνει σάρκα και οστά στις συνεχείς καταγγελίες της κυβέρνησης για συνωμοσίες ανατροπής της. Στα μέσα του μήνα αναβάλλεται για αόριστο χρόνο η επανεκκίνηση των εργασιών λόγω έλλειψης εγγυήσεων για την ασφάλεια των μελών της Συντακτικής. Συγχρόνως ξεκινούν διαδηλώσεις στις πλούσιες, με αποσχιστικές τάσεις, επαρχίες Σάντα Κρους, Μπένι, Πράδο και Ταρίχα (από όπου εξάγεται το 90% του φυσικού αερίου), το λεγόμενο "ανατολικό τόξο" ή "μισοφέγγαρο" (λόγω του σχήματος που φτιάχνουν όλες μαζί στον χάρτη). Μία από τις αφορμές είναι η πρόταση του Μοράλες να κόψει το 70% των εσόδων τους από τον φόρο των υδρογονανθράκων για να χρηματοδοτήσει μηνιαίο βοήθημα στους ηλικιωμένους. Απέναντι στην περικοπή του προϋπολογισμού τους, οι κυβερνήτες του "μισοφέγγαρου" καλούν σε "πολιτική ανυπακοή".

Στην απέναντι όχθη, όλο και περισσότερες κοινωνικές οργανώσεις αρχίζουν να κινητοποιούνται μπροστά στην πιθανότητα ναυαγίου της Συντακτικής Συνέλευσης. Η Συνδικαλιστική Συνομοσπονδία Εργατών-Αγροτών Βολιβίας ανακοινώνει ότι μέλη της θα εγκατασταθούν στη Σούκρε και θα είναι σε διαρκή επιφυλακή. Χιλιάδες κόσμου από οργανώσεις γειτονιάς και συνδικάτα του Ελ Άλτο κατεβαίνουν στη Λα Πας, προσπαθούν να καταλάβουν τη

«Να δικαστεί το αποικιακό νεοφιλελεύθερο δημοκρατικό κράτος»

Γερουσία (που ελέγχεται από τη δεξιά και έχει μπλοκάρει 97 νόμους με κοινωνικά μέτρα της Βουλής) και απαιτούν τη συνέχιση των εργασιών της Συνέλευσης. Παράλληλα, χιλιάδες αγρότες κάνουν πορεία για την έγκριση του βοηθήματος στους ηλικιωμένους, ξεκινούν απεργίες και δέχονται συνεχείς επιθέσεις.

Ο απόστρατος στρατηγός και κυβερνήτης της Κοτσαμπάμπα Ρέγιες Βίγια, προσπαθεί να βάλει στο παιχνίδι και τον στρατό, καλώντας τον να "προστατεύσει την κυριαρχία της χώρας από την εισβολή εξωτερικών ιδεών και ανθρώπων", εννοώντας βέβαια Κούβα και Βενεζουέλα, για να πάρει αυστηρή απάντηση από την ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων ότι δεν είναι σε θέση να κάνει τέτοιες δηλώσεις και ότι θα εγγυηθούν το Σύνταγμα και την σταθερότητα της κυβέρνησης. Ο Μοράλες δηλώνει ότι η παρέμβαση του Ρέγιες ισοδυναμεί με προτροπή για πραξικόπημα.

Στις 24 Νοεμβρίου, τα 145 μέλη του MAS στη Συντακτική Συνέλευση (σύμφωνα με τον κανονισμό για να συγκαλείται νόμιμα πρέπει να έχει τουλάχιστον 128) ξανασυνεδριάζουν, μετά από διακοπή τριών μηνών, σε στρατιωτικό λύκειο μακριά από το κέντρο της πόλης, ενώ ομάδες της αντιπολίτευσης καίνε δημόσια κτίρια και κρατικά οχήματα. Οι συγκρούσεις καταλήγουν σε έναν νεκρό. Τα ΜΜΕ δίνουν ρεσιτάλ προπαγάνδας και παραπληροφόρησης, ενημερώνοντας όλον τον κόσμο για την "παράνομη σύγκλιση" της Συντακτικής και τα "εμφανή πλέον δείγματα δικτατορίας του δολοφόνου Μοράλες", παρουσιάζοντας τον νεκρό ως θύμα κρατικής καταστολής. Το γεγονός ότι σκοτώθηκε από σφαίρα όπλου που δεν χρησιμοποιεί η αστυνομία, η οποία άλλωστε δεν ήταν καν οπλισμένη, δεν φαίνεται να τους απασχολεί ιδιαίτερα. Κάποια ανεξάρτητα μικρά μέσα δέχονται απειλές και σωπαίνουν. Τελικός απολογισμός, τρεις νεκροί και 100 τραυματίες.

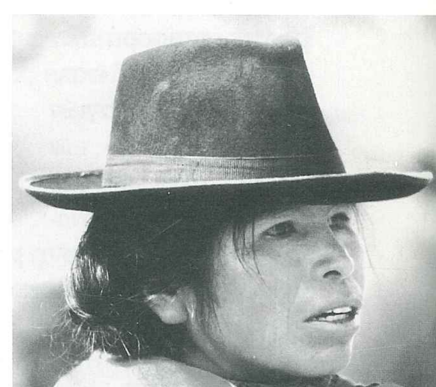
Μέσα σε αυτό το κλίμα, τα παρόντα μέλη (του MAS) εγκρίνουν με απόλυτη πλειοψηφία το γενικό πλαίσιο του νέου Συντάγματος, προστατευμένα από δύο χιλιάδες ανθρώπους, στρατό και αστυνομία, και "δραπετεύουν" αμέσως από την πόλη. Η αστυνομία αποχωρεί κι αυτή για να αποφευχθούν νέα επεισόδια.

Οι πρώτες αντιδράσεις έρχονται από τον ηγέτη του PODEMOS, που σχολιάζει ότι το Σύνταγμα αξίζει όσο ένα χρησιμοποιημένο χαρτί υγείας. Η Γενική Συνομοσπονδία Εργατών καλεί τον λαό να φτιάξει μια πραγματική, επαναστατική λαϊκή συνέλευση, χωρίς ολιγαρχία και δεξιά, προσπαθώντας να ανοίξει έναν τρίτο δρόμο, χωρίς μεγάλη επιτυχία. Οι κυβερνήτες του "μισοφέγγαρου", συν αυτόν της Κοτσαμπάμπα, δηλώνουν ότι δεν σκοπεύουν να αναγνωρίσουν Σύνταγμα που προέρχεται από το MAS. «Δεν δέχονται ότι οι φτωχοί μπορούμε να κυβερνήσουμε τους εαυτούς μας», απαντάει ο Μοράλες στο μισάωρο μήνυμά του προς το έθνος. Σχεδόν κανένα τηλεοπτικό κανάλι δεν ήταν εκεί για να το μεταδώσει.

Το Σύνταγμα

Ανταποκρίνεται το νέο Σύνταγμα στις προσδοκίες για αλλαγή του κοινωνικού-πολιτικού μοντέλου; Οι απαντήσεις ποικίλουν ανάλογα με τους συνομιλητές. Μερικά από τα θετικά σημεία του Συντάγματος είναι: εγγυάται το δικαίωμα στο νερό, την τροφή (σύμφωνα με τον ΟΗΕ τα συγκεκριμένα άρθρα αποτελούν παράδειγμα για όλον τον κόσμο), τη δωρεάν υγεία και την εκπαίδευση, αναγνωρίζει τα δικαιώματα των ιθαγενών (ατομικά και συλλογικά), σέβεται τα ήθη και έθιμά τους (όπως η κοινοτική δικαιοσύνη και η συγκρότηση ευρύτερων ιθαγενικών περιοχών), απαλλοτριώνει χωρίς αποζημίωση τα μη παραγωγικά λατιφούντια, απαγορεύει τις ξένες στρατιωτικές βάσεις στη χώρα και την συμμετοχή της σε επιθετικό πόλεμο, κάνει ειδική μνεία στην καταδίκη της βίας ενάντια σε γυναίκες, προβλέπει διατάγματα που θα εμποδίσουν μελλοντική ιδιωτικοποίηση των φυσικών πόρων.

Οι κριτικές φωνές μιλάνε για μικρές, μετριοπαθείς αλλαγές στο ήδη υπάρχον Σύνταγμα, γεγονός που αποδίδουν στις μάταιες απόπειρες της κυβέρνησης για συναίνεση και συμβιβασμό. Θεωρούν ότι πρόκειται στην ουσία για προώθηση του "καπιταλισμού των Άνδεων" και όχι μιας πραγματικής εθνικοποίησης των φυσικών πόρων, των υπηρεσιών και των βιομηχανιών. Τα πιο διαφιλονικούμενα άρθρα είναι αυτά που προβλέπουν την εγγύηση όλων των μορφών ιδιοκτησίας (κρατική, ιδιωτική και κοινοτική), με τον όρο ότι έχουν κοινωνική λειτουργία (ειδικά για την ιδιωτική ότι είναι σεβαστή όσο δεν βλάπτει το συλλογικό συμφέρον) και τον σεβασμό στις ξένες επενδύσεις (εφόσον πληρώνουν φόρους). Οι επικριτές τονίζουν ότι η δεξιά απορρίπτει μετά βδελυγμίας το νέο Σύνταγμα όχι γιατί χάνει τα πολιτικά και οικονομικά προνόμιά της, αλλά λόγω της ρατσιστικής μανίας της που κάνει αβάσταχτο οτιδήποτε προέρχεται από έναν ιθαγενή. Σύμφωνα με την κυβέρνηση, το Σύνταγμα εγγυάται την αυτονομία αλλά απορρίπτει τον "αυτονομισμό".

Αυτονομιστικός πυρετός

Με την πρώτη έγκριση του Συντάγματος, οι "εξεγερμένες" ανατολικές επαρχίες γίνονται έξι με την προσθήκη της Τσικισάκα (πρωτεύουσα της οποίας είναι η Σούκρε) και της Κοτσαμπάμπα, και ξεκινούν γενικές απεργίες και απεργίες πείνας. Ο Μοράλες απορρίπτει τη χρήση του στρατού, επιμένει στον διάλογο και καλεί τους "στασιαστές" κυβερνήτες σε συζήτηση χωρίς όρους. Αυτοί βάζουν όμως τους δικούς όρους και αντί να πάνε στη Λα Πας ταξιδεύουν στις ΗΠΑ για να καταγγείλουν παραβίαση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου. Σύντομα ανακοινώνουν τη ντε φάκτο ίδρυση "αυτόνομων επαρχιών" (με καταστατικό που ορίζει ξεχωριστή Βουλή και αστυνομία, απόλυτο έλεγχο της εκπαίδευσης, των φόρων και βέβαια της γης, κ.λπ.). Οι κριτικές για ολιγωρία και παθητικότητα του Μοράλες αυξάνονται, καθώς, για το "μισοφέγγαρο", αυτονομία –που τείνει προς απόσχιση και ανεξαρτησία– σημαίνει εκμετάλλευση των φυσικών πόρων και είναι ζήτημα στρατηγικής σημασίας.

Εντωμεταξύ οι εργασίες της Συντακτικής Συνέλευσης για έγκριση των επιμέρους άρθρων συνεχίζονται στο Ορούρο και, στα μέσα Δεκέμβρη, τα 411 άρθρα του Συντάγματος παραδίδονται με μια μεγάλη τελετή-γιορτή στον Μοράλες. Στις αρχές του χρόνου ο Μοράλες ανανεώνει και την ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων, επειδή, όπως υποστηρίζει, οι αλλαγές της ηγεσίας γίνονται στις αρχές κάθε δεύτερου χρόνου. Όλες οι προσπάθειες για να επιτευχθεί συμφωνία με τους κυβερνήτες, τελειώνουν άδοξα.

Μέσα στο βαρύ κλίμα των πλημμυρών που σαρώνουν τη χώρα, η κυβέρνηση ζητάει ανακωχή δύο μηνών. Η πίεση όμως των κινημάτων να οριστεί άμεσα ημερομηνία για το δημοψήφισμα που θα επικυρώσει το νέο Σύνταγμα, αναγκάζει την κυβέρνηση να ψηφίσει τελικά νόμο για τη σύγκλιση δύο δημοψηφισμάτων στις 4 Μαΐου 2008: ένα για την επικύρωση του Συντάγματος και ένα άλλο για το άρθρο περί ανώτερου ορίου έκτασης γης που μπορεί να έχει κάποιος στην ιδιοκτησία του, στο οποίο δεν υπήρξε συμφωνία στη Συνέλευση. Οι καμπάνιες για το "ναι" και για το "όχι" έχουν ήδη ξεκινήσει.

Από το Κόσοβο στη Σάντα Κρους

«Στη Βολιβία υπάρχουν δύο δεξιές: η εσωτερική, με βάση την ολιγαρχία, και η εξωτερική, που στηρίζεται από την πρεσβεία των ΗΠΑ», κατήγγειλε ο Μοράλες και αποκάλυψε φωτογραφία του βορειοαμερικάνου πρέσβη με γνωστό κολομβιανό παραστρατιωτικό και πληροφορίες της κυβέρνησης για ένοπλες παραστρατιωτικές δυνάμεις στη χώρα. Ο Goldberg, που ήταν αρχηγός της βορειοαμερικάνικης αποστολής στο Κόσοβο και δεξί χέρι του πρέσβη των ΗΠΑ στη Βοσνία (το πιάσαμε το υπονοούμενο), σύμφωνα με τον Μοράλες είναι επικεφαλής συνωμοσίας εναντίον του, ενώ όλοι οι αναλυτές (και τα στοιχεία) συμφωνούν στο ότι οι ΗΠΑ προσπαθούν με κάθε τρόπο να καταβροχθίσουν την κυβέρνηση Μοράλες. Βορειοαμερικάνικες ΜΚΟ και ιδρύματα, όπως το USAID (που αντί να διαχειρίζεται προγράμματα αναπτυξιακής βοήθειας, όπως λέει, πληρώνει ΜΜΕ και ηγέτες της αντιπολίτευσης), χρηματοδοτούν αντιπολιτευτικές ομάδες για να εντείνουν το αντικυβερνητικό κλίμα. Από τον χορό δεν λείπει και ο Ισπανός πρώην πρόεδρος Αθνάρ, που διοχετεύει χρήματα σε "αυτονομιστικές" επαρχίες. Πρόσφατα, οι ΗΠΑ παραδέχτηκαν επίσημα ότι η Πρεσβεία τους στη Βολιβία ζητούσε από βορειοαμερικανούς εθελοντές να κατασκοπεύουν τους Βενεζολάνους και τους Κουβανούς που δουλεύουν στη χώρα.

Σε πιο συμβολικό επίπεδο, ο Μοράλες πρότεινε να ξεκινήσει η "αποαποικιοποίηση" από τον ίδιο τον ΟΗΕ με τη μεταφορά της έδρας του από τις ΗΠΑ σε μια πραγματικά δημοκρατική χώρα, καταγγέλλοντας την αλαζονεία των βορειοαμερικανικών αρχών που παρακώλυσαν για δύο ώρες την προσγείωση του προεδρικού αεροπλάνου στη Νέα Υόρκη και καθυστέρησαν σκόπιμα να δώσουν βίζα στον ίδιο και το επιτελείο του ώστε να συμμετάσχουν στην 62η ετήσια συνέλευση του ΟΗΕ. Στη συνέλευση αυτή οι ΗΠΑ, ο Καναδάς, η Νέα Ζηλανδία και η Αυστραλία ήταν οι μόνες χώρες που δεν ψήφισαν τη Διεθνή Διακήρυξη για τα Δικαιώματα των Ιθαγενών Λαών, που αφορά 370 εκατομμύρια ιθαγενείς σε όλον τον κόσμο.

Οροπέδιο – πεδιάδες = 0-0;

Κάποιοι μιλούν για ύπαρξη δύο κρατών σε ένα: το "νόμιμο του οροπεδίου" και το "παράνομο των πεδιάδων". Κάποιοι για ένα ακόμη επεισόδιο της ταξικής πάλης, και κάποιοι άλλοι για ένα είδος ισοπαλίας, αφού ούτε η ολιγαρχία μπορεί να ρίξει (προς το παρόν) την κυβέρνηση, ούτε η κυβέρνηση να εξουδετερώσει τον εχθρό χωρίς τη χρήση βίας. Πόσο κινδυνεύει η ενότητα της χώρας; Μέχρι το επόμενο τεύχος, όπου θα επιχειρήσουμε έναν απολογισμό των δύο πρώτων χρόνων της διακυβέρνησης του MAS, που δεν χώρεσε στο παρόν κείμενο, αυτό που σίγουρα θα ξέρουμε είναι το αποτέλεσμα του δημοψηφίσματος. Προς το παρόν, υπενθυμίζουμε την απάντηση του Μοράλες σε σχετική ερώτηση: "Πρέπει να θυμόμαστε ότι η δύναμη είναι του λαού, όχι της κυβέρνησης ή δική μου. Φτάσαμε στην κυβέρνηση, αλλά δεν έχουμε ακόμη την εξουσία. Είμαστε στη διαδικασία προβληματισμού για το πώς χτίζεται η εξουσία του λαού. Εγώ πιστεύω στις κοινωνικές δυνάμεις".

Ματούλα Παπαδημητρίου

Πηγές: www.bolpress.com, www.econoticiasbolivia.com, www.ubnoticias.org, www.abi.bo, www.argenpress.info, www.alainet.org, www.rebelion.org, www.telesurtv.net, www.prensa-latina.cu, www.democracynow.org. Επίσης περιοδικά "Σήματα Καπνού", τεύχος 19, και "αλάνα", τεύχος 1, 4, 6.

Vía Campesina: Γέφυρες που εκτείνονται στη γεωγραφία της αντίστασης

Lucio Díaz Marielle, περιοδικό «Rebeldia», τεύχος 55, 5ος χρόνος

Στο πλαίσιο της Δεύτερης Συνάντησης των Ζαπατιστικών Λαών με τους Λαούς του Κόσμου που πραγματοποιήθηκε στην Τσιάπας, Μεξικό, τον Ιούλη του 2007, νέες σχέσεις που χτίζονται στη γεωγραφία της αντίστασης απλώθηκαν και πάλι σαν γέφυρες. Η αντιπροσωπεία της Vía Campesina μοιράστηκε με τους ζαπατιστικούς λαούς –και με τους συνυπογράφοντες την Έκτη Διακήρυξη της Ζούγκλας Λακαντόνα από το Μεξικό και τον κόσμο που παραβρέθηκε στη Συνάντηση– την ιστορία τους και τους τρόπους αντίστασης.

Η Vía Campesina ακολουθεί έναν από τους δρόμους της αξιοπρέπειας

«Τον Μάη του 1992, ηγέτες οκτώ αγροτικών οργανώσεων συναντήθηκαν στη Μανάγουα, στη Νικαράγουα, και συμφώνησαν ότι ο νεοφιλελευθερισμός αποτελειώνει τους φτωχούς αγρότες. Είπαν ότι οι εχθροί των αγροτών είναι οι επιχειρήσεις και τα πρακτορεία αυτών των επιχειρήσεων, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Εμπορίου με τις συμφωνίες ελεύθερου εμπορίου. Σκέφτηκαν ότι οι αγρότες μιας μόνο χώρας δεν μπορούν μόνοι, πρέπει να οργανωθούν και να αγωνιστούν για ολόκληρο τον κόσμο. Κάλεσαν, λοιπόν, και άλλες αγροτικές οργανώσεις και τον Μάη του 1993 ξανασυναντήθηκαν σε μια χώρα που λέγεται Βέλγιο, και εκεί πήρε το όνομά της η Vía Campesina.

Γιατί ονομάστηκε Vía Campesina; Γιατί δεν θέλουμε τον δρόμο του νεοφιλελευθερισμού, ούτε θέλουμε τον δρόμο των συμφωνιών ελεύθερου εμπορίου και, φυσικά, δεν θέλουμε τον δρόμο του καπιταλισμού. Για να λύσουμε τα προβλήματά μας:

τη φτώχεια, την περιθωριοποίηση, τον ρατσισμό και τη βία, πρέπει να ακολουθήσουμε τον αγροτικό δρόμο (vía campesina), που είναι η δική μας στρατηγική και ο τρόπος αγώνα των αγροτισσών και των αγροτών του κόσμου.

Η Vía Campesina αποτελείται από 149 οργανώσεις από 56 χώρες, δηλαδή πολλές ασυμβίβαστες πετρούλες που πετούν αναζητώντας τους τρόπους αγώνα που τους ταιριάζουν. Είμαστε οργανωμένοι σε οκτώ περιοχές σε Αφρική, Ευρώπη, Αμερική και Ασία. Και πραγματοποιούμε δύο πρωταρχικές καμπάνιες: την Παγκόσμια Καμπάνια για την Αγροτική Μεταρρύθμιση και την καμπάνια «Σπόροι: Κληρονομιά των Λαών στην Υπηρεσία της Ανθρωπότητας».

Έχουμε επιτροπές για ζητήματα φύλου, για τη διατροφική κυριαρχία, για την αγροτική μεταρρύθμιση, για τη βιώσιμη γεωργία, για τη βιοποικιλότητα, για τα ανθρώπινα δικαιώματα, για τους μετανάστες και τους εργάτες γης. Κάθε τέσσερα χρόνια κάνουμε μια διεθνή συνάντηση και βρισκόμαστε όλες οι οργανώσεις από όλο τον κόσμο, συζητάμε και βλέπουμε τις στρατηγικές του αγώνα μας και το πρόγραμμα της δουλειάς μας. Διαθέτουμε τη Διεθνή Συντονιστική Επιτροπή, που αποτελείται η μισή από γυναίκες και η άλλη μισή από άντρες, ηγέτες κοινωνικών οργανώσεων με πραγματικές βάσεις. Αυτή είναι η ιστορία της Vía Campesina, εκατομμυρίων αγροτισσών και αγροτών, ιθαγενών, γυναικών, ψαράδων, βοσκών και μεταναστών εργατών γης, που αγωνιζόμαστε για έναν κόσμο διαφορετικό από αυτόν που έχουμε τώρα».

Η αγκαλιά που ενώνει τους ανυπότακτους αγρότες

Από τα μεγάλα κέντρα της καπιταλιστικής ανάπτυξης, αγροτικές οργανώσεις από τον Καναδά και τις Ηνωμένες Πολιτείες αντιστέκονται στην επιβολή των μοντέλων ανάπτυξης στην ύπαιθρο και υπερασπίζονται τη βιώσιμη, υγιή και παραδοσιακή παραγωγή. Η Αγροτική Ένωση του Κεμπέκ, η Εθνική Αγροτική Ένωση του Καναδά και η Εθνική Ομοσπονδία Αγροτικών Οικογενειών από τις Ηνωμένες Πολιτείες, υπερασπίζονται τον τρόπο ζωής και την παραγωγή των οικογενειακών κτημάτων και αγωνίζονται ενάντια στα μονοπώλια που εμπορευματοποιούν τα τρόφιμα και τη χρήση μεταλλαγμένων. Στόχος τους είναι να δώσουν πολιτική φωνή στις μικρές οικογενειακές φάρμες.

Το Κίνημα των Χωρίς Γη της Βραζιλίας (MST), που έχει δύο εκατομμύρια μέλη, έχει επανακτήσει περισσότερη γη από όση έκταση καταλαμβάνει η Ιταλία ολόκληρη και έχει, έτσι, ωφελήσει περισσότερες από 350 χιλιάδες οικογένειες στα 23 περίπου χρόνια που υπάρχει. Στα ανακτημένα εδάφη του MST εγκαθίστανται οι οικογένειες των αγροτών και τα καλλιεργούν. Τα μέλη του MST οργανώνουν και άλλες πλευρές της ζωής, όπως την υγεία και την εκπαίδευση. Όσον αφορά τον πολιτισμό, έχουν δημιουργήσει πολλά τραγούδια, υπάρχουν μουσικοί και μουσικά σχήματα και γίνονται λαϊκοί χοροί. Στο MST υπάρχει τομέας φύλου και κανονισμός ισότητας των φύλων για όλες τις συλλογικές δουλειές και τους τρόπους αγώνα.

Στην Ταϊλάνδη, οι φτωχοί οργανώνονται και γι' αυτόν τον λόγο δημιούργησαν τη Συνέλευση των Φτωχών. Η Συνέλευση είναι μια λαϊκή οργάνωση, που αποτελείται από επτά εθνικά και περιφερειακά δίκτυα, με παρουσία στην ύπαιθρο και τις πόλεις και με τη συμμετοχή αγροτών εκτοπισμένων από τη γη τους, ιθαγενών κοινοτήτων, παραδοσιακών ψαράδων, εργατών και φτωχών κατοίκων των πόλεων. Αντικείμενο της Συνέλευσης είναι η δημιουργία λαϊκής εξουσίας και χρησιμοποιεί διάφορους τρόπους αγώνα, δημιουργώντας συνασπισμούς με το φοιτητικό κίνημα, τους δασκάλους και άλλους κοινωνικούς τομείς, με ανεξαρτησία από τα πολιτικά κόμματα και τους δημόσιους λειτουργούς.

«Δεν είμαι μεγάλος ηγέτης, δεν γνωρίζω πολλά, αλλά είμαι περήφανος που είμαι ιθαγενής αγρότης. Εμείς ζούμε στα δάση, καλλιεργούμε ρύζι, φρούτα και λαχανικά. Επίσης, έχουμε ζώα. Καλλιεργούμε τη γη με τον δικό μας παραδοσιακό τρόπο. Τη δουλεύουμε συλλογικά, χωρίς να χρησιμοποιούμε χημικές ουσίες, πάνω απ' όλα με σεβασμό στη μάνα γη, αφήνοντας το έδαφος να ξεκουραστεί μέχρι και πέντε ή δέκα χρόνια. Το δάσος είναι η ζωή μας. Η κυβέρνηση καίει τα σπίτια μας, μας απειλεί. Με έμμεσο τρόπο μάς διώχνει από τη γη μας, με την εκπαίδευση που μας δίνει στο επίσημο σχολείο. Εγώ πήγα στο σχολείο της κυβέρνησης, πρόδωσα τον λαό μου, αλλά έφυγα από αυτό το σχολείο γιατί γινόμουν ηλίθιος. Αυτό το σχολείο μάς στερεί την ιστορία μας και την πίστη μας. Αποδυνάμωσαν την αδελφοσύνη μεταξύ των ιθαγενών λαών. Εμείς δεν έχουμε όπλα, τα χέρια μας είναι αδειανά και τα πόδια ξυπόλυτα, αλλά είμαστε διατεθειμένοι να βαδίσουμε όπου μας πάει η μοίρα, μέχρι την τελική νίκη... Στο όνομα της Συνέλευσης των Φτωχών της Ταϊλάνδης, εκφράζω τον σεβασμό μας για τον αγώνα σας και θέλω να σας εκφράσω την υποστήριξή μας και την αγάπη μας για εσάς μέσω ενός ποιήματος: "Δεν υπάρχει μόνιμη εξουσία σ' αυτό τον κόσμο, οι ηγέτες έρχονται και φεύγουν, αν επιμείνουμε να αντιστεκόμαστε στον καταπιεστή, θα κατορθώσουμε μια νέα ζωή. Όταν θα βγει ο νέος ήλιος, εμείς, οι λαοί, θα έχουμε απόλυτη κυριαρχία στη γη και τα εδάφη"».

Ο αντιπρόσωπος της Ομοσπονδίας Αγροτικών Συνδικάτων της Ινδονησίας, οργάνωσης που γεννήθηκε το 1998 και από τότε έχει επανακτήσει ένα εκατομμύριο εκτάρια καλλιεργήσιμης γης, εξηγεί τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν. Αν και ο αγώνας της ανεξαρτησίας, το 1945, έγινε για την εθνική κυριαρχία, ποτέ

Εικόνες από διεθνείς συναντήσεις και κινητοποιήσεις της Via Campesina.

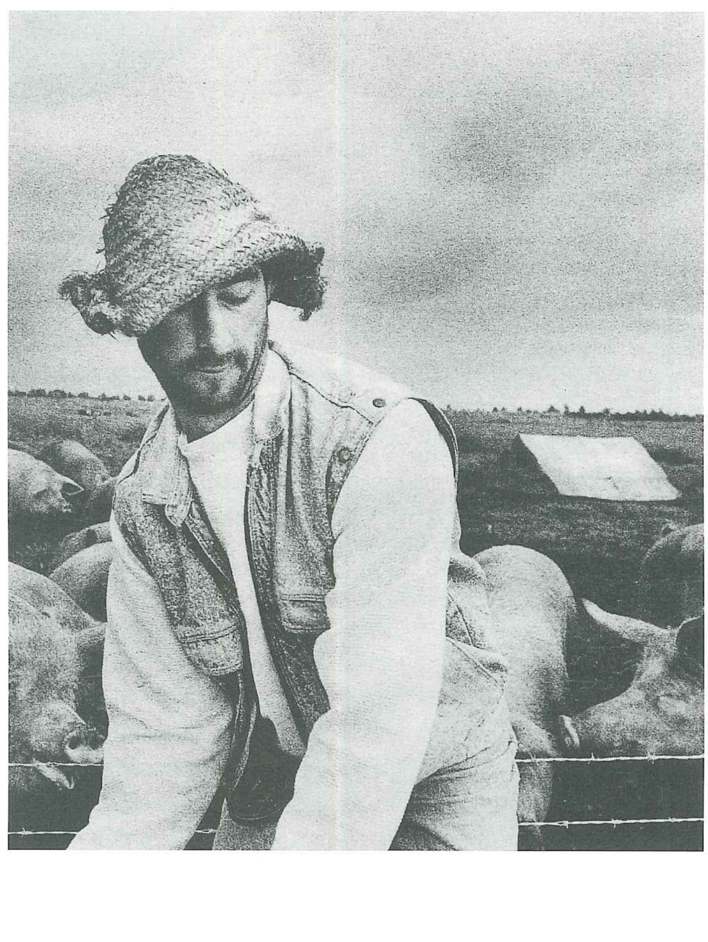
δεν έγινε αναδιανομή της γης και η κυβέρνηση εκχώρησε δικαιώματα γης σε ιδιωτικές επιχειρήσεις. Οι αγρότες κατέχουν κατά μέσο όρο μόνο 0,3 εκτάρια γης και αντιμετωπίζουν διώξεις, όπως και οι ιθαγενείς λαοί, από τις επιχειρήσεις. Η κυβέρνηση εισάγει το ρύζι, γεγονός που μειώνει τις τιμές και αναγκάζει πολλούς αγρότες να μεταναστεύσουν. Με την εισαγωγή των μεταλλαγμένων σπόρων στη χώρα, οι ντόπιες ποικιλίες μειώθηκαν από περίπου 3.000 σε μόνο 10! Τώρα αγοράζουν τους σπόρους, τα λιπάσματα και τα ζιζανιοκτόνα από τις μεγάλες εταιρείες. Έτσι, οι αγρότες, άντρες και γυναίκες, έβαλαν μπροστά τον αγώνα. Κοινότητα με κοινότητα άρχισαν να καταλαμβάνουν τη γη που τους έκλεψαν οι πολυεθνικές. Στα κατειλημμένα εδάφη δίνεται ένα κομμάτι γης σε κάθε οικογένεια για αυτοκατανάλωση, άλλο ένα κομμάτι καλλιεργείται συλλογικά και προωθείται η βιολογική καλλιέργεια. Επιπλέον, η οργάνωση δημιούργησε αγροτικά σχολεία. Πραγματοποιούν δύο εθνικές καμπάνιες, μία για την αγροτική μεταρρύθμιση και άλλη μία ενάντια στις εισαγωγές ρυζιού.

Οι αγρότες από την Κορέα αφηγήθηκαν πώς οργανώθηκαν πρώτα ενάντια στη δικτατορία και έπειτα ενάντια στη γιαπωνέζικη κυριαρχία, αναζητώντας ένα ενωμένο έθνος. Η Αγροτική Ένωση της Κορέας, που έχει 50 χιλιάδες μέλη, γεννήθηκε το 1988. Το αγροτικό κίνημα πέτυχε πολλές νίκες τη δεκαετία του '90 και έκανε συμμαχίες με φοιτητές και εργάτες. Όμως, η είσοδος, το 1994, του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στη Νότια Κορέα προκάλεσε την εμφάνιση μακιλαδόρας, χρέη στους αγρότες λόγω της αύξησης των εισαγωγών και την πτώση των τιμών της εθνικής παραγωγής. Αυτό επιτάχυνε τη μείωση του αγροτικού πληθυσμού από 10 εκατομμύρια το 1994 σε 3 εκατομμύρια σήμερα. Η Νότια Κορέα έχασε τη διατροφική της κυριαρχία. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, οι αγρότες διαμαρτυρήθηκαν, κλείνοντας δρόμους σε εθνικό επίπεδο και με κινητοποιήσεις έξω από τη χώρα ενάντια στους διεθνείς οργανισμούς. Οι Κορεάτες αγρότες διαμαρτυρήθηκαν ενάντια στις απολύσεις εργατών και με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκε μια νέα μορφή αλληλεγγύης μεταξύ αγροτών και εργατών.

Η Αγροτική Ένωση Bhartiya Kissan, που έχει 300 εκατομμύρια μέλη σε 11 από τις 29 πολιτείες της Ινδίας, αγωνίζεται ενάντια στη χρήση μεταλλαγμένων, ενάντια στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και ενάντια στην προσπάθεια εκτοπισμού αγροτών από χιλιάδες εκτάρια γης για να χρησιμοποιηθούν από μεγάλες εθνικές και διεθνείς βιομηχανίες. Πρόκειται για ένα κοινωνικό κίνημα, δίχως σχέση με πολιτικά κόμματα, που διαθέτει μια εθνική συντονιστική επιτροπή και τοπικές επιτροπές. Ο αγώνας τους ακολουθεί τις τακτικές του Γκάντι, προστρέχει στην πολιτική ανυπακοή και στην άμεση δράση. Λόγω του εύρους της οργάνωσης, καθημερινά υπάρχουν διαμαρτυρίες σε κάποιο σημείο της χώρας. Η σημερινή κρίση που υποφέρει η ύπαιθρος της Ινδίας έχει προκαλέσει πτώση των τιμών των προϊόντων και έχει οδηγήσει 150 χιλιάδες αγρότες στην αυτοκτονία από το 1992 μέχρι το 2007. Η πλειοψηφία των αγροτικών οικογενειών ζει με λιγότερα από 1,50 ευρώ τη μέρα. Εκατομμύρια οικογένειες εκτοπίζονται.

Όμως, ο αγώνας δεν έχει χαθεί. Παράδειγμα αποτελεί η κοινότητα Nandigram, που ξεσηκώθηκε ενάντια στην αναγκαστική πώληση της γης. «Δεν θα αφήσουμε τη γη μας αμαχητί. Σε όλη τη χώρα η αγροτική αντίσταση ξεσηκώνεται ενάντια στην καταναγκαστική εκτόπιση. Αντιμετωπίζουμε τα ίδια προβλήματα και οι εχθροί μας είναι οι ίδιοι. Ο μόνος τρόπος είναι να ενωθούμε, να αγωνιστούμε μαζί και να νικήσουμε μαζί».

μετάφραση: Ελπίδα Νίκου

Ανεξάρτητες Εργαζόμενες στη Βιομηχανία του Σεξ στην Πόλη του Μεξικού

Τη συνέντευξη πήρε ο **Σαντιάγο Ρομάν** για την «αλάνα»

«Είμαστε ανεξάρτητες, πλέον δεν εξαρτόμαστε από τους νταβατζήδες, από άλλους ανθρώπους για να κάνουμε τη δουλειά μας. Το πεπρωμένο μάς ανήκει, υπερασπιζόμαστε τον αγώνα μας και πάνω από όλα την αξιοπρέπειά μας. Σε αυτό το κοινωνικό πλέγμα, οι εργαζόμενες στη βιομηχανία του σεξ κάνουμε κομμάτια την πατριαρχία, τους θεσμούς, τη γραφειοκρατία, τη διαφθορά, τη διπλή ηθική, το απαγορευμένο...

»Η κάθε μία από εμάς έχει μια περίπλοκη ιστορία, οι συνθήκες είναι δύσκολες. Δεν είχαμε άλλη επιλογή. Αναγνωρίζουμε τη δουλειά μας, ως εργαζόμενες στη βιομηχανία του σεξ, όπως οποιαδήποτε δουλειά. Υπάρχουν συντρόφισσες που έφτασαν από την επαρχία και δεν είχαν άλλη εναλλακτική παρά να δουλέψουν στον δρόμο. Πολλές έφτασαν μόνες από την Τσιάπας, την Οαχάκα, τη Βερακρούς και επέστρεψαν σπίτι τους νεκρές.

»Για τον περισσότερο κόσμο είμαστε «οι πουτάνες» και για να αλλάξει αυτό είναι πολύ δύσκολο. Είχαμε πολλές τύψεις που δουλεύαμε στον δρόμο και αυτό μας επιβάρυνε πολύ, συναισθηματικά και ψυχολογικά. Σκεφτόμασταν ότι δεν έχουμε δικαιώματα, ότι είμαστε χαμένες, ότι μας απαξίωνε κοινωνικά ο κόσμος. Αλλά μαθαίνουμε ότι είμαστε το αποτέλεσμα ενός συστήματος που μιλάει για ισότητα, ενώ ισότητα δεν υπάρχει. Είμαστε στιγματισμένες. Οι περισσότερες από εμάς κάνουμε διπλή ζωή, έχουμε δύο ονόματα, το πραγματικό και αυτό που χρησιμοποιούμε στον δρόμο. Στις διαδηλώσεις πάμε με τα πρόσωπα καλυμμένα.

»Μας έχουν αποκλείσει, δεν μας έπαιρναν υπόψη μέχρι σήμερα που αρχίσαμε να αγωνιζόμαστε και δεν θέλουμε να μας αντιμετωπίζουν σαν μια ευάλωτη ομάδα, θέλουμε να μας δώσουν ό,τι δικαιούμαστε. Στο Σύνταγμα λέει ότι έχουμε δικαίωμα στην υγεία, την εργασία, την κατοικία, και αυτά ζητάμε. Ο αγώνας μας είναι δίκαιος. Απαιτούμε να μας αντιμετωπίζουν με σεβασμό και αξιοπρέπεια. Απαιτούμε να αναγνωριστεί η δουλειά μας.

»Αρχίσαμε λίγες και σιγά σιγά μεγαλώσαμε πολύ σαν ομάδα. Έχουμε δυναμώσει πολύ. Κάνουμε σεμινάρια, μαθαίνουμε για τα δικαιώματά μας και για ζητήματα δικαιοσύνης. Κάνουμε τεστ "Παπανικολάου" και εξετάσεις για AIDS. Προσέχουμε πολύ, χρησιμοποιούμε πάντα προφυλακτικό και δεν αφήνουμε τους πελάτες να μας φιλάνε. Κάνουμε συμφωνία με τον ιδιοκτήτη του ξενοδοχείου για τις περιπτώσεις που ο πελάτης γίνεται επιθετικός. Όλα αυτά μας περιορίζουν πολύ στη δουλειά μας, δεν έχουμε την ίδια ζήτηση που έχουν άλλες κοπέλες, που αποδέχονται κι άλλα πράγματα.

»Από τότε που οργανωθήκαμε, βασικά μάθαμε ότι κανείς δεν μας αντιπροσωπεύει, δεσμευθήκαμε ότι θα είμαστε ανεξάρτητες. Κάνουμε συναντήσεις, καμιά μας δεν αποφασίζει από μόνη της, παίρνουμε υπόψη η μία την άλλη. Αποφασίζουμε με ψηφοφορία, αλλά το πιο σημαντικό είναι η συμμετοχή στην απόφαση. Μάθαμε να σεβόμαστε τη διαδικασία της κάθε μιας από εμάς. Μερικές πάμε πιο γρήγορα, άλλες πιο αργά, δεν έχουμε ηγεσίες, αλλά αναγνωρίζουμε τη συμβολή κάποιων συντροφισσών που δίνουν πολύ χρόνο, αλλά δεν μας αντιπροσωπεύουν, συνεχίζουμε να είμαστε ανεξάρτητες συντρόφισσες.

»Στην Πόλη του Μεξικού, όπου ζούμε, υπάρχουν οι τσατσάδες και έπρεπε να τις πληρώνουμε για να μη μας ενοχλούν. Αν κερδίζαμε 280 πέσος, τα 150 τα δίναμε στην τσατσά. Είναι μια μαφία και, παρότι δεν μπορούμε να αποδείξουμε τη σχέση που έχουν με την αστυνομία, το ξέρουμε ότι έτσι είναι, το βλέπουμε, το ζούμε. Υπάρχουν αστυνομικοί που

«Οι γυναίκες λέμε όχι στην αυταρχικότητα, στην πατριαρχία, στην εκμετάλλευση και στον καπιταλισμό».

μας λένε: "Δώσε μου 100 πέσος και δουλεύεις" ή "Όταν σε λιγάκι βγεις, πάμε στο ξενοδοχείο". Όσες δεν θελήσαμε να πληρώσουμε, τη βάψαμε. Κάθε μέρα υπάρχουν περιπολίες, μας κυνηγάνε, δεν μας αφήνουν να δουλέψουμε, πρέπει να κρυβόμαστε. Υπάρχει πολλή αστυνομική καταστολή, μας τιμωρούν. Μας φυλακίζουν και δεν μπορούμε να επικοινωνήσουμε με τις οικογένειές μας.

»Προσπαθούμε να έρθουμε σε συμφωνίες με τους γείτονες. Μιλάμε μαζί τους, δημιουργούμε φιλίες. Μιλάμε με τις κυρίες της γειτονιάς, τους εξηγούμε ότι είμαστε γυναίκες, μητέρες που δεν έχουμε άλλη εναλλακτική και ότι δεν παίρνουμε ναρκωτικά, δεν πίνουμε και δεν κλέβουμε. Υπάρχουν γειτόνισσες που καταλαβαίνουν ότι κάνουμε με διαφορετικό τρόπο τη δουλειά και μας δίνουν την άδειά τους να δουλέψουμε εκεί. Κάνουμε δημόσιες εκδηλώσεις, όπως στις 15 του Σεπτέμβρη που γιορτάσαμε την Ημέρα της Ανεξαρτησίας. Ήταν μια εκδήλωση καταγγελίας για εμάς, τις ανεξάρτητες. Επίσης, στις 2 του Νοέμβρη, την Ημέρα των Νεκρών, τιμήσαμε τις νεκρές μας σε ένα ανοιχτό μέρος μαζί με τους γείτονες. Και στις 25 του Νοέμβρη, που είναι η Παγκόσμια Ημέρα Κατά της Βίας Ενάντια στις Γυναίκες, φτιάξαμε φαγητό, δώσαμε συνέντευξη Τύπου και μετά χορέψαμε. Θέλουμε, επίσης, να νιώθουμε σαν συντρόφισσες, δεν είναι μόνο η δουλειά, ανοίγουμε χώρους όπου μοιραζόμαστε κι άλλα πράγματα.

»Επιπλέον, βγάζουμε ένα φυλλάδιο που ονομάζεται "Τα Γοβάκια". Είναι κάτι σαν ένα δίκτυο επικοινωνίας, γιατί μας ξεφεύγουν κάποια πράγματα, και γι' αυτό φτιάξαμε αυτό το φυλλαδιάκι. Όταν αναφερόμαστε στα «γοβάκια», εννοούμε αυτή τη θηλυκή εικόνα που έχει λιγάκι να κάνει με τη δουλειά μας, με το πώς μας βλέπουν. Εμείς έχουμε αλλάξει πολύ αυτό το κομμάτι της δουλειάς. Το πώς εμείς βλέπουμε τους εαυτούς μας. Πλέον δεν ντυνόμαστε τόσο «πληθωρικά» και δίνουμε άλλο περιεχόμενο στη δουλειά μας.

»Ήδη έχουμε πλησιάσει άλλα κινήματα και, όταν μιλάμε μαζί τους, καταλαβαίνουμε ότι είναι το ίδιο, ότι όσα διεκδικούμε είναι κοινά για όλα τα κοινωνικά κινήματα. Είμαστε αλληλέγγυες μαζί τους και έχουμε μάθει πολλά από άλλες οργανωμένες ομάδες. Πιστεύουμε ότι όλα τα κινήματα ξεκινούν από ανάγκη. Εμάς μας αντιμετωπίζουν ρατσιστικά. Όταν στις συναντήσεις μιλάμε γι' αυτά τα πράγματα, για τον ρατσισμό που υποφέρουμε, για τον αποκλεισμό, είναι σαν να μην υπάρχουμε, θα ήθελαν να μας εξαφανίσουν και μοιάζει πολύ με αυτό που γίνεται με τους ιθαγενείς λαούς. Δεν υπάρχουν, δεν έχουν δικαιώματα. Μας συμπεριφέρονται όπως και στους ιθαγενείς, δεν έχουμε δικαιώματα. Λένε ότι μας ανέχονται, αλλά δεν θα σεβαστούν τα δικαιώματά μας για τον απλό λόγο ότι είμαστε «οι πουτάνες». Για παράδειγμα, δεν μπορούμε να έχουμε συνδικάτο. Γιατί; Μερικές φορές αναρωτιόμαστε αν ζητάμε πολλά. Και αποφασίσαμε πως όχι. Όχι! Όταν θέλουμε κάτι και αγωνιζόμαστε γι' αυτό, το πετυχαίνουμε. Και έχουν συμβεί πολλά πράγματα που μας ξεπερνάνε, που μας εκπλήσσουν.

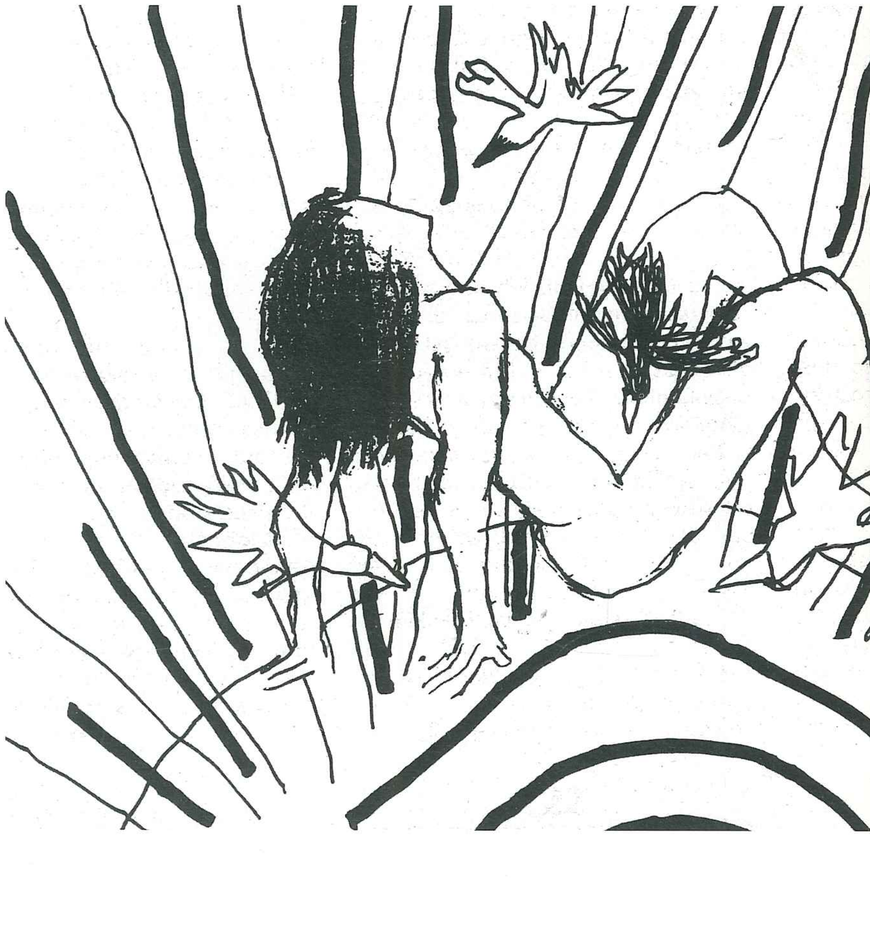
»Το όνομα του φυλλαδίου μας ("Las Zapatillas") έχει επίσης να κάνει με τους ζαπατίστας. Καταλάβαμε ότι υπάρχει σχέση, πολλά πράγματα είναι κοινά. Όταν αγωνιζόμαστε για κάτι, όταν απαιτούμε κάτι, προχωράμε στον ίδιο δρόμο. Το φυλλάδιο «Τα Γοβάκια» πηγάζει από τις διεκδικήσεις της εποχής του Εμιλιάνο Ζαπάτα: «Η γη ανήκει σ' αυτόν που τη δουλεύει». Για μας το αντίστοιχο είναι: «Ο δρόμος ανήκει σε αυτές που τον δουλεύουν». Πηγάζει επίσης από τις διεκδικήσεις της Πρώτης Διακήρυξης της Ζούγκλας Λακαντόνα, από τους σύγχρονους ζαπατίστας. Η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και η διάσωση των προσωπικών μας εγγυήσεων, όπως το δικαίωμα στην υγεία, τη ζωή, την εργασία, είναι οι σημαίες που τόσο οι ζαπατίστας του πριν όσο και οι σημερινοί, αλλά σήμερα επίσης και «τα γοβάκια», συνεχίζουμε να διεκδικούμε.

Αφηγούνται οι εργαζόμενες στη βιομηχανία του σεξ
στο Απισάκο, πολιτεία Τλαξκάλα

«Με λένε Μαρισέλα και είμαι από τη Βερακρούς. Έχω 30 χρόνια που δουλεύω στον δρόμο. Η ζωή μου είναι θλιβερή. Υπέφερα πολλά βασανιστήρια. Πριν δεν ήμασταν οργανωμένες, δεν ξέραμε πώς να υπερασπιστούμε τους εαυτούς μας. Δεν μας άφηναν να περπατάμε στους δρόμους, δεν μας άφηναν να δουλεύουμε. Δίναμε χρήματα στους αστυνομικούς για να μας αφήνουν να δουλέψουμε. Μας έβγαζαν από την πόλη και μας βίαζαν. Μας έπιαναν και μας έκλειναν στη φυλακή, μας εξευτέλιζαν, μας έβαζαν μαζί με κοινούς εγκληματίες, μας έκαναν μπάνιο με κρύο νερό. Μας έκαναν ηλεκτροσόκ και έλεγαν "βγήκαμε να της δώσουμε ένα ζεσταματάκι". Μας έβγαζαν από τα κελιά και πλάγιαζαν μαζί μας χωρίς προφυλακτικό. "Σκότωσέ τες", έλεγαν, "να σκοτώνεις μία από αυτές είναι σαν να σκοτώνεις σκυλί".

»Στις 22 του Δεκέμβρη του 2005 ήρθαν η τοπική και η δημοτική αστυνομία στα σπίτια που δουλεύαμε και τα σφράγισαν. Μας πήγαν στη φυλακή, μας ξεγύμνωσαν, μας πήραν φωτογραφίες, μας τράβηξαν από τα μαλλιά, μας πρόσβαλαν. Μας κατηγόρησαν για πορνεία. Η δουλειά δεν είναι αδίκημα, σύμφωνα με το Σύνταγμα της χώρας. Τότε, αποφασίσαμε να οργανωθούμε για να υπερασπίσουμε τα δικαιώματά μας. Αναζητήσαμε βοήθεια από άλλες κοινωνικές οργανώσεις.

»Στις 31 του Αυγούστου του 2007 ήρθαν και πάλι η τοπική και η ομοσπονδιακή αστυνομία. Ήρθαν με τα πρόσωπα καλυμμένα, ντυμένοι με μαύρες και μπλε στολές. Έκλεισαν τους δρόμους, έβαλαν ελεύθερους σκοπευτές και πυροβόλησαν έξι-εφτά φορές στον αέ-

ρα, σαν να είχαν να κάνουν με κακοποιούς. Εξέτασαν εννέα από εμάς, μας ξεγύμνωσαν, μας έβαλαν να γονατίσουμε. Έβαλαν ναρκωτικά στα πράγματά μας και μας κατηγόρησαν για χρήση. Κάναμε τοξικολογικές εξετάσεις και βγήκαν όλες αρνητικές. Ο δήμαρχος, Ρέγιες Λουίς Πένια, είναι νταβατζής, δεν χορταίνει με τίποτα, έχει νέες γυναίκες που τις εκδίδει σε άλλες πόλεις. Μεγάλη επιχείρηση.

»Δεν ξέρουμε να γράφουμε ούτε να διαβάζουμε, δεν μπορούμε να κάνουμε άλλη δουλειά. Δεν υπάρχουν δουλειές που να πληρώνονται αξιοπρεπώς. Είμαστε μάνες μόνες. Είναι μια δουλειά σαν τις άλλες. Τη γεννά η ακραία φτώχεια που υπάρχει στη χώρα μας. Μια χώρα πολύ πλούσια, ο πλούτος όμως συγκεντρώνεται σε κάποιους λίγους, στην ίδια την κυβέρνηση, στους καπιταλιστές. Αγωνιζόμαστε γιατί είμαστε φτωχές. Να γίνουν παράδειγμα οι αγώνες μας, γιατί είναι αγώνες δίκαιοι. Χαιρόμαστε πολύ που θα μάθουν γι' αυτούς και σε άλλες χώρες.

μετάφραση: Ε.Ν.

Ύμνος των Ανεξάρτητων Εργαζομένων στη Βιομηχανία του Σεξ, Πόλη του Μεξικού

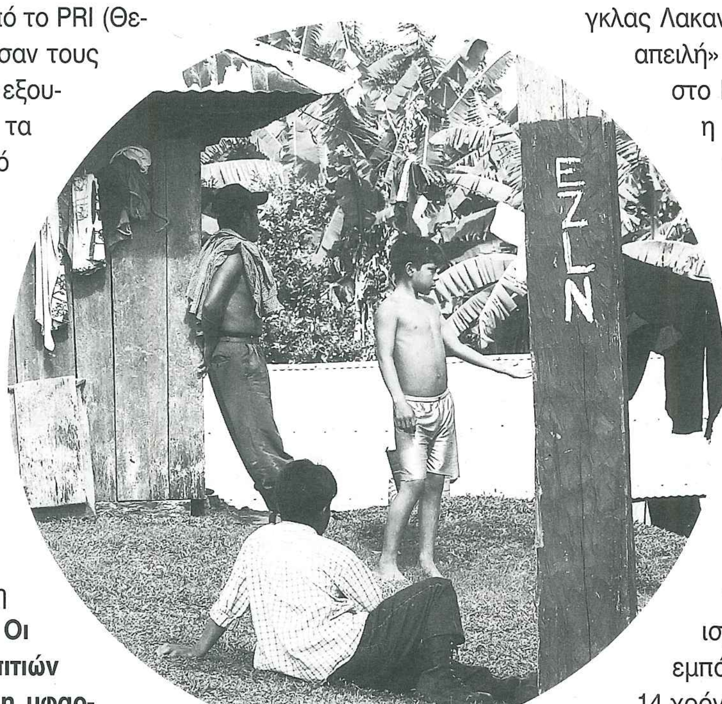
No somos brujas, ni somos magas pero tampoco somos sirenas Somos mujeres igual que todas somos nosotras y no cualquieras Se nos antojan las mismas cosas que a todo el mundo y a los demás	Δεν είμαστε μάγισσες, ούτε γόησσες αλλά δεν είμαστε ούτε σειρήνες Είμαστε γυναίκες σαν όλες τις άλλες είμαστε εμείς και όχι η οποιαδήποτε Μας αρέσουν τα ίδια πράγματα που αρέσουν σε όλο τον κόσμο
Ya lo dijo la gran Sor Juana Á quién más vamos a culpar?	Ήδη το είπε η μεγάλη Sor Juana* Ποια άλλη να κατηγορήσουμε;
La que peca por la paga o el que paga por pecar La que pica por la droga o el que droga por picar La que todo el día le chinga o el que chinga por chingar o la culpa que es culposa y no sabe a quién culpar	Αυτή που αμαρτάνει για την πληρωμή ή αυτόν που πληρώνει για να αμαρτήσει Αυτή που γαμιέται για τα ναρκωτικά ή αυτόν που δίνει ναρκωτικά για να γαμήσει Αυτή που όλη την ημέρα την ενοχλούν ή αυτόν που ενοχλεί για να ενοχλήσει ή την ενοχή που είναι ένοχη και δεν ξέρει ποια να κατηγορήσει
No somos santas, ni somos cosas pero tampoco tan peligrosas Somos mujeres de carne y hueso tenemos esto, tenemos eso tenemos ganas entre otras cosas de mantener nuestra dignidad	Δεν είμαστε άγιες, ούτε είμαστε πράγματα αλλά ούτε κι επικίνδυνες Είμαστε γυναίκες από σάρκα και οστά έχουμε αυτό, έχουμε τ' άλλο θέλουμε, μεταξύ των άλλων, να διατηρήσουμε την αξιοπρέπειά μας
Ya lo dijo la peor de todas Á quién más vamos a culpar?	Ήδη το είπε η χειρότερη απ' όλες Ποια άλλη να κατηγορήσουμε;
La mujer porque se deja o el que deja a la mujer La madrota porque explota o el padrote al explotar La moral porque se dobla o el que dobla la moral o los socios de la sucia mentirosa sociedad	Τη γυναίκα επειδή αφήνεται ή αυτόν που αφήνει τη γυναίκα Την τσατσά επειδή εκμεταλλεύεται ή τον νταβατζή που εκμεταλλεύεται Την ηθική επειδή λυγίζει ή αυτόν που λυγίζει την ηθική ή τους εταίρους της βρόμικης, ψεύτρας κοινωνίας
Que nos dejen libremente por las calles circular Porque pase lo que pase no nos van a centavear Porque de hoy en adelante nos haremos respetar somos libres y queremos trabajar	Να μας αφήσουν να γυρνάμε ελεύθερες στους δρόμους Γιατί, ό,τι κι αν συμβεί, δεν θα μας εξαγοράσουν Γιατί από σήμερα θα μας σέβονται είμαστε ελεύθερες και θέλουμε να δουλέψουμε
Porque todos los derechos nos los van a respetar Y que vivan las mujeres, viva nuestra libertad Que se nos reconozca, que se nos respete	Γιατί θα σεβαστούν όλα μας τα δικαιώματα Ζήτω οι γυναίκες, ζήτω η ελευθερία μας Να μας αναγνωρίσουν, να μας σεβαστούν

επιλογή, μετάφραση: Ελπίδα Νίκου

* Sor Juana Inés de la Cruz: Μεξικανή ποιήτρια, φεμινίστρια και μοναχή του 18ου αιώνα.

ΜΕΞΙΚΟ: σκηνικό πολέμου στην Τσιάπας

Τους τελευταίους μήνες, οι ψίθυροι πολέμου ενάντια στις εξεγερμένες κοινότητες των Ζαπατίστας αποκτούν μορφή και σχήμα: ο ομοσπονδιακός στρατός επαναεγκαθιστά στρατόπεδα στην περιοχή και προχωρά στη διάνοιξη και την κατασκευή δρόμων μέσα στη ζούγκλα, που δεν έχουν στόχο, βέβαια, το καλό των ιθαγενών λαών αλλά, μεταξύ άλλων (όπως οικοτουριστικές επιχειρήσεις), τη διευκόλυνση της μετακίνησης αρμάτων μάχης και στρατευμάτων, σφίγγοντας όλο και πιο πολύ τον κλοιό γύρω από τους λαούς Ζαπατίστας. Όσοι από το PRI (Θεσμικό Επαναστατικό Κόμμα) έχασαν τους μηχανισμούς πρόσβασης στην εξουσία, ξαναενώθηκαν κάτω από τα σύμβολα του PRD (Επαναστατικό Δημοκρατικό Κόμμα) που κυβερνά σήμερα την Τσιάπας. Οι παραστρατιωτικοί, που εδώ και 14 χρόνια επιτίθενται στις κοινότητες απολαμβάνοντας ατιμωρησία, ενώνονται κάτω από καινούργιες σημαίες: αυτό που πριν ήταν η Paz y Justicia (Ειρήνη και Δικαιοσύνη) ή η Mascara Roja (Κόκκινη Μάσκα)* σήμερα είναι η OPDDIC (Οργάνωση για την Υπεράσπιση των Δικαιωμάτων των Ιθαγενών Λαών). **Οι επιθέσεις, οι κλοπές, οι εμπρησμοί σπιτιών και συγκομιδής, οι βίαιοι εκτοπισμοί, η υφαρπαγή γης, οι απειλές θανάτου που φτάνουν ως και τη δολοφονία**, διαδέχονται η μία την άλλη.

Η κυβέρνηση του Μεξικού προσπαθεί να παρουσιάσει αυτά τα γεγονότα ως «ενδοϊθαγενικές συγκρούσεις». Δεν είναι η πρώτη φορά, το ίδιο έκαναν εδώ και δέκα χρόνια στο Ακτεάλ. Από την άλλη μεριά, η «δικαιοσύνη» χορεύει στον ρυθμό που της υπαγορεύουν. Ενώ αγνοεί τις καταγγελίες για κλοπές, απειλές, απαγωγές και επιθέσεις ενάντια στις βάσεις στήριξης του EZLN, την ίδια στιγμή κλείνει τα μάτια στις άδικες συλλήψεις και τον βασανισμό από την αστυνομία ιθαγενών Ζαπατίστας ή προχωρά σε βαριές και άδικες καταδικαστικές αποφάσεις.

Επιπλέον, οι μηχανισμοί και οι θεσμοί της επονομαζόμενης «Αγροτικής Μεταρρύθμισης» συνεισφέρουν τα μέγιστα στην ιστορία. Χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης τις παραστρατιωτικές οργανώσεις, παραδίδουν εκτάσεις γης, ανακτημένης από τους Ζαπατίστας το 1994, σε άλλους ιθαγενείς αγρότες, υποδαυλίζοντας έτσι τις διενέξεις και τη σύγκρουση για τα προβλήματα γης στην Τσιάπας.

Το παζλ συμπληρώνεται από έναν ασφυκτικό επικοινωνιακό κλοιό: **τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης σιωπούν εκκωφαντικά** για το σκηνικό πολέμου που στήνεται στην Τσιάπας.

Οι λόγοι γι' αυτήν τη συντονισμένη επίθεση που στοχεύει στον εξαναγκασμό του EZLN σε ένοπλη απάντηση είναι πολλοί: Η αποδέσμευση των χώρων της Νότιας Αμερικής κάνει επιτακτική ανάγκη για τις ΗΠΑ τον έλεγχο του Μεξικού και της Κεντρικής Αμερικής. Το ισχυρό παράδειγμα που εκπέμπουν στους ιθαγενείς λαούς της Αμερικής οι Ζαπατίστας με την οικοδόμηση της αυτονομίας και εναλλακτικών μορφών διακυβέρνησης, πάντα ήταν ένα αγκάθι και μια απειλή. Η απόφασή τους να βγουν έξω από τη ζούγκλα και να χτίσουν ένα δίκτυο αντιστάσεων, μέσω της Άλλης Καμπάνιας και της Έκτης Διακήρυξης της Ζούγκλας Λακαντόνα, θεωρείται «δυνάμει απειλή» για το πολιτικό σύστημα στο Μεξικό. Ένα Μεξικό όπου η διαφθορά, η ανισότητα, η αδικία, η περιθωριοποίηση, η βία και η καταστολή αυξάνονται με ανεξέλεγκτους ρυθμούς, καθιστώντας το μια πυριτιδαποθήκη έτοιμη να εκραγεί. Η επιλογή της χρονικής στιγμής δεν είναι τυχαία: υπάρχει η εκτίμηση ότι οι Ζαπατίστας είναι απομονωμένοι, ότι δεν είναι πια ισχυρή η αλληλεγγύη που εμπόδισε τον πόλεμο εδώ και 14 χρόνια.

Αυτά τα 14 χρόνια οι Ζαπατίστας στηρίχτηκαν στη δύναμη του αγώνα τους για αξιοπρέπεια, όχι μόνο για να αντισταθούν στις επιθέσεις των κυβερνήσεων αλλά και για να οικοδομήσουν την αυτονομία τους και να προχωρήσουν στην πράξη την πολιτική τους πρόταση, που θα μπορούσε να συμπυκνωθεί στο «κυβερνώ υπακούοντας» και στο «όλα για όλους».

Ο αγώνας για την υπεράσπιση της γης ήταν πάντα πρωταρχικός. Ωστόσο, αυτόν τον καιρό είναι ζωτικής σημασίας: **η ζωή και ο θάνατος όσων κατοικούν στα εδάφη των Ζαπατίστας εξαρτάται από τη γη**. Όπως θα έλεγε και ο γερο-Αντόνιο, *«το μυστικό της επιβίωσης, για πάνω από 500 χρόνια, κρύβεται στη γη. Μπορούν να σκοτώσουν κάποιους από εμάς, μπορούν να μας σκοτώσουν όλους αλλά όσο η γη υπάρχει, όσο υπάρχουν τα δέντρα, τα ποτάμια, τα νερά και όλα όσα λέμε φύση... θα μας ξαναθρέψουν. Όσο υπάρχει η γη, θα γεννάει και θα ξαναγεννάει τους άντρες και τις γυναίκες από καλαμπόκι. Αλλά χωρίς γη το μόνο που υπάρχει είναι θάνατος»*.

Ευγενία Μιχαλοπούλου

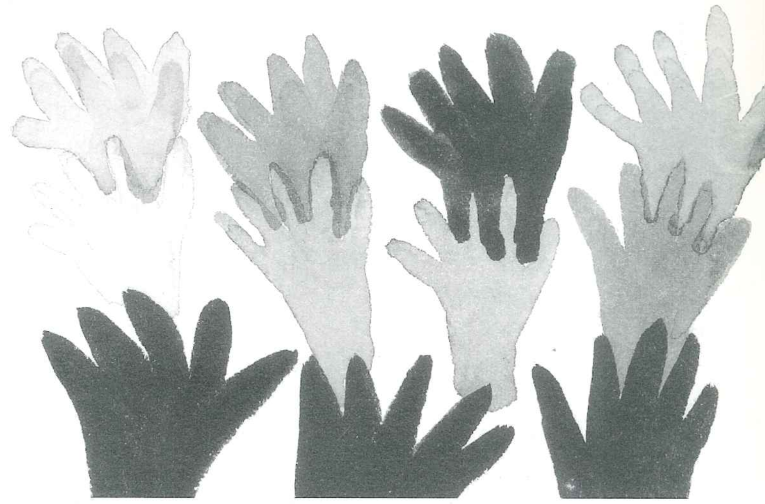
---

* Παραστρατιωτικές οργανώσεις υπεύθυνες, μεταξύ άλλων, για τη σφαγή 45 ιθαγενών στην κοινότητα του Ακτεάλ, τον Δεκέμβριο του 1997, στενά συνδεδεμένες με το PRI, καθώς και με μεγαλογαιοκτήμονες και στρατιωτικές αρχές.

Οι Ζαπατίστας δεν είναι μόνοι: να υπερασπίσουμε την ελπίδα που ζει και αντιστέκεται στα βουνά του Μεξικού

...από το Μεξικό...

Η CAPISE*, οργάνωση που συνοδεύει πολλά χρόνια τους Ζαπατίστας στον αγώνα τους και καταγράφει συστηματικά τα προβλήματα γης στις εξεγερμένες κοινότητες, καθώς και τις πολιτικές στήριξης των παραστρατιωτικών ομάδων και τις τακτικές που χρησιμοποιούνται για τον «πόλεμο χαμηλής έντασης» ενάντια στις εξεγερμένες κοινότητες των Ζαπατίστας, βρίσκεται από τα τέλη Φλεβάρη σε τρίμηνη περιοδεία στην Ευρώπη. Στόχος της περιοδείας είναι η **ενημέρωση** για την κατάσταση που υποφέρουν οι αυτόνομες κοινότητες και η **ενεργοποίηση των αλληλέγγυων συλλογικοτήτων** για την αποτροπή της επιβολής του πολέμου στην Τσιάπας.

...στην Ευρώπη...

Πανευρωπαϊκή Καμπάνια αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας και ενάντια στον πόλεμο στην Τσιάπας (europazapatista@listas.nodo50org).

Το κάλεσμα υπογράφουν συλλογικότητες και άτομα από Ισπανία, Ιταλία, Γαλλία, Νορβηγία, Σουηδία, Ελλάδα, Μεξικό και Λατινική Αμερική.

Εμείς, άτομα και συλλογικότητες από διαφορετικούς τόπους αυτής της Ευρώπης που αντιστέκεται στον πόλεμο και το χρήμα, επαναβεβαιώνουμε σήμερα, με την ίδια δύναμη που το κάναμε το 1994, με τον ίδιο τρόπο που το κάναμε και θα συνεχίσουμε να το κάνουμε κάθε φορά που είναι αναγκαίο, ότι **οι Ζαπατίστας δεν είναι μόνοι**. Και το κάνουμε με την πεποίθηση, μετά από όλα αυτά τα χρόνια, ότι ούτε αυτοί μας αφήνουν μόνους μας σε αυτόν τον πλανήτη που δεν υπάρχει γωνιά του που να μην απειλείται, αργά ή γρήγορα, από τον θάνατο ενός «νεοφιλελεύθερου» πολέμου, που οι ανάγκες ή τα συμφέροντα της εξουσίας και του χρήματος μπορούν να επιβάλλουν.

Με την πρόθεση να δημιουργηθεί συντονισμένη και μαζική αντίδραση στην Ευρώπη, απευθυνόμαστε σε όλα τα άτομα, τις οργανώσεις και τις συλλογικότητες αλληλεγγύης με στόχο να ξεκινήσουμε και να υλοποιήσουμε από κοινού μια **«Καμπάνια Αλληλεγγύης στις εξεγερμένες κοινότητες» και ενάντια στον πόλεμο που στοχεύει στον αφανισμό των ιθαγενικών κοινοτήτων**, που συνεχίζουν να αντιστέκονται με αξιοπρέπεια, διεκδικώντας τα δικαιώματά τους, οικοδομώντας την αυτονομία, ασκώντας την άμεση δημοκρατία και επινοώντας κάθε στιγμή τον άλλο τρόπο να κάνεις πολιτική, τον άλλο τρόπο να κυβερνάς και να κυβερνιέσαι, να χτίζεις εδώ και τώρα τον νέο κόσμο.

Μια τέτοια καμπάνια δεν θα άφηνε έξω από τους στόχους της το αίτημα για **εκπλήρωση των Συμφωνιών του Σαν Αντρές**, την **απελευθέρωση όλων των πολιτικών κρατουμένων**, τον **σεβασμό των δικαιωμάτων** όλων των λαών του Μεξικού που υφίστανται την καταστολή από αστυνομικές, στρατιωτικές και παραστρατιωτικές δυνάμεις, με την πλήρη συνενοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

Βασικοί στόχοι της Καμπάνιας:

- Διοργάνωση συντονισμένων εκδηλώσεων πληροφόρησης και καταγγελίας σε όλη την Ευρώπη.
- Στήριξη της περιοδείας στην Ευρώπη της μεξικάνικης οργάνωσης CAPISE,
- Διοργάνωση ενός ΚΑΡΑΒΑΝΙΟΥ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ που θα διατρέξει για 15 μέρες, το καλοκαίρι του 2008, τις αυτόνομες ζαπατιστικές κοινότητες που δέχονται επιθέσεις.

...στην Ελλάδα....

Ανοιχτή Συνέλευση Αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας και Ενάντια στην Καταστολή στην Τσιάπας.

Στο Μεξικό, στην πολιτεία Τσιάπας, το ζαπατιστικό κίνημα έχει ήδη έναν δημόσιο αγώνα 14 χρόνων και 24 που υπάρχει και αγωνίζεται. Η καταστολή και οι επιθέσεις από παραστρατιωτικές οργανώσεις δεν σταμάτησαν ποτέ στη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων.

Τους τελευταίους μήνες όμως βρισκόμαστε μπροστά σε ένα άκρως επικίνδυνο σκηνικό στο Μεξικό... «*Τα σημάδια του πολέμου στον ορίζοντα είναι καθαρά. Τον πόλεμο, όπως και τον φόβο, μπορείς να τον μυρίσεις. Και τώρα πια μυρίζουμε τη θανατερή του οσμή στη γη μας*» (εξεγερμένος Υποδιοικητής Μάρκος, Δεκέμβρης 2007).

Στόχος των επιθέσεων είναι η προσπάθεια αφανισμού των εξεγερμένων, οι οποίοι αντιτάσσουν στον Θάνατο και την Καταστροφή, τη Ζωή και τη Δημιουργία...

Η έμπρακτη αλληλεγγύη συνέβαλε καθοριστικά να φτάσουν στο σήμερα, η έμπρακτη αλληλεγγύη χρειάζεται για να συνεχίσουν...

Η αποτυχία της καταστολής στην Τσιάπας με την συμβολή μας και την αλληλεγγύη μας, θα είναι και δική μας επιτυχία ενάντια στην ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ που πλήττει παγκόσμια τις αντιστάσεις.

Οι Ζαπατίστας, όπως και πριν από 14 χρόνια, έτσι και σήμερα, **δεν είναι μόνοι, δεν είναι μόνες**.

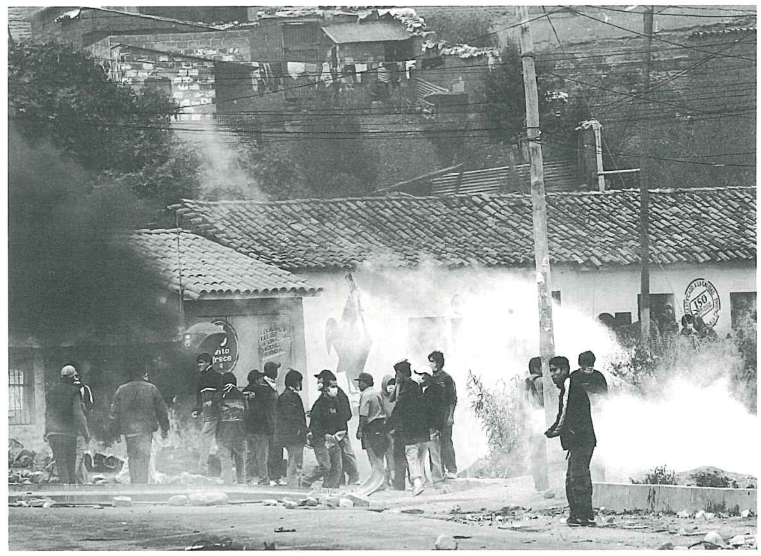
Κάθε 1η και 3η βδομάδα του μήνα, ημέρα Τρίτη σας καλούμε να συμμετέχετε στην Ανοικτή Συνέλευση στο Αυτόνομο Στέκι (Ζωοδόχου Πηγής και Ισαύρων, Εξάρχεια).

http://solidaridadzapatista.blogspot.com/
e-mail: zapatistas_solidarity@lists.riseup.net

---

* (Κέντρο Οικονομικής Ανάλυσης και Πολιτικών και Κοινωνικών Ερευνών), μεξικάνικη κοινωνική οργάνωση, με έδρα το Σαν Κριστόμπαλ της Τσιάπας. http://www.capise.org.mx/

Περού: αγροτικοί αγώνες, αντίσταση και καταστολή

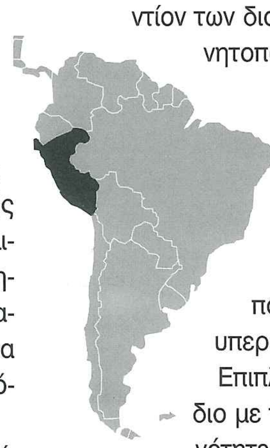
Η τελευταία μεγάλη αγροτική κινητοποίηση άφησε τέσσερις νεκρούς και μια γενικευμένη λαϊκή δυσφορία απέναντι στην κυβέρνηση του Άλαν Γκαρσία, που είναι μία από τις ελάχιστες κυβερνήσεις της Νότιας Αμερικής που εμμένουν στις σκληρές νεοφιλελεύθερες πολιτικές. Αυτή η αγροτική κινητοποίηση είχε σαν αιτήματα την εξάλειψη των δυσβάστακτων χρεών των παραγωγών, την αύξηση της τιμής των προϊόντων που διαθέτουν και την κατάργηση του «Νόμου για το Νερό», που υποχρεώνει τους αγρότες να προμηθεύονται το μεγαλύτερο μέρος της ποσότητας του νερού που προορίζεται για άρδευση από ιδιωτικές εταιρίες.

Η αγροτική κινητοποίηση επεκτάθηκε σε πολλές επαρχίες της χώρας, αλλά η περιοχή του Κούσκο ήταν το σημείο αιχμής της και σημειώθηκαν εκεί εκτεταμένες συγκρούσεις με τις δυνάμεις καταστολής. Από πολλούς τα γεγονότα χαρακτηρίστηκαν σαν ένα νέο ξεπέταγμα του αγροτικού και ιθαγενικού κινήματος στο Περού. Στην περιοχή του Κούσκο, το αγροτικό κίνημα ήταν πάντα πολύ ισχυρό καθώς σ' αυτό συναντιόνται τρία ρεύματα: ένα διεκδικητικό, που καλύπτει τα οικονομικά δικαιώματα, ένα τοπικό, που αποσκοπεί στην υπεράσπιση της ιθαγενικής πολιτισμικής κληρονομιάς, και το πολιτικό, που αναζητά να δημιουργήσει νέες εναλλακτικές απαντήσεις μέσα από το Αλληλέγγυο Φόρουμ του Κούσκο.

Η αγροτική κινητοποίηση σημειώθηκε εν μέσω ενός μεγάλου απεργιακού κύματος των νοσοκομειακών γιατρών και των εκπαιδευτικών και αρχικά δεν έτυχε της «δέουσας» προσοχής από την κυβέρνηση Γκαρσία. Ωστόσο, η μαχητικότητα των αγροτών και η έκταση της συμμετοχής τους γρήγορα την έφεραν στο επίκεντρο της πολιτικής ζωής της χώρας.

Η κυβέρνηση είχε φροντίσει να εξοπλίσει το νομικό της οπλοστάσιο με καινούργιους τρομοκρατικούς νόμους, βάσει των οποίων μπορούν να ανατεθούν αστυνομικά καθήκοντα στο στρατό, η δολοφονία διαδηλωτών να μην επιφέρει νομικές διώξεις και συνέπειες για τους δράστες κ.λπ. Ωστόσο, η λαϊκή αντίσταση απέδειξε πως μεγάλα τμήματα του πληθυσμού έχουν καταφέρει να ξεπεράσουν τον φόβο. Η καταπίεση με τη σειρά της επεκτείνεται. Εκατοντάδες δίκες εκκρεμούν εναντίον των διαδηλωτών που συμμετείχαν στις τελευταίες κινητοποιήσεις, κατά τις οποίες υπήρξαν τέσσερις νεκροί, περισσότεροι από 200 τραυματίες και 300 συλληφθέντες. Οι διώξεις επεκτείνονται επίσης προς πάσα κατεύθυνση. Είναι χαρακτηριστικό πως στο Κούσκο διώκονται ο συντονιστής της περιφερειακής συνέλευσης και υπεύθυνοι συνδικάτων, για τις κινητοποιήσεις που έχει κάνει ο λαός της πόλης για να υπερασπιστεί την πολιτιστική του κληρονομιά.

Επιπλέον, η κυβέρνηση έχει ετοιμάσει ένα νομοσχέδιο με το οποίο αποσπά τη γη από τις αγροτικές κοινότητες. Αποκαλείται ο «Νόμος της Ζούγκλας» γιατί ιδιωτικοποιεί την περιοχή της Αμαζονίας, χωρίς να σέβεται τους πληθυσμούς που την κατοικούν και που θα έχει σαν συνέπεια τη λεηλασία της περουβιανής Αμαζονίας.

Ακόμη, η κυβέρνηση προτίθεται να ιδιωτικοποιήσει το νερό και τα λιμάνια, επιτίθεται στους εκπαιδευτικούς, αθετεί τις υποσχέσεις για αυξήσεις μισθών στους δημοσίους υπαλλήλους, έχει ξεκινήσει την ιδιωτικοποίηση της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ.

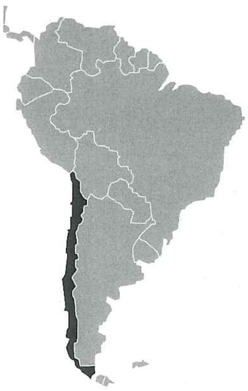
Η συσσωρευμένη δυσαρέσκεια μαζί με την αναπτυσσόμενη ικανότητα κινητοποίησης του λαού διαμορφώνουν σταδιακά ένα εκρηκτικό μείγμα που γίνεται όλο και πιο εμφανές στους πολιτικούς αναλυτές. Αρκετοί μάλιστα προβλέπουν πως ο Γκαρσία θα έχει την τύχη του Σάντσες ντε Λοσάδα, πρώην προέδρου της Βολιβίας, που ανατράπηκε ύστερα από μια μεγάλη λαϊκή εξέγερση.

Στέλιος Γαβριηλίδης

Πηγές: "El Cusco vuelve a ser rojo" του Daniel Mathews, "Muerte con impunidad", του Pablo Mora και "Se agudiza la represión" του Hugo Blanco, από το διαδίκτυο.

Χιλή: όσο υπάρχουν καλάμια, θα γεννιούνται καλάμια...

(νέα αποικιοκρατικά επεισόδια στη γη των Μαπούτσε)

«Είναι μακριά εκείνη η μέρα που θα μπορούμε να γιορτάζουμε την ισότητα των δικαιωμάτων ανάμεσα στους λαούς, που θα μπορούμε να γιορτάζουμε τον σεβασμό στους ανθρώπους υπεράνω του χρήματος. Και πολύ πιο μακριά είναι η μέρα που θα μπορούμε να πούμε ότι αυτό το νερό, αυτή τη γη, αυτά τα δάση, τη θάλασσα και τον ουρανό δεν μπορεί κανείς να τα αγγίξει γιατί είναι η κληρονομιά μας για τις επόμενες γενιές... »

Δημόσια ανακοίνωση της Πατρίσια Τρονκόσο αμέσως μετά τη δολοφονία του φοιτητή Ματίας Κατριλέο.

Το 2008 άρχισε με μια νέα δολοφονία στη γη των Μαπούτσε. Στις 2 του Γενάρη, ο φοιτητής της Γεωπονικής Ματίας Κατριλέο, 22 ετών, δολοφονήθηκε από σφαίρα αστυνομικού στον χώρο της κατάληψης γης της Σάντα Μαργκαρίτα. Είναι η τρίτη δολοφονία ιθαγενή Μαπούτσε από αστυνομικό μετά τις περιπτώσεις του Σενόν Ντίας Νεκούλ και του Άλεξ Λεμούν. Κι αυτό ενώ ήταν σε εξέλιξη μια μεγάλη απεργία πείνας τεσσάρων πολιτικών κρατουμένων Μαπούτσε στη φυλακή του Τεμούκο.

Αυτή που κράτησε την απεργία πάνω από 120 μέρες είναι η γνωστή ακτιβίστρια κρατούμενη Πατρίσια Τρονκόσο. Στο τέλος, το κράτος τη μετέφερε στο νοσοκομείο, όπου την υποχρέωσε σε σίτιση παρά τη θέλησή της.

Η Πατρίσια σπούδαζε Θρησκευτικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο του Βαλπαραΐσο όταν, αναζητώντας τις δικές της ανθρώπινες αξίες, αποφάσισε να συμπορευτεί με τον αγώνα των ιθαγενών Μαπούτσε για την υπεράσπιση της γης τους και της αξιοπρέπειάς τους. Το 2002 βρέθηκε κατηγορούμενη ως υποκινήτρια εμπρησμών σε εκτάσεις γης των Μαπούτσε που έχουν παραχωρηθεί από τη χούντα του Πινοτσέτ σε μεγαλοκτηματίες και πολυεθνικές (για υδροηλεκτρικά εργοστάσια και παραγωγή χαρτιού από κελουλόζη). Οι περισσότερες κατηγορίες κατέπεσαν τόσο στην πρώτη δίκη όσο και στο εφετείο. Παρόλα αυτά, στηριζόμενοι στον αντιτρομοκρατικό νόμο της χούντας, της επέβαλαν ποινή φυλάκισης 10 ετών και μιας ημέρας για συμμετοχή σε έναν εμπρησμό χωρίς θύματα. Ενώ έχει εκτίσει το μισό της ποινής της, δεν της παρέχονται τα προνόμια των ημερησίων εξόδων και των ολιγοήμερων αδειών που προβλέπει το Σύνταγμα.

Οι πολιτικοί κρατούμενοι της Χιλής υπερβαίνουν τους είκοσι και είναι όλοι φυλακισμένοι με τον αντιτρομοκρατικό νόμο της δικτατορίας.

Η νέα πρόεδρος Μισέλ Μπατσελέτ, ενώ προεκλογικά υποσχόταν να μη γίνονται δίκες με βάση τον αντιτρομοκρατικό νόμο, τώρα τηρεί «ουδετερότητα» και δεν «παρεμβαίνει» στην... ανεξάρτητη δικαστική αρχή.

Να υπενθυμίσουμε ότι οι ισπανοί κονκισταδόρες δεν κατάφεραν να υποτάξουν ποτέ την περιοχή των Μαπούτσε, οι οποίοι αντιστάθηκαν σθεναρά στις πολλές προσπάθειες των κατακτητών να τους νικήσουν. Τελικά, και αφού οι στρατηγοί πληροφορούσαν το Βασίλειο της Ισπανίας ότι οι Μαπούτσε ήταν... γίγαντες 2,5 μέτρων που δεν μπορούν να νικηθούν, οι Ισπανοί αναγνώρισαν ως φυσικό όριο της γης των Μαπούτσε τον ποταμό Μπίο Μπίο.

Το θεάρεστο έργο της κατάκτησης της γης τους ανέλαβε η φασιστική πολεμική μηχανή της Χιλής, μετά την κήρυξη της ανεξαρτησίας και αφού της είχε ανοίξει η όρεξη από τη μάχη του Ειρηνικού, στην οποία είχε αποσπάσει εδάφη από το Περού και τη Βολιβία (στερώντας στην τελευταία και τον δρόμο προς τη θάλασσα).

Από τότε άρχισαν οι καταπατήσεις της ιθαγενικής γης και οι δωρεές εκτάσεων όχι μόνο σε Χιλιάνους αλλά και σε Γερμανούς και Ελβετούς, στους οποίους η Χιλή έστειλε ειδικές προσκλήσεις και δώρισε δάση, εύφορες πεδιάδες, λίμνες και ποτάμια.

Αξίζει εδώ να αναφέρουμε ότι η περιοχή των Μαπούτσε είναι από τις πιο ωραίες που υπάρχουν στον πλανήτη και συνδυάζει πανέμορφα δάση και λίμνες, όμορφες κοιλάδες και ποτάμια, παρθένες παραλίες και ενεργά ηφαίστεια.

Σε μια τέτοια τοποθεσία οι κάτοικοι δεν μπορούσαν να έχουν άλλη ονομασία παρά «οι άνθρωποι της γης». Αυτό σημαίνει στη γλώσσα τους η λέξη Μαπούτσε.

Και, όπως αναφέρει η Πατρίσια Τρονκόσο σε ένα μήνυμα που έστειλε στη διάρκεια της απεργίας πείνας, επαναλαμβάνοντας μια παροιμία των Μαπούτσε: «Όσο υπάρχουν καλάμια, θα γεννιούνται καλάμια. Αν ένα πέσει, δέκα θα σηκωθούν...»

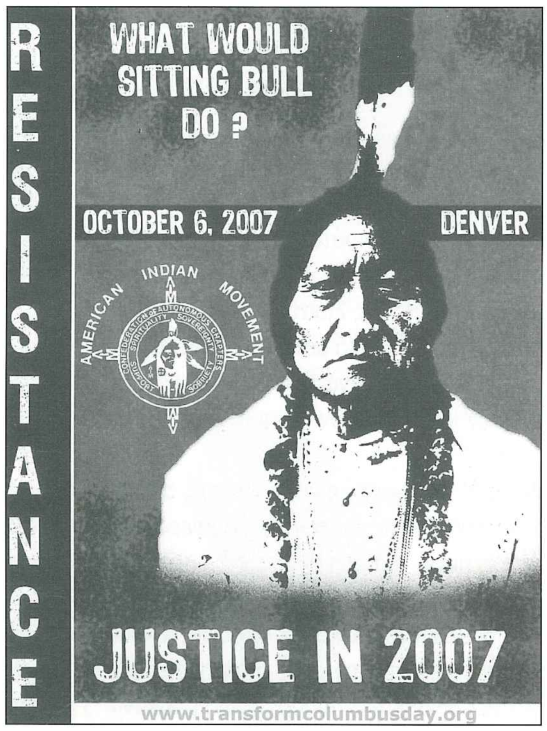
επι του πιεστηρίου... ΝΕΑ ΑΠΕΡΓΙΑ ΠΕΙΝΑΣ

Από τις 2 του Μάρτη η Πατρίσια Τρονκόζο άρχισε νέα απεργία πείνας. Όπως δήλωσε η ίδια αναγκάσθηκε να ξαναρχίσει τον αγώνα γιατί η κυβέρνηση της Μισέλ Μπατσελέτ αθέτησε όλες τις υποσχέσεις που είχε δώσει στην ακτιβίστρια για να σταματήσει την 120ήμερη απεγία πείνας στο τέλος Γενάρη. Αυτές ήταν η μεταφορά της σε ένα κέντρο μάθησης και εργασίας και η χρήση του δικαιώματός της για έξοδο από την φυλακή τα Σαββατοκύριακα.

Μιχάλης Αντιτσάκης

ΗΠΑ: Δημοκρατία Λακότα, δεν είμαστε πια πολίτες των Ηνωμένων Πολιτειών

«Δεν είμαστε πια πολίτες των Ηνωμένων Πολιτειών». Με αυτή την αναφώνηση η αντιπροσωπεία των Λακότα Σιού κατήγγειλε, στις 17 Δεκέμβρη του 2007 στην Ουάσιγκτον, όλες τις συμφωνίες και συνθήκες που τους έχουν επιβληθεί από τις κυβερνήσεις των ΗΠΑ και ανακοίνωσε τη δημιουργία της Δημοκρατίας Λακότα. «Περιμέναμε 155 χρόνια για να εκπληρώσει η κυβέρνηση των ΗΠΑ αυτά που έχει υπογράψει, ωστόσο οι συνεχιζόμενες παραβιάσεις αυτών των συμφωνιών είχαν ως αποτέλεσμα τη φυσική, πνευματική και πολιτιστική εξαφάνιση του λαού μας».

Σήμερα υπάρχουν περίπου 150.000 ιθαγενείς Λακότα. Βρίσκονται κατανεμημένοι σε 5 πολιτείες, τη Βόρεια Ντακότα, τη Νότια Ντακότα, τη Νεμπράσκα, τη Μοντάνα και το Ουαϊόμινγκ. Περισσότεροι από τους μισούς βρίσκονται στη Νότια Ντακότα.

Η αντιπροσωπεία εξήγησε πως η διακήρυξη της ανεξαρτησίας τους είναι καρπός μιας μακρόχρονης προσπάθειας που ξεκίνησε το 1974, όταν πραγματοποιήθηκε η Πρώτη Διεθνής Ιθαγενική Συνάντηση για τις Συμφωνίες με τις ΗΠΑ, κατά την οποία τέθηκαν δύο στόχοι: ο πρώτος να τους αναγνωρίσουν τα Ηνωμένα Έθνη ως ιθαγενείς λαούς και ο δεύτερος να επιστρέψουν στο αρχικό στάτους των ιθαγενών λαών. Ο πρώτος στόχος επιτεύχθηκε μόλις τον περασμένο Σεπτέμβρη, όταν ο ΟΗΕ υιοθέτησε τη Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Ιθαγενών Λαών. Η ανακήρυξη της ανεξαρτησίας των Λακότα είναι το πρώτο βήμα για να επιτευχθεί και ο δεύτερος στόχος.

Δεν είναι η πρώτη φορά που οι Λακότα αποπειρώνται να πετύχουν την ανεξαρτησία τους. Στις 28 Φλεβάρη του 1973, μια ομάδα μαχητών, μεταξύ των οποίων και ο Russel Means που συμμετέχει και στη σημερινή αντιπροσωπεία, κατέλαβαν με τα όπλα τον οικισμό Wounded Knee Crock και διακήρυξαν την ανεξαρτησία των Λακότα, ωστόσο η επέμβαση της Εθνοφρουράς έβαλε τέρμα στην εξέγερση αυτή. Το Wounded Knee Crock είναι ένας τόπος σύμβολο για τους Λακότα, αφού εκεί το 1890 ο στρατός των Ηνωμένων Πολιτειών κατέσφαξε ένα μεγάλο μέρος της φυλής τους.

Σε αντίθεση με το παρελθόν, οι Λακότα σήμερα επιζητούν την ανεξαρτησία τους με ειρηνικά μέσα και χρησιμοποιώντας τα περιθώρια που τους παρέχουν οι ίδιοι οι νόμοι των Ηνωμένων Πολιτειών. «Αυτή τη φορά δεν είμαστε οπλισμένοι και ζητάμε μόνο το δικαίωμα να αυτοκυβερνηθούμε. Πώς μπορούμε να συνεχίσουμε να ζούμε έτσι;». Στις περιοχές των Λακότα το ποσοστό παιδικής θνησιμότητας είναι 300% μεγαλύτερο από τον μέσο όρο των ΗΠΑ. Οι άνδρες της φυλής έχουν προσδόκιμο ζωής τα 44 χρόνια και μόνο η Αϊτή έχει χαμηλότερο στην αμερικάνικη ήπειρο. Το ποσοστό αυτοκτονιών στους νεαρούς Λακότα είναι 150% υψηλότερο από τον μέσο όρο των νεαρών Βορειοαμερικανών. Το 21% των κρατουμένων στις πέντε πολιτείες που κατοικούν οι Λακότα είναι μέλη της φυλής τους. Η ανεργία αγγίζει το 85% και αρρώστιες όπως η φυματίωση, ο διαβήτης, ο καρκίνος του τραχήλου της μήτρας, προκαλούν 10 φορές περισσότερα θύματα απ' ό,τι στην υπόλοιπη χώρα.

«Έχουμε διακηρύξει το δικαίωμα στη θρησκεία μας και προετοιμάζουμε το άνοιγμα σχολείων στα οποία θα διδάσκεται η γλώσσα και η ιστορία μας. Σήμερα μόνο το 14% μιλάει τη γλώσσα μας κι απ' αυτούς η πλειοψηφία είναι ηλικιωμένοι άνω των 65 ετών», λέει η Φίλις Γιάνκ, μέλος της αντιπροσωπείας, και συνεχίζει: «Καλούμε την κυβέρνηση των ΗΠΑ να διαπραγματευθεί μαζί μας. Εάν δεν το κάνει θα αρχίσουμε να ασκούμε την κυριαρχία μας. Δημιουργούμε μια αυτόνομη κυβέρνηση. Πρέπει να αναζητήσουμε μια διαφορετική ανάπτυξη για τον λαό μας». Ορισμένες κυβερνήσεις, ανάμεσά τους η Βολιβία, η Βενεζουέλα, η Νότια Αφρική και η Ιρλανδία, έχουν δηλώσει πως επεξεργάζονται τον τρόπο αναγνώρισης της δημοκρατίας των Λακότα. Υπάρχει, άλλωστε, προηγούμενο. Το 1977 οι ΗΠΑ αναγνώρισαν την ύπαρξη μέσα στο έδαφός τους της Συνομοσπονδίας των Έξι Εθνών, στα βορειοανατολικά της χώρας, η οποία έχει αναγνωρισθεί από 62 χώρες και έχει εκδώσει το δικό της διαβατήριο. Το κίνημα των Λακότα έχει δεχτεί την υποστήριξη πολλών δικηγόρων, γιατρών, επιστημόνων, καθώς και πολλών μη ιθαγενών κατοίκων αυτής της περιοχής, οι οποίοι ζουν σε παρεμφερείς συνθήκες. Η Βενεζουέλα, μάλιστα, τροφοδοτεί με πετρέλαιο θέρμανσης τους Λακότα.

Τον περασμένο Οκτώβρη, ο Γκάρυ Ρόουλαντ, κατευθείαν απόγονος του Τρελού Αλόγου, ενός από τους ήρωες των Λακότα Σιού, συμμετείχε στη Συνάντηση των Ιθαγενών Λαών της Αμερικής που κάλεσαν οι Ζαπατίστας και έγινε στην πολιτεία Σονόρα του Μεξικού. «Ο αγώνας μας μοιάζει με τον δικό τους. Έχουμε σχέση με το ιθαγενικό κίνημα της Τσιάπας όπως και με τα κινήματα όλης της ηπείρου. Γνωρίζουμε τον αγώνα του EZLN. Πήγαμε στην Τσιάπας. Μας βοήθησαν να εκτιμήσουμε τη ζωή. Ζήσαμε την καταπίεση σε διαφορετικές μορφές και εποχές, αλλά έχουμε επιζήσει από τις σφαγές και τον τρόμο. Εκτιμούμε τον κόσμο που αγωνίζεται, από την Τσιάπας ως την Οαχάκα. Ο αγώνας τους είναι και δικός μας».

Στέλιος Γαβριηλίδης

Μεξικό: Τρίτη Συνάντηση των Ζαπατιστικών Λαών με τους Λαούς του Κόσμου: «Η διοικήτρια Ραμόνα και ο αγώνας των γυναικών ζαπατίστας»

Ευχένια Γκουτιέρες

Ιθαγενείς ζαπατίστας, γυναίκες εξεγερμένες

Από τις 29 μέχρι τις 31 Δεκέμβρη του 2007 το Καρακόλ «Αντίσταση για μια Νέα Ανατολή» (Λα Γκαρρούτσα, Μεξικό) έγινε πρόσχαρος μάρτυρας αμέτρητων ιστοριών οργανωμένου αγώνα, που οι γυναίκες ζαπατίστας μοιράστηκαν με τις γυναίκες του κόσμου. Ιστορίες επιτευγμάτων και αποτυχιών, ονείρων και πόνων, δεσμεύσεων και αγώνων για το μέλλον. Αλλά, πάνω απ' όλα, ιστορίες που ξεχειλίζουν από περηφάνια για όσα ήδη έχουν καταφέρει, ιστορίες που μας παροτρύνουν να συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε ως γυναίκες από τα κάτω, με τη βεβαιότητα ότι είναι δυνατό να συνεχίσουμε μαζί, συντρόφισσες στον αγώνα, όπως είναι και θα συνεχίσουν να είναι οι εξεγερμένες ζαπατίστας.

Εδώ και δεκαπέντε ήδη χρόνια, οι γυναίκες ζαπατίστας προώθησαν τον δικό τους Επαναστατικό Νόμο για τις Γυναίκες. Στις 8 Μάρτη του 1993, η Ραμόνα, η Σουσάνα και άλλες πρωτεργάτριες έδωσαν μάχη μέσα στον EZLN, για το δίκαιο των αιτημάτων τους ως γυναίκες και αντιμετώπισαν τους ίδιους τους συντρόφους τους για να επιτύχουν την έγκριση αυτού του νόμου. Δεν ήταν εύκολο. Σήμερα ξέρουμε ότι για να γίνει αυτό τότε έπρεπε να ηγηθούν σε αυτό που ο Εξεγερμένος Υποδιοικητής Μάρκος ονόμασε «η πρώτη εξέγερση του EZLN», μια εξέγερση «χωρίς θύματα, που κερδήθηκε».

Περικυκλωμένες από στρατιωτικές και παραστρατιωτικές μονάδες, κάτω όμως από την κάλυψη της οργάνωσής τους, χιλιάδες ιθαγενείς γυναίκες που κατοικούν στα εξεγερμένα βουνά της Τσιάπας άνοιξαν δρόμο με τη δύναμη της δουλειάς τους και σημάδεψαν το δύσκολο αλλά ανεξίτηλο μονοπάτι απ' όπου κυλάει ο αγώνας τους ως γυναίκες ζαπατίστας. Αυτό το μονοπάτι που τις οδηγεί να ανακαλύψουν την ακριβή ισορροπία ανάμεσα στην απαίτηση σεβασμού τους ως γυναίκες και της σπουδαιότητας του συλλογικού αγώνα στο πλευρό των συντρόφων τους.

μετάφραση: Ελπίδα Νίκου

Ολοκληρωμένο κείμενο στα ισπανικά:http://chiapas.indymedia.org/display.php3?article_id=153529

Βολιβία: Ξαναλειτουργεί η αλυσίδα των ραδιοφωνικών σταθμών των ορυχείων

Οι ραδιοφωνικοί σταθμοί των ορυχείων είχαν υποχρεωθεί να σιγήσουν από το 1986. Η καταστολή και η απομάκρυνση 25.000 εργατών ορυχείων, μετά τις ιδιωτικοποιήσεις που έγιναν, είχαν οδηγήσει στο κλείσιμο της πιο σημαντικής έκφρασης εναλλακτικών ΜΜΕ που είχε εμφανιστεί ως τότε στη Λατινική Αμερική. Τα τελευταία χρόνια οι ραδιοφωνικοί σταθμοί των εργατών ορυχείων ξαναβγήκαν στον αέρα και ξεκίνησαν οι διαδικασίες για να λειτουργήσει και πάλι αυτή η ιστορική αλυσίδα. Στο δίκτυο συμμετέχουν ήδη οχτώ ραδιοφωνικοί σταθμοί. Ανάμεσά τους «Η φωνή του εργάτη ορυχείων», «Η φωνή του χαλκού», «Ανεξαρτησία» κ.ά. Από τις 10 Ιουλίου 2007, μάλιστα, εκπομπές του δικτύου μεταδίδονται καθημερινά μέσω του δορυφορικού δικτύου «Νέα Πατρίδα».

Το δίκτυο των ραδιοφωνικών σταθμών των ορυχείων έρχεται να προστεθεί στα άλλα εναλλακτικά ραδιοφωνικά δίκτυα (Αμαζόνικα, Γκουαρανί, Κέτσουα κ.λπ.) που ήδη λειτουργούν στη Βολιβία σήμερα.

Στέλιος Γαβριηλίδης

RADIO ROOTS

RADIO DIGNA 90.5 FM

μια άλλη αντίληψη για τον συνδικαλισμό...

Στους χώρους της μισθωτής εργασίας επιχειρούν να επιβάλουν καθεστώς εργασιακού μεσαίωνα: εξοντωτικά ωράρια που διευρύνουν τον χρόνο της –απλήρωτης πολλές φορές– εργασίας, ασυδοσία των αφεντικών, αντιασφαλιστικοί νόμοι, καταστολή εργατικών αγώνων. Σε αυτήν τη συνθήκη συνδικαλιστικές ηγεσίες που εκπροσωπούνται από κρατικοδίαιτους κομματικούς συνδικαλιστές επιλέγουν εργασιακή ειρήνη και υποταγή. Τα συμφέροντα των εργαζομένων, εμπόρευμα στα χέρια των ειδικών της διαμεσολάβησης...

Στην άλλη όχθη, στην **αυλή των θαυμάτων**, *δε φτιάχνονται πρώτα οι σφραγίδες και μετά αναζητούνται εργαζόμενοι με πελατειακή σχέση. Οι ίδιοι οι εργαζόμενοι δημιουργούν από* ***«τα κάτω»*** *συνδικάτα, συνειδητοποιώντας την ανάγκη ύπαρξης σωματείων που εκφράζουν μια* ***«άλλη»*** *συνδικαλιστική δράση κόντρα στο γραφειοκρατικό και παραταξιακά ιεραρχημένο συνδικαλισμό. Αυτά τα σωματεία, που έγιναν γνωστά από τη ρήξη τους με την εργοδοσία και το καθεστώς, συχνά με τίμημα τις διώξεις και την ανεργία, δείχνουν ότι συνδικαλισμός δεν είναι μόνο ο εξωνημένος δρόμος της διαχείρισης και της διαμεσολάβησης.*

Τα αφεντικά δημιουργούν επισφαλείς συνθήκες εργασίας και αυτά τα συνδικάτα παλεύουν να τις ανατρέψουν με όπλα την άμεση δημοκρατία και την αλληλεγγύη, αναζητώντας το μονοπάτι για την κατάργηση της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

Σε αυτό το τεύχος παρουσιάζονται δύο από τα συνδικάτα της **αυλής των θαυμάτων**. *Δεν είναι τα μόνα. Η παρουσίαση θα συνεχιστεί...*

Νικολέττα Μούκα

η αυλή των θαυμάτων...

Στο μυθιστόρημα «Η Παναγία των Παρισίων», η Βίκτωρ Ουγκώ μας μιλάει για την «αυλή των θαυμάτων» του Παρισιού. Ήταν ένας χώρος όπου φτωχά στρώματα, περιθωριακοί της εποχής και κυνηγημένοι από την εξουσία είχαν δημιουργήσει τη δική τους «επικράτεια». Σ' αυτό τον χώρο, όλα ήταν έξω από τη δικαιοδοσία του κράτους και η παρουσία του εκεί ήταν απαγορευμένη. Οι κάτοικοι της αυλής πειθαρχούσαν στους δικούς τους νόμους και στις δικές τους μορφές οργάνωσης. Υπήρξε, μάλιστα, εποχή που στο Παρίσι υπήρχαν ταυτόχρονα αρκετές αυλές των θαυμάτων και κάθε μεγάλη πόλη της Γαλλίας διέθετε τουλάχιστον μία.

Σκεφτήκαμε να παρουσιάζουμε στη δική μας αυλή των θαυμάτων όλα εκείνα τα συλλογικά εγχειρήματα που ξεπηδάνε από τα κάτω στη χώρα μας και αναδεικνύονται σε ένα εργαστήρι ζωής και αντίστασης. Στημένα συνήθως με το μεράκι και τη φαντασία κάποιων ξεροκέφαλων ονειροπόλων, επιμένουν να αποδεικνύουν πως η κυρίαρχη ιδεολογία, ο κυρίαρχος τρόπος ζωής, δεν είναι μονόδρομος. Μπορούμε να βεβαιώσουμε πως αυτά τα εγχειρήματα είναι περισσότερα και σημαντικότερα απ' όσα αφήνει η ομίχλη της επίσημης πληροφόρησης να εμφανιστούν. Και ελπίζουμε πως δεν θ' αργήσει η στιγμή που όλα αυτά τα μικρά θαύματα, όλες αυτές οι πρωτοβουλίες θα συναντηθούν για να στήσουν μία ή πολλές πραγματικές αυλές των θαυμάτων.

Ο Σύλλογος Υπαλλήλων Βιβλίου Χάρτου Αττικής είναι το σωματείο

των εργαζομένων στα βιβλιοπωλεία, χαρτοπωλεία, εκδοτικούς οίκους, αποθήκες χονδρικής πώλησης βιβλίου, φωτοτυπεία.

Υπάρχει ένα αντίστοιχο με το δικό μας, αλλά πιο μικρό, σωματείο στη Θεσσαλονίκη.

Έχουμε 650 μέλη. Η κύρια δύναμή μας βρίσκεται στα βιβλιοπωλεία και τους εκδοτικούς οίκους.

Τομή για την πορεία του Συλλόγου μας είναι η κατάκτηση, πριν από τέσσερα χρόνια, της πανελλαδικής κλαδικής συλλογικής σύμβασης εργασίας στον χώρο του βιβλίου. Με τη σύμβαση ενοποιούμε όλες τις κατηγορίες (ειδικότητες). Ανεξάρτητα αν είναι πωλητές, αποθηκάριοι, επιμελητές, διορθωτές, διανομείς-courier, οδηγοί, δειγματιστές, λογιστές... από τη στιγμή που δουλεύουν στον χώρο του βιβλίου, οι συνάδελφοι αισθάνονται ότι έχουν κοινά συμφέροντα, ότι είναι ένας ενωμένος κλάδος.

Φυσικά, πέρα από βιβλιοϋπάλληλοι, είμαστε κομμάτι της εργατικής τάξης, με τα ίδια προβλήματα που έχουν όλοι οι εργαζόμενοι: χαμηλούς μισθούς, χτύπημα ασφαλιστικών δικαιωμάτων, εξοντωτικά ωράρια, απολύσεις, πίεση για υπερωρίες που πολλές φορές δεν πληρώνονται, εντατικοποίηση, τρομοκρατία στους χώρους δουλειάς κ.λπ.

Ορισμένα χαρακτηριστικά του Συλλόγου μας, τα οποία προβάλλουμε σαν αναγκαία για όλο το εργατικό κίνημα:

● Δεν παλεύουμε μόνο για να μην περάσουν οι επιλογές εργοδοτών, κυβερνήσεων και Ε.Ε., που χειροτερεύουν τη θέση μας. **Παλεύουμε για την ουσιαστική βελτίωση των όρων πώλησης της εργατικής δύναμης**, για να καλυτερέψει η ζωή μας. Διεκδικούμε, π.χ., 1.400 ευρώ κατώτερο μισθό. Κανένας χωρίς σύνταξη στα 55 χρόνια. 35ωρο, πενθήμερο, εφτάωρο, στην προοπτική του 30ωρου. Απαγόρευση με νόμο των απολύσεων στον ιδιωτικό τομέα. Κατάργηση του ωρομίσθιου (άλλα συνδικάτα ζητούν ποσόστωση για το ωρομίσθιο, π.χ. 25%). Επίδομα ανεργίας ίσο με τον μισθό για όσο διάστημα διαρκεί η ανεργία. (Αφεντικά και κράτος φταίνε για την ανεργία. Αν δεν μπορούν να μας εξασφαλίσουν εργασία, να μας δίνουν τον μισθό μας και ας καθόμαστε). Να μην πληρώνουν εισφορά οι εργαζόμενοι για την ασφάλιση, να πληρώνουν μόνο οι καπιταλιστές και το κράτος.

● **Έχουμε ανοιχτό μέτωπο με τη συνδικαλιστική γραφειοκρατία** για τις επιλογές της (στήριξη των αντεργατικών μέτρων), αλλά και γιατί πιστεύουμε σε έναν άλλου τύπου συνδικαλισμό, έναν συνδικαλισμό βάσης. Έναν συνδικαλισμό χωρίς τη διάκριση «ηγεσίας - βάσης», όπου κάθε εργαζόμενος θα έχει λόγο και αυτός θα είναι το σωματείο.

● **Πιστεύουμε στην ανάγκη συγκρότησης ενός εργατικού μετώπου αγώνα.** Επιδιώκουμε, με διάφορες αφορμές, να ανοίξει μια διαδικασία διαλόγου και συντονισμού –για επιμέρους ή και συνολικότερα ζητήματα– πρωτοβάθμιων σωματείων, ανεξάρτητα από κλάδο. Αυτή την περίοδο, 20 πρωτοβάθμια σωματεία του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα έχουν προχωρήσει σε ένα συντονισμό δράσης για το Ασφαλιστικό.

● **Λέμε «όχι» στη «δημοκρατία της κάλπης», λέμε «ναι» στη δημοκρατία των γενικών συνελεύσεων.** Τρεις-τέσσερις φορές τον χρόνο, ίσως και περισσότερο, συγκαλείται η γενική συνέλευση. Υπάρχει, όμως, η **βδομαδιάτικη συνέλευση δράσης**. Ο κάθε συνάδελφος ξέρει ότι, κάθε Πέμπτη στα γραφεία μας, υπάρχει συνάντηση όπου μπορεί να θέσει ζητήματα, να συναποφασίσει, να συμμετάσχει. Αυτή η διαδικασία δεν είναι απλά ένα «ανοιχτό Δ.Σ.», είναι το «όργανο λειτουργίας του Συλλόγου». Εκεί αποφασίζονται όλα. Το Δ.Σ., που εκλέγεται μέσα από κάλπες κάθε δύο χρόνια, έχει τυπικό χαρακτήρα. Πάνε πολλά χρόνια από την τελευταία φορά που το Δ.Σ. αποφάσισε για κάποιο ζήτημα. Ακόμη κι εκείνα τα χρόνια, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, το Δ.Σ. αποφάσιζε ομόφωνα.

Δεν πιστεύουμε στην ανάθεση σε κάποιους ειδικούς, στους εκπρόσωπους. Πιστεύουμε στην άμεση δημοκρατία, στην αυτενέργεια, στην αυτοοργάνωση. Δεν έχουμε επαγγελματικά στελέχη. Δεν παίρνουμε λεφτά από το κράτος, τους εργοδότες, τα πολιτικά κόμματα.

Στο επίσημο συνδικαλιστικό κίνημα, ως σωματείο νοείται το άθροισμα των παρατάξεων. Οι παρατάξεις λύνουν και δένουν στη ζωή του σωματείου. Τα μέλη απλά στηρίζουν, ψηφίζουν, διαμεσολαβούνται από κάποια παράταξη. Οι παρατάξεις αποτελούν μηχανισμούς χειραγώγησης και ελέγχου, μηχανισμούς μεταφοράς επιδιώξεων ξένων προς τα εργατικά συμφέροντα (κομματικές επιλογές), που διασπούν αντί να ενώνουν.

Στον δικό μας Σύλλογο **υπάρχει η δημοκρατία των μελών, όχι η «δημοκρατία των παρατάξεων»**. Ο καθένας μπορεί να ανήκει (ή να μην ανήκει) σε κάποια οργάνωση, κόμμα, πολιτική ομάδα, συνδικαλιστική κίνηση. Όμως, στην καθημερινή δράση κινούμαστε ως συνάδελφοι. Η ενότητα των συμφερόντων μας ως εργαζομένων είναι πάνω από τις όποιες διαφορές μας. **Οι παραταξιακές αντιπαραθέσεις μάς είναι κάτι ξένο.**

Στην τυπική διαδικασία των εκλογών υπάρχει ενιαίο ψηφοδέλτιο. Το μοναδικό κριτήριο για να είναι κάποιος συνάδελφος υποψήφιος είναι να θέλει να προσφέρει, να στηρίξει δραστήρια τους στόχους του Συλλόγου. Κάποιοι συνάδελφοι πιστεύουν ότι το ενιαίο ψηφοδέλτιο είναι μια συγκυριακή πραγματικότητα. Κάποιοι άλλοι πιστεύουμε ότι είναι μια μεγάλη κατάκτηση.

● Δεν παλεύουμε μόνο για να μειωθεί η εκμετάλλευση (καλύτερες συνθήκες εργασίας), **παλεύουμε και για να καταργηθεί η εκμετάλλευση, για την κοινωνική απελευθέρωση.** Έχουμε σταθερή δράση ενάντια στον πόλεμο, τον ρατσισμό, τον φασισμό, τον σεξισμό.

Καλλιεργούμε τις ιδέες της εργατικής αλληλεγγύης και του διεθνισμού. **Αυτές οι έννοιες είναι αξεχώριστες από την έννοια του Συλλόγου.** Αλληλεγγύη σε όποιον αντιμετωπίζει προβλήματα, σε όποιον αντιστέκεται και παλεύει όπου γης.

Το 2006 και το 2007, η δράση μας σφραγίστηκε από τις πρωτοβουλίες συμπαράστασης στην πολυήμερη απεργία των δασκάλων και στις φοιτητικές καταλήψεις. Κηρύξαμε 4ωρες στάσεις εργασίας για να βρεθούμε μαζί τους στα πανεκπαιδευτικά συλλαλητήρια.

● Δίνουμε τη μάχη στο ιδεολογικό και πολιτιστικό μέτωπο με προβολές ταινιών, διαλέξεις, φυλλάδια, εφημερίδα...

...για να κάνουμε ξανά τον συνδικαλισμό μια όμορφη λέξη.

Ντίνος Παλαιστίδης, συνδικαλιστής από τον χώρο του βιβλίου

Σύλλογος Εργαζόμενων στα Φροντιστήρια Καθηγητών (ΣΕΦΚ): δυναμώνουμε το συνδικάτο, αλλάζουμε τη ζωή μας

«Κι έτσι σιγά σιγά κατάλαβα ότι αυτοί σε φτιάχνουν κάπως, κι εσύ προσπαθείς συνέχεια να γίνεις κάπως αλλιώς... Γι' αυτό έγινα συνδικαλιστής... γι' αυτό και πήγα στη στενή κάποια φορά... Ξέρω ότι το μοναδικό πράγμα του οποίου είμαι ιδιοκτήτης είναι το να λέω όχι δεν πουλιέμαι... Είμαι ιδιοκτήτης των δεκατριών μου απολύσεων μέσα σε εννιά χρόνια...».

Paco Ignacio Taibo II, «Χωρίς αίσιο τέλος»

Βιώνουμε τη λυσσαλέα επίθεση της εξουσίας: αντιασφαλιστική επίθεση, διεύρυνση ωραρίου, καταστολή εργατικών αγώνων, δράση ειδικών μονάδων για τον ξυλοδαρμό και τη σύλληψη διαδηλωτών, δικαστικοί μηχανισμοί που εκδίδουν αντεργατικές αποφάσεις. Σε αυτή τη συνθήκη ΓΣΕΕ και ΑΔΕΔΥ συναινούν, στηρίζουν στην πράξη τις αντεργατικές μεθοδεύσεις.

Συνδικαλιστική δράση: από την υποταγή στην υπέρβαση της νομιμότητας, στον αγώνα για χώρους ελεύθερης δράσης

Ο ΣΕΦΚ ιδρύθηκε το 1975, διέκοψε τη λειτουργία του το 1991 και ανασυγκροτήθηκε το 1995. Ο σύλλογος των εργαζόμενων καθηγητών στα φροντιστήρια είναι από τα λίγα πρωτοβάθμια συνδικάτα που δεν ελέγχονται από την εργοδοσία ούτε από κομματικούς μηχανισμούς. Μετά το 1995, ασφαλιζόμαστε στο ΙΚΑ, έχουμε συλλογική σύμβαση εργασίας που δεν μένει πουκάμισο αδειανό, αλλά παλεύουμε για την εφαρμογή της στο ωρομίσθιο, στις αργίες, στα δώρα. Σήμερα έχουμε 500 μέλη, περίπου 10% των εργαζομένων του κλάδου.

Το Δ.Σ. του ΣΕΦΚ δεν είναι καρικατούρα γραφειοκρατίας. Είναι ανοικτή διαδικασία και διαμορφώνεται με κριτήριο την αποφασιστικότητα των συναδέλφων να συγκρουστούν με την εργοδοσία και τη διαθεσιμότητά τους. Η γενική συνέλευση αποτελεί θεμελιώδη διαδικασία λήψης των αποφάσεων. Στόχος μας είναι η άμεση δημοκρατία, η αντιεραρχική οργάνωση των εργαζομένων ενάντια στην καπιταλιστική βαρβαρότητα και τους μηχανισμούς του καθεστώτος που τη στηρίζουν.

Σε έναν χώρο που χαρακτηρίζεται από την εξατομίκευση, την ψευδαίσθηση ότι με την επιστημοσύνη τα καταφέρνεις καλύτερα παρά με τη συλλογικότητα, την προσδοκία ότι η εργασία στα φροντιστήρια είναι προσωρινή, διεκδικούμε την κατάργηση της ιδιωτικής εκπαίδευσης και παλεύουμε για δημόσια και δωρεάν εκπαίδευση, τη μισθολογική εξίσωση με τους υπόλοιπους εκπαιδευτικούς, την κατοχύρωση των συμβάσεων αορίστου χρόνου, την πλήρη ασφάλιση, την αναγνώριση της εκπαιδευτικής προϋπηρεσίας μετά τον διορισμό.

Από το 1998, η αντίθεση ανάμεσα στον ΣΕΦΚ και την εργοδοτική ένωση (ΕΣΙΦΜΕΑ) δεν είναι μόνο οικονομική. Ζητούν να νομοθετηθεί καθεστώς έκτακτης ανάγκης. Το 2006 απαίτησαν την κατάργηση της εργατικής νομοθεσίας και την επιβολή συνθήκης δουλοπαροικίας: απλήρωτη εργασία, φρονηματικές διώξεις (οι καθηγητές απολύονται αν προκαλούν με τις απόψεις τους τις θρησκευτικές πεποιθήσεις και τα πολιτικά πιστεύω των μαθητών τους), απαγόρευση του συνδικαλισμού, 0%... αυξήσεις. Στις 13/12/2007 εκδικάστηκε η αγωγή του αντιπροέδρου του ΕΣΙΦΜΕΑ, Ιωάν. Δράκου, και των συνεταίρων του Ειρ. Δράκου, Παν. Πανταζόπουλου, Δημ. Ζυγουρίτσα, οι οποίοι αξιώνουν 6 μήνες φυλάκιση για 5 συνδικαλιστές και καταβολή 1.310.000 ευρώ, επειδή διεκδίκησαν να τηρούνται οι αργίες.

Τα φροντιστήρια, δεκαετίες τώρα, είναι πειραματικό εργαστήρι όπου δοκιμάζονται οι αντοχές των καθηγητών, τα όρια της μισθολογικής εξαθλίωσης, η ελαστική εργασία. Σήμερα αυτή είναι η πραγματικότητα των ωρομισθίων στα δημόσια σχολεία (απλήρωτοι για μήνες ή και χρόνια, 7 ευρώ την ώρα, ενώ στα φροντιστήρια ο βασικός είναι 9,92 ευρώ καθαρά και 5% για κάθε τριετία) και των εργαζομένων στα ιδιωτικά σχολεία (πλήρης υποταγή, εργασία χωρίς διοριστήρια). Στα φροντιστήρια, όμως, υπάρχει ένα μικρό ανυπότακτο και ακηδεμόνευτο συνδικάτο, που αποτελείται από εργαζόμενους συνδικαλιστές και όχι από επαγγελματικά στελέχη. Η δικαστική ομηρία δεν σταμάτησε τη δράση του, είναι δίπλα στους εργαζομένους στις νικηφόρες εργατικές διαφορές, στις παρεμβάσεις για την τήρηση της ΣΣΕ, των αργιών, στην επαναπρόσληψη των εγκύων συναδέλφων.

Αυτόνομες Ριζοσπαστικές Παρεμβάσεις - Συσπειρώσεις Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών

Το 2004 συνάδελφοι από τον ΣΕΦΚ και τον ΣΙΕΛ, το συνδικάτο των καθηγητριών/ών στα ιδιωτικά σχολεία, φτιάξαμε τις Αυτόνομες Ριζοσπαστικές Παρεμβάσεις -Συσπειρώσεις Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών, προσπαθώντας να προωθήσουμε και στο επίπεδο της ΟΙΕΛΕ, της Ομοσπονδίας των Ιδιωτικών Εκπαιδευτικών, μια άλλη αντίληψη. Είμαστε μαζί στις γενικές συνελεύσεις και στους δρόμους με τους φοιτητές, με δασκάλες/ους και καθηγήτριες/ητές στο πανεκπαιδευτικό μέτωπο ενάντια στην αναθεώρηση του άρθρου 16.

Τα συνδικάτα στον ιδιωτικό τομέα: νομιμότητα ή παρανομία;

Ο αγώνας των συνδικάτων στον ιδιωτικό τομέα είναι αγώνας οριακός. Στα όρια της νομιμότητας και της παρανομίας. Η δύναμη του σωματείου κρίνεται από τον συνεχή αγώνα που δίνει. Όταν, δηλαδή, διεκδικεί την εφαρμογή της εργατικής νομοθεσίας, όταν κατοχυρώνει την εργασιακή θέση των συναδέλφων διευρύνοντας τους χώρους ελεύθερης δράσης, κατακτώντας αυξήσεις στον μισθό πάνω από την εθνική συλλογική σύμβαση εργασίας, καταργώντας την ελαστική εργασία, αντιμετωπίζοντας την ασυδοσία στις απολύσεις, διευρύνοντας τον ελεύθερο χρόνο με την αύξηση και την τήρηση των αργιών.

Οι εργατικές διαφορές στις Επιθεωρήσεις Εργασίας είναι αποτελεσματικές, γιατί το συνδικάτο βρίσκεται δίπλα στον εργαζόμενο που σηκώνει κεφάλι. Όταν ο εργοδότης εμφανίζεται αδιάλλακτος, ασκούμε ισχυρή πίεση ώστε ο εργοδότης να καταβάλει τα χρήματα που οφείλει, χωρίς ο εργαζόμενος να κάνει αγωγή και να τρέχει για χρόνια στα δικαστήρια, τα οποία είναι προνομιακό πεδίο των εργοδοτών.

Εν κατακλείδι

Χρόνια τώρα βλέπουμε να έρχεται η στιγμή που ένας κλάδος δίνει ηρωικό αγώνα, αλλά δεν μπορεί να νικήσει γιατί είναι μόνος. Από τη μια μέρα στην άλλη, με χειρισμούς και τηλεφωνικές συνεννοήσεις, δεν αλλάζει ο κόσμος. Χρειάζεται ανθρώπους που στο πίσω μέρος του μυαλού τους δεν θα έχουν το «πώς θα κλείσει ο αγώνας», αλλά το πώς ο αγώνας θα φέρει κρίση στο καθεστώς, θα ανοίξει την προοπτική της ανατροπής του. Η Λατινική Αμερική των αγώνων δείχνει τον δρόμο...

Κλέαρχος Δ. Σμυρναίος, www.sefk.gr, sefk@sefk.gr

Βιοκαύσιμα: ο πράσινος εφιάλτης

Μια φωτογραφία, χίλιες λέξεις;

Μια εικόνα με δύο χαμογελαστά πρόσωπα που κρύβει τον μεγαλύτερο μελλοντικό εφιάλτη. Τα πρόσωπα είναι του Μπους και του Λούλα (από την τελευταία περιοδεία του Μπους στη Λατινική Αμερική), και το χαμόγελο για την αναγγελία της συνεργασίας τους στην παραγωγή των βιοκαυσίμων. Φυσικά, μας αναγγέλλουν μια εναλλακτική μορφή ενέργειας που θα μειώσει την παραγωγή ρύπων και θα σώσει το περιβάλλον. Πρόκειται για τη βιοαιθανόλη –και το βιοντίζελ– που θα τροφοδοτεί τους κινητήρες των νέων υβριδικών αυτοκινήτων.

Ο «οικολογικός» εφιάλτης έχει ήδη αρχίσει...

Τι είναι τα βιοκαύσιμα;

Τα βιοκαύσιμα είναι, όπως αναφέραμε ήδη, η βιοαιθανόλη και το βιοντίζελ. Σε στάδιο σχεδιασμού βρίσκεται και η κυτταρική αιθανόλη από πολυετή ποώδη φυτά. Στην Ελλάδα προτείνεται η πελέτα, ένα στερεό βιοκαύσιμο που παράγεται από γαϊδουράγκαθα. Για την παραγωγή των βιοκαυσίμων απαιτείται μαζική παραγωγή σόγιας, ζαχαρότευτλων, φοινίκων ή καλαμποκιού. Και όταν λέμε μαζική, εννοούμε ότι απαιτείται η αποψίλωση τεράστιων καλλιεργήσιμων και δασικών εκτάσεων ώστε να φυτευθούν με σόγια ή ζαχαρότευτλα ή φοίνικες ή ζαχαροκάλαμα ή καλαμπόκι –όλα μεταλλαγμένα– που θα χρησιμοποιηθούν με αποκλειστικό σκοπό την παραγωγή βιοκαυσίμων. Αυτό, φυσικά, θα ήταν καταστροφικό για την παραγωγή τροφίμων στις ΗΠΑ, οπότε βρέθηκε η συνηθισμένη λύση: ο Τρίτος Κόσμος. Έχουν αρχίσει ήδη οι μαζικές καλλιέργειες στην Ινδονησία, τη Μαλαισία και τη Βραζιλία, που είναι και η πιο παλιά... αμαρτία.

Βραζιλία, η πρώτη διδάξασα

Στη Βραζιλία, η παραγωγή βιοαιθανόλης ξεκίνησε με την ενεργειακή κρίση του 1975. Το 1980, σχεδόν όλα τα αυτοκίνητα κινούνταν με βιοαιθανόλη, ενώ σήμερα το 75% των οχημάτων μπορεί να κινείται και με βιοαιθανόλη. Ο στόχος που θέτει ο Λούλα είναι ως το 2025 το 10% της παγκόσμιας κατανάλωσης βενζίνης να αντικατασταθεί από βιοαιθανόλη. Για να το πετύχει αυτό, σκοπεύει να πενταπλασιάσει την έκταση για καλλιέργεια βιοκαυσίμων. Σήμερα η έκταση της Βραζιλίας που διατίθεται για την παραγωγή βιοκαύσιμων είναι όσο οι Κάτω χώρες (Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο) και η Μεγάλη Βρετανία μαζί.

Οι συνθήκες εργασίας

Οι συνθήκες εργασίας θυμίζουν –αν δεν την ξεπερνούν– την εποχή της σκλαβιάς στο αμερικανικό Βορρά. Με βάση στοιχεία από τη Βραζιλία, ο εργαζόμενος πληρώνεται για 14 μέρες εργασίας σε αφόρητες συνθήκες ζέστης 150-200 δολάρια. Και αυτά τα χρήματα τα παίρνει μόνο αν βγάλει το πλάνο συγκομιδής, διαφορετικά δεν πληρώνεται. Η εργοδοσία χορηγεί κάθε πρωί δυναμωτικά και βιταμίνες ώστε οι εργαζόμενοι να μπορέσουν να αντεπεξέλθουν στις δύσκολες συνθήκες. Και να ποιες είναι αυτές οι συνθήκες:

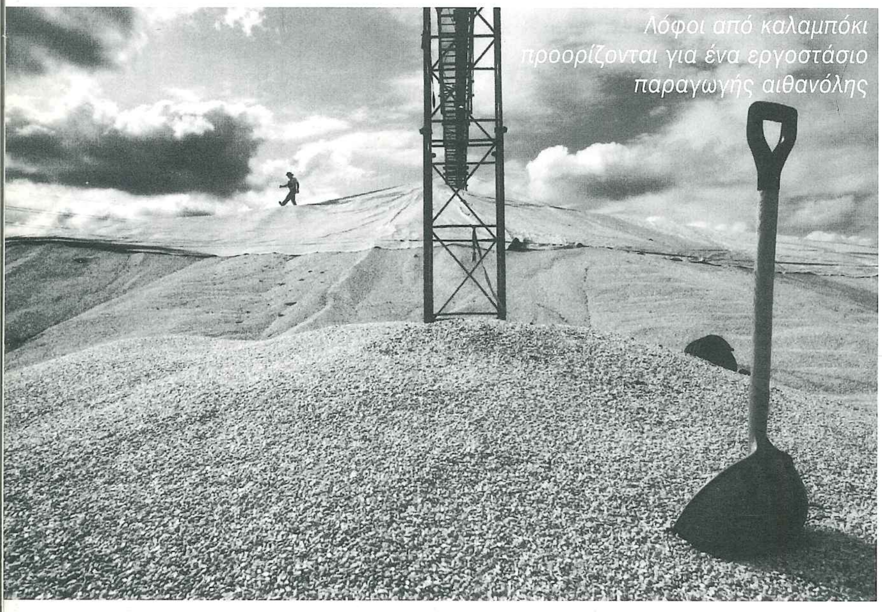
Κάθε εργάτης πρέπει να κόβει 15 τόνους ζαχαροκάλαμα την ημέρα, καταφέροντας 72.000 χτυπήματα με τη ματσέτα του, σκύβοντας 36.000 φορές, δηλαδή ένα σκύψιμο για κάθε δύο κοψίματα. Διανύει 10 χιλιόμετρα τη μέρα και χάνει 10 λίτρα νερό. Για να αντιμετωπίσει τα δηλητηριώδη δαγκώματα των φιδιών είναι ντυμένος με μια στολή που μοιάζει με πανοπλία και αυτό σε συνθήκες αφόρητης ζέστης. Στην εργασία αυτή επιβιώνουν οι πιο γεροί –και συγχρόνως τυχεροί– εργάτες. Ταυτόχρονα, αναγκάζονται να μεταναστεύσουν σε πόλεις-δορυφόρους που βρίσκονται κοντά στις φυτείες παραγωγής ζαχαροκάλαμου. Οι πόλεις αυτές δεν έχουν καμιά υποδομή σε σχολεία και νοσοκομεία, όμως έχουν πολλά πορνεία και μπαρ για κατανάλωση αλκοόλ. Οι εργάτες ζουν σε άθλιες καλύβες και τον λίγο ελεύθερο χρόνο που διαθέτουν τον περνούν

πίνοντας αλκοόλ και πηγαίνοντας στα πορνεία. Ο πληθυσμός των πόλεων-δορυφόρων αυξάνεται την περίοδο της συγκομιδής. Παράλληλα, αυξάνεται και η εγκληματικότητα. Πολλές φορές ζουν φυλακισμένοι σε φάρμες. Τον περασμένο Ιούνη, η κυβέρνηση αναγκάστηκε να παρέμβει για να απελευθερώσει από μια φάρμα στο Παρά 1.100 σκλάβους, ενώ το 2006 είχε ελευθερώσει 3.300 σκλάβους από διάφορες φάρμες.

Η «πράσινη προπαγάνδα» είναι εδώ

Οι οπαδοί της νέας βιομηχανίας υπόσχονται λιγότερη εξάρτηση από το πετρέλαιο, καθαρότερο περιβάλλον και αύξηση του εισοδήματος των εργατών. Και μην νομίζουμε ότι όλα αυτά είναι ακόμη αρκετά μακριά μας. Έχουν ήδη χτυπήσει και

Λόφοι από καλαμπόκι προορίζονται για ένα εργοστάσιο παραγωγής αιθανόλης

τη δική μας πόρτα. Στη Βόρεια Ευρώπη γίνεται παραγωγή βιοκαυσίμων από καλλιέργεια κράμβης (το κοινό κουνουπίδι). Στη Θεσσαλονίκη εμφανίστηκε ένα αυτοκίνητο βιοαιθανόλης. Την παρουσίασή του έκανε η χημικός μηχανικός Λιάνα Γούτα, πρώην σύμβουλος του νεοδημοκράτη ευρωβουλευτή Νίκου Βακάλη. Πιστή στο διεθνές κάλεσμα για το 10% σε βιοκαύσιμα, κάλεσε τους Έλληνες αγρότες να επιδοθούν στην καλλιέργεια φυτών που παράγουν βιοκαύσιμα. Πρόσθεσε, επιπλέον, ότι η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης δημιούργησε ήδη μονάδες βιοαιθανόλης. Ο ίδιος ο Ν. Βακάλης, ενώ στην αρχή ήταν από τους ευρωβουλευτές που ψήφισαν για το 10% σε βιοκαύσιμα, έχει αρχίσει να διατυπώνει επιφυλάξεις, δηλώνοντας ότι το ποσοστό των μη ρυπογόνων βιοκαυσίμων είναι μικρό, ότι για την παραγωγή τους χρησιμοποιούνται αποψιλωμένες δασικές εκτάσεις στον Αμαζόνιο και, τέλος, ότι οι καλλιέργεια βιοκαυσίμων εξοβελίζει από πολλά εδάφη άλλες αγροτικές καλλιέργειες. Τις ίδιες επιφυλάξεις έχουν αρχίσει να διατυπώνουν και άλλοι ευρωβουλευτές που είχαν υπερψηφίσει τον περασμένο Μάρτιο την δέσμευση για 10% σε βιοκαύσιμα ως το 2010. Αυτό έγινε μετά από πίεση οικολογικών οργανώσεων όπως η Transport and Environment, η Friends of the Earth, η European Environment Bureau και η Birdlife International. Έτσι, σε νέα ψηφοφορία στα τέλη του Σεπτέμβρη, ψήφισαν μια τροπολογία που λέει ότι πρώτα πρέπει να γίνει μια εμπεριστατωμένη κλιματολογική, περιβαλλοντολογική, κοινωνική και γεωργική αξιολόγηση των επιπτώσεων και έπειτα να αποφασιστεί η εφαρμογή της δέσμευσης του 10% για τα βιοκαύσιμα. Σύμφωνα με νεότερες αποφάσεις, ο στόχος είναι το 5,75% το 2010 και το 31,2% το 2020.

Στην Ελλάδα έχουν αρχίσει οι χοροί...

Στις βιομηχανίες που θα ασχοληθούν με τα βιοκαύσιμα στην Ελλάδα έχουν δοθεί σημαντικά κίνητρα, όπως μεγάλες φορολογικές ελαφρύνσεις της τάξης του 40-50%. Ήδη 13 επιχειρήσεις έχουν μπεί στο ευνοϊκό αυτό πρόγραμμα. Από κοντά και τα πανεπιστήμια, με πρωτοπόρο αυτό της Θεσσαλίας, που έχει αρχίσει την παραγωγή ενός στερεού βιοκαυσίμου, της πελέτας, η οποία φτιάχνεται από γαϊδουράγκαθα. Πρόκειται για έναν μικρό κύλινδρο διαμέτρου 6 εκατοστών και μήκους 30 εκατοστών που μοιάζει με φυσικό ξύλο. Το πανεπιστημιακό ίδρυμα υπερηφανεύεται ότι θερμαίνεται αποκλειστικά με το νέο καύσιμο. Τη σχετική προπαγάνδιση του καυσίμου ανέλαβε ο γνωστός για τις οικολογικές του εκκεντρικότητες καθηγητής Νίκος Μάργαρης, που στο τεύχος του Οκτώβρη 2007 του ελληνικού «National Geographic» προτείνει να γεμίσει ο θεσσαλικός κάμπος με γαϊδουράγκαθα.

Τα τελευταία νέα μάς πληροφορούν ότι η Νομαρχία Πέλλας έχει έλθει σε συμφωνία με γερμανική εταιρεία για την κατασκευή μονάδας παραγωγής βιοενέργειας. Σύμφωνα με τον υπεύθυνο του επιστημονικού γραφείου στήριξης της Νομαρχίας, χημικό μηχανικό Στέφανο Αργυράκη, θα εξευρεθούν 50.000-60.000 στρέμματα, για να καλλιεργηθεί καλαμπόκι που θα τροφοδοτεί τη μονάδα βιοενέργειας. Όσο για τη μονάδα, χρειάζεται 200 στρέμματα και θα είναι έτοιμη τον Μάρτη του 2008.

Ποιοι κρύβονται πίσω από τα βιοκαύσιμα;

Φυσικά, δεν χρειάζονται ειδικές γνώσεις για να καταλάβει κανείς ότι στην τεράστια νέα αγορά που ανοίγεται την πίτα διεκδικούν μεγάλες πολυεθνικές εταιρείες. Αναφέρουμε τη Chevron - Texaco, την BP και την Du Pont - Exxon - Mobil από τον χώρο των καυσίμων και τις Toyota, Ford, Saab, Volvo και Volkswagen από τις αυτοκινητοβιομηχανίες.

Επίσης, η Archer Daniels Midland, που παράγει μεταλλαγμένη σόγια, καλαμπόκι και τώρα βιοαιθανόλη και βιοντίζελ, και η Monsanto, που παράγει κάθε είδους μεταλλαγμένους σπόρους. Στις ΗΠΑ, την παραγωγή και διακίνηση των βιοκαυσίμων έχουν αναλάβει η John Stewart & Associates και η Yuma Ethanol. Αναφέρουμε ότι ο λόρδος (!) Browne, το αφεντικό της BP, χαρακτήρισε την έκρηξη της καλλιέργειας βιοκαυσίμων ως παράδεισο για τις εταιρείες παραγωγής τροφίμων.

Ποια είναι η αλήθεια; Τα 7 (νέα!) θανάσιμα αμαρτήματα

1. Η αποψίλωση των δασών και εκατομμυρίων στρεμμάτων καλλιεργήσιμων εκτάσεων θα εκτοπίσει χιλιάδες αγρότες και ιθαγενείς των δασικών εκτάσεων, θα μειώσει τα επίπεδα επάρκειας τροφίμων –κυρίως στις χώρες του Τρίτου Κόσμου– και θα αυξήσει την τιμή των τροφίμων από 80-100%.

Στη Αμερική, η τιμή του σταριού αυξήθηκε κατά 30% τον τελευταίο χρόνο και στο ίδιο επίπεδο αυξήθηκε και η τιμή του καλαμποκάλευρου στο Μεξικό. Τις τελευταίες μέρες έχουμε αρχίσει να το καταλαβαίνουμε και στην Ελλάδα με την αύξηση της τιμής του ψωμιού κάθε εβδομάδα, αλλά το ίδιο ισχύει με όλα τα δημητριακά και τα υπόλοιπα τρόφιμα.

2. Η εκπομπή ρύπων αυξάνεται – αντί να μειώνεται– καθώς για κάθε τόνο φοινικέλαιου εκπέμπονται 33 τόνοι διοξειδίου του άνθρακα, ποσότητα δεκαπλάσια από αυτήν που εκπέμπεται για την παραγωγή ενός τόνου πετρελαίου.
3. Η αντικατάσταση των τροπικών δασών από ζαχαροκάλαμο για παραγωγή βιοαιθανόλης και η χρήση της προκαλούν 50% περισσότερα αέρια θερμοκηπίου απ' ό,τι η χρήση ίσης ποσότητας βενζίνης.
4. Η ανάπτυξη των μεταλλαγμένων φυτών για βιοκαύσιμα απαιτεί αυξημένη χρησιμοποίηση χημικών λιπασμάτων, με αποτέλεσμα τον υπερδιπλασιασμό των αποθεμάτων αζώτου. Αυτό έχει ως συνέπεια την εκπομπή νιτρικού οξειδίου, ενός αερίου που είναι 300 φορές πιο επικίνδυνο από το διοξείδιο του άνθρακα και επιφέρει την αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας από 10-100 φορές περισσότερο απ' ό,τι προκαλεί η χρήση φυσικών λιπασμάτων. Υπενθυμίζουμε εδώ τα πολλά κρούσματα καρκίνου στη Νεκρή Ζώνη του Κόλπου του Μεξικού λόγω της χρήσης χημικών λιπασμάτων στην καλλιέργεια καλαμποκιού.
5. Για την παραγωγή 1 λίτρου βιοαιθανόλης απαιτούνται 4 λίτρα νερού και δημιουργούνται 13 λίτρα αποβλήτων. Για την επεξεργασία αυτών των αποβλήτων απαιτούνται 113 λίτρα φυσικού αερίου, τα οποία στη συνέχεια θα διαχυθούν στο περιβάλλον και θα μολύνουν ποτάμια και υπόγεια ύδατα.
6. Η εντατική καλλιέργεια των φυτών για παραγωγή βιοκαυσίμων προκαλεί αποσάθρωση του εδάφους και εξάντληση των αποθεμάτων νερού.
7. Η Βραζιλία αποχαρακτήρισε 200 εκατομμύρια εκτάρια δάσους για την καλλιέργεια φυτών για βιοκαύσιμα. Τα τελευταία 35 χρόνια έχουν καταστραφεί 550.000 τετραγωνικά χιλιόμετρα δάσους στον Αμαζόνιο, με μέσο ρυθμό καταστροφής 3 τετρ. χλμ. την ημέρα. Η Μαλαισία έχει χάσει ήδη το 87% των δασών της, ενώ η Ινδοκίνα θα χάσει ως το 2020 το 98% των δικών της δασών. Η τελευταία αυτή πρόβλεψη δόθηκε από τον ΟΗΕ, ενώ η προηγούμενη από τον ίδιο οργανισμό έλεγε ότι αυτό θα συμβεί το 2032!

Εδώ θα αναφέρουμε και την περίπτωση της πιο φτωχής χώρας του πλανήτη, του Μαλάουι (κατά κεφαλήν ημερήσιο εισόδημα 0,43 δολάρια), όπου η πείνα έχει οδηγήσει τους κατοίκους να καταστρέφουν τα πανέμορφα δάση για να φτιάξουν κάρβουνο και να το πουλάνε για να επιβιώσουν.

Το ζοφερό μέλλον είναι παρόν

Στη Βραζιλία, μετά τη συμφωνία Λούλα - Μπους υπερδιπλασιάστηκε η καλλιέργεια ζαχαροκάλαμου για βιοαιθανόλη, ενώ τα δάση εξαφανίζονται με γεωμετρική πρόοδο.

ΗΠΑ, Ευρωπαϊκή Ένωση, Κίνα, Βραζιλία, Ινδία και Νότια Αφρική είναι οι χώρες που προωθούν τη γρήγορη καθιέρωση των βιοκαυσίμων.

Στη Σουηδία υπάρχουν ήδη 600 πρατήρια που διαθέτουν βιοαιθανόλη και ο στόχος είναι το 2010 να τη διαθέτει το 70% των πρατηρίων.

Στις ΗΠΑ, το 5% των αυτοκινήτων κινούνται με βιοαιθανόλη ενώ το πετρέλαιο κίνησης σε όλη τη χώρα περιέχει 25% βιοντίζελ. Και όλα αυτά για πατριωτικούς λόγους, καθώς η προπαγάνδα λέει ότι ένα λίτρο βιοκαυσίμων στερεί από τη Μέση Ανατολή την εξαγωγή ενός λίτρου πετρελαίου. Από την άλλη πλευρά, το γέμισμα ενός ρεζερβουάρ με βιοκαύσιμα στερεί το ψωμί για έναν χρόνο από έναν κάτοικο των αναπτυσσόμενων χωρών.

Και όλα αυτά ενώ τα κονδύλια που δίνονταν για έρευνα σε πραγματικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, όπως η ηλιακή και η αιολική, έχουν καταντήσει να ακούγονται μόνο ως ανέκδοτα...

Ποιοι είναι οι πολιτικοί στόχοι

Θα ήταν αφελές να πιστεύαμε ότι ο αμερικανικός ιμπεριαλισμός δεν έχει κάποιους στόχους πίσω από την ιστορία με τα βιοκαύσιμα. Φυσικά και δεν πιστεύουμε το παραμύθι ότι δεν θέλουν –δήθεν– να βρεθούν ξανά σε μια δύσκολη κατάσταση όπως εκείνη με την κρίση του Περσικού Κόλπου.

Πρώτος στόχος είναι η Νότια Αμερική. Ανοίγονται μεγάλοι αυτοκινητόδρομοι για τη μεταφορά των προϊόντων της καλλιέργειας βιοκαυσίμων και, παράλληλα, γίνονται νέες αμερικανικές βάσεις και ενισχύονται οι ήδη υπάρχουσες. Όλα αυτά σε συνδυασμό με το Σχέδιο Κολόμβια και το Σχέδιο Πουέμπλα - Παναμά.

Μόνο στον Αμαζόνιο έχουν χαραχτεί 180.000 χιλιόμετρα νέων οδικών αξόνων.

Εργάτης ζαχαροκάλαμου στη Βραζιλία

Αμερικανικές βάσεις υπάρχουν στα βόρεια, στην Κολομβία (για την πάταξη του... εμπορίου ναρκωτικών), αλλά και στα νότια, στα κοινά σύνορα Βραζιλίας, Παραγουάης και Αργεντινής, με το πρόσχημα ότι εκεί δραστηριοποιείται μια ισχυρή μουσουλμανική κοινότητα...

Στόχος είναι ο πλούτος του Αμαζονίου στα βόρεια, τα τεράστια αποθέματα νερού στα νότια και γενικότερα η επανάκτηση της επιρροής στη Νότια Αμερική, που τα τελευταία χρόνια όλο και λιγοστεύει...

Μιχάλης Αντισάκης

Αντιμετώπιση των καταστροφών, για τους πλούσιους

της Ναόμι Κλάιν

*Η **Ναόμι Κλάιν** είναι δημοσιογράφος και συγγραφέας του προσφάτως εκδοθέντος βιβλίου με τίτλο* «The Shock doctrine»
Το κείμενο δημοσιεύθηκε στις ΗΠΑ, στο περιοδικό «The Nation».

Η Βανέσα Νούνιες, η Ελίσαμπεθ Πας και η Τζέσικα Πας περιμένουν στη Βοστόνη, κάτω από τη βροχή που προκάλεσαν τα απομεινάρια της τροπικής καταιγίδας Νοέλ, την έναρξη της εκδήλωσης για την παρουσίαση του καταστροφέα USS Sampson, που διαθέτει τηλεκατευθυνόμενους πυραύλους τύπου Arleigh Burke.

Παλαιότερα ανησυχούσα για το γεγονός ότι οι ΗΠΑ βρίσκονταν υπό τον έλεγχο ακραίων φανατικών που ειλικρινά πίστευαν ότι πλησιάζει η Δευτέρα Παρουσία και ότι οι ίδιοι και οι φίλοι τους θα αναληφθούν στην επουράνια ασφάλεια. Πλέον έχω αλλάξει γνώμη. Η χώρα όντως βρίσκεται υπό τον έλεγχο ακραίων φανατικών, που εμμένουν να πιστεύουν ότι αντιπροσωπεύουν τη βιβλική κορύφωση –τη σωτηρία των εκλεκτών και το κάψιμο των μαζών στο πυρ το εξώτερον– αλλά χωρίς ουδεμία θεϊκή επέμβαση. Ο ουρανός μπορεί να περιμένει. Χάρη στις εύρωστες επιχειρήσεις παροχής ιδιωτικοποιημένων υπηρεσιών για την αντιμετώπιση καταστροφών, απολαμβάνουμε τη Σωτηρία των Εκλεκτών εδώ κάτω, στη Γη.

Ας δούμε τι συμβαίνει στον νότο της Καλιφόρνια. Ενώ οι πυρκαγιές καταβρόχθιζαν ολόκληρες λωρίδες γης στην περιοχή, ορισμένα σπίτια, που βρίσκονταν στην καρδιά της κόλασης, παρέμειναν ανέπαφα, σαν να τα είχε σώσει μια ανώτερη δύναμη. Δεν ήταν, όμως, η χείρα του Θεού. Σε πολλές περιπτώσεις ήταν έργο της Firebreak Spray Systems. Η Firebreak είναι μια ειδική υπηρεσία που παρέχεται στους πελάτες του κολοσσού των ασφαλιστικών εταιρειών, της American International Group, πλην όμως μόνο σ' αυτούς που κατοικούν στις γεωγραφικές περιοχές με τον υψηλότερο δείκτη εισοδήματος της χώρας. Τα μέλη της Ομάδας Ιδιωτικών Πελατών της εταιρείας πληρώνουν κατά μέσο όρο 19.000 δολάρια, προκειμένου να καταβρέχονται τα σπίτια τους με μια άφλεκτη ουσία. Κατά τη διάρκεια των πυρκαγιών, οι «κινητές μονάδες» της εταιρείας –που πηγαίνουν από το ένα μέρος στο άλλο με τα κόκκινα πυροσβεστικά οχήματα– σε κάποιες περιπτώσεις κατάφεραν να κατασβήσουν πυρκαγιές για τους πελάτες τους.

Ένας τέτοιος πελάτης περιέγραψε μια σκηνή της μοντέρνας Αποκάλυψης. «Φανταστείτε. Εσείς βρίσκεστε εκεί, σ' εκείνη τη φοβερή πυρκαγιά. Υπάρχει καπνός παντού. Ξεφυτρώνουν φλόγες από παντού. Ο καπνός κατακλύζει το σύμπαν», δήλωσε στην εφημερίδα «Los Angeles Times». «Φτάνουν δύο τύποι πάνω σ' ένα ομοίωμα πυροσβεστικού οχήματος, έμπειροι και εκπαιδευμένοι στην καταπολέμηση των πυρκαγιών, και είναι εκεί για να προστατεύσουν το σπίτι σου».

Και μόνο το σπίτι σου! «Υπήρξαν ορισμένες περιπτώσεις», δήλωσε ένας από τους ιδιωτικούς πυροσβέστες στην εφημερίδα «Bloomberg News», «στις οποίες, ενόσω καταβρέχαμε ένα σπίτι, αυτό του γείτονα λαμπάδιαζε σαν κερί». Αφού το προσωπικό στις δημόσιες υπηρεσίες πυρόσβεσης μειώθηκε στο ελάχιστο, αποτελεί πια μακρινό και ένδοξο παρελθόν το Πρόγραμμα Γρήγορης Αντιμετώπισης, όταν όλοι είχαν ίσο δικαίωμα στην πυροπροστασία. Τώρα, οι φυσικές καταστροφές, κάθε φορά και πιο έντονες, θα αντιμετωπίζονται με ένα νέο μοντέλο: την Αντιμετώπιση «Σωτηρία των Εκλεκτών».

Κατά τη διάρκεια των τυφώνων, το 2006, προσφέρθηκε στους ιδιοκτήτες σπιτιών στη Φλόριντα μια παρόμοια ακριβή σωτηρία, μέσω του HelpJet, ενός ταξιδιωτικού γραφείου, που ιδρύθηκε με την υπόσχεση να μετατρέψει «μια εκκένωση λόγω τυφώνα σε διακοπές πολυτελείας». Με αντάλλαγμα μια ετήσια συνδρομή, ένας σύμβουλος της εταιρείας αναλαμβάνει τα πάντα: μεταφορά στο αεροδρόμιο, πολυτελείς διακοπές, κρατήσεις σε ξενοδοχεία 5 αστέρων. Πάνω απ' όλα, η HelpJet αντιπροσωπεύει μια διέξοδο ασφαλείας απέναντι στις κυβερνητικές αποτυχίες, όπως αυτή με τον τυφώνα Κατρίνα. «Δεν χρειάζεται να στηθείτε στην ουρά, δεν χρειάζεται να διαγκωνίζεστε με το πλήθος, απλά ζήστε μια εμπειρία πρώτης τάξεως».

Η HelpJet αντιμετωπίζει ήδη τον ανταγωνισμό πολύ ισχυρότερων παικτών. Στον βορρά του Μίσιγκαν, κατά τη διάρκεια της ίδιας εβδομάδας που μαίνονταν οι πυρκαγιές στην Καλιφόρνια, η αγροτική κοινότητα Pellston βρισκόταν εν τω μέσω μιας έντονης δημόσιας διαμάχης. Το χωριό είναι στο «τσακ» να μετατραπεί σε έδρα του πρώτου, πλήρως ιδιωτικοποιημένου, εθνικού κέντρου παροχής βοήθειας σε περίπτωση φυσικών ή μη καταστροφών.

Το πρόγραμμα είναι ιδέα της Sovereigh Deed, μιας νέας και όχι πολύ γνωστής εταιρείας, που σχετίζεται με την ιδιωτική εταιρεία μισθοφορικών στρατευμάτων και στρατιωτικού εξοπλισμού, Triple Canopy. Όπως και η HelpJet, η Sovereigh Deed παρέχει υπηρεσίες κατόπιν «συνδρομής μέλους τύπου αγροτικού club», σύμφωνα με τα λόγια του αντιπροέδρου της εταιρείας, στρατηγού εν αποστρατεία Richard Mills. Με αντάλλαγμα μια αρχική συνδρομή 50.000 δολαρίων, ακολουθούμενη από ετήσιες συνδρομές 15.000 δολαρίων, τα μέλη απολαμβάνουν «πλήρεις υπηρεσίες παροχής βοήθειας», στην περίπτωση που η πόλη τους πληγεί από μια καταστροφή προκαλούμενη από ανθρώπινο παράγοντα, που θα μπορούσε «να αποτελέσει σοβαρή απειλή για τη δημόσια υγεία και/ή την ευμάρειά σας» (βλέπε τρομοκρατική επίθεση), την έξαρση μιας ασθένειας ή μια φυσική καταστροφή. Τα μέλη που καταβάλλουν τη βασική συνδρομή απολαμβάνουν την πρόσβαση σε φάρμακα, νερό και φαγητό, ενώ αυτοί που πληρώνουν «κλιμακούμενες υπηρεσίες πολυτελείας» θα μπορούν να υπολογίζουν σε αποστολές διάσωσης VIP.

Όπως πολλές άλλες ιδιωτικές εταιρείες αντιμετώπισης καταστροφών, η Sovereigh Deed πουλάει μια διέξοδο από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής και από την αποτυχία του κράτους να αντιδράσει, υπερηφανευόμενη ότι διαθέτει τα υψηλά επίπεδα πρόσβασης και τις διασυνδέσεις που τα στελέχη της απέκτησαν το διάστημα που εργάζονταν για το ίδιο το κράτος. Πρόσφατα, στο Pellston, ο Mills εξηγούσε: «Η πραγματικότητα του FEMA (Ομοσπονδιακού Γραφείου Χειρισμού Έκτακτων Καταστάσεων) είναι ότι δεν έχει υποδομή, και μεγάλο τμήμα του Σώματος Εθνικής Ασφάλειας των ΗΠΑ απασχολείται αλλού». Η Sovereigh Deed, από την άλλη, διασφαλίζει ότι έχει «άμεση πρόσβαση και δυνατότητα ειδικών διευθετήσεων σε πολλά κέντρα πληροφόρησης εντός και εκτός ΗΠΑ. Αυτές οι αποκλειστικές διευθετήσεις επιτρέπουν στο δικό μας Κέντρο Επιχειρήσεων Έκτακτων Καταστάσεων να... παρέχει στα μέλη μας αυτό το πολύτιμο πλεονέκτημα σε περιόδους κρίσης». Σ' αυτή τη μη εκκλησιαστική εκδοχή της Δευτέρας Παρουσίας, η βοήθεια του Θεού είναι περιττή. Όταν διαθέτεις συνταξιοδοτημένους πρώην πράκτορες της CIA και των ειδικών δυνάμεων να «ανυψώνουν» τους εκλεκτούς προς την ασφάλεια, δεν χρειάζεται να προσεύχεσαι, αλλά απλά να πληρώνεις. Και ποιος χρειάζεται μια ουράνια Νέα Ιερουσαλήμ όταν μπορεί να έχει το Pellston, με την ευέλικτη τοπική πολιτική εξουσία του και το εκπληκτικά μοντέρνο τοπικό του αεροδρόμιο;

Καταστροφή από τυφώνα στη Νικαράγουα

Σύντομα, η Sovereigh Deed θα μπορούσε να συναγωνίζεται την Blackwater USA, ο πρόεδρος της οποίας, Eric Prince, έγραψε πρόσφατα για τα σχέδιά του να προσφέρει «πλήρεις» υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένης της ανθρωπιστικής βοήθειας, σε περίπτωση καταστροφών. Όταν ξέσπασε η πυρκαγιά στην περιφέρεια του Σαν Ντιέγο, κοντά στην προτεινόμενη τοποθεσία για την επίμαχη έδρα της Blackwater West, η εταιρεία αμέσως άδραξε την ευκαιρία για να διαπιστώσει την αποτελεσματικότητά της. Το Blackwater θα μπορούσε να ήταν «το επιχειρησιακό κέντρο για την αντιμετώπιση των πυρκαγιών στις ανατολικές επαρχίες, δήλωσε ο αντιπρόεδρος της εταιρείας, Brian Bonfiglio. «Μπορείτε να φανταστείτε τι όφελος θα είχε υπάρξει αν ήμασταν έτοιμοι να επιχειρήσουμε;» Για να διατρανώσει την αποτελεσματικότητά της, η Blackwater διένειμε τα τόσο απαραίτητα τρόφιμα και αντίσκηνα στον πληθυσμό του Potrero στην Καλιφόρνια. «Αυτό είναι κάτι που πάντα κάναμε», είπε ο Bonfiglio. «Αυτό είναι ό,τι κάνουμε». Στην πραγματικότητα, αυτό που κάνει η Blackwater, όπως οι Ιρακινοί έμαθαν με πόνο, είναι να μην προστατεύει τις κοινότητες ή τις χώρες στην ολότητά τους, αλλά «να προστατεύει τον προνομιούχο», όπου προνομιούχος είναι αυτός που πλήρωσε τα όπλα και τον εξοπλισμό της Blackwater.

Η ίδια λογική τού πλήρωσε-για-να-σωθείς κυριαρχεί σε όλο αυτόν τον νέο τομέα διαχείρισης καταστροφών του στιλ αγροτικού club. Υπάρχει, βέβαια, και μια άλλη αρχή που θα μπορούσε να καθοδηγήσει τις συλλογικές απαντήσεις μας σε έναν κόσμο επιρρεπή στις καταστροφές: η απλή πεποίθηση ότι όλες οι ζωές έχουν την ίδια αξία.

Για οποιονδήποτε πιστεύει ακόμα σ' αυτήν την τρελή ιδέα, έφτασε η ώρα, επειγόντως, να προστατεύσει αυτήν την αρχή.

μετάφραση: Άννα Θεοδωρίδου

ΗΠΑ-Μεξικό: μετανάστευση και αντίσταση

του **Αλεχάνδρο Ρέγιες**, για την «αλάνα»

Ένας μεταλλικός φράχτης χωρίζει τις πόλεις Μεχικάλι και Καλέχικο σαν μια ζωντανή πληγή. Στις δυο πλευρές ακτιβιστές χορεύουν, τραγουδούν και παίζουν βόλεϋ πάνω από τον φράχτη. Στη μεξικάνικη πλευρά οι διαδηλωτές δέχονται την ενθουσιώδη υποστήριξη των οδηγών που περιμένουν τη σειρά τους για να διασχίσουν τα σύνορα. Στη βορειοαμερικανική οι ακτιβιστές περικυκλώνονται από τη συνοριοφυλακή και δέχονται άγρια επίθεση με γκλομπ και δακρυγόνα.

Αυτός ήταν ο απολογισμός του Καταυλισμού Ενάντια στα Σύνορα τον Νοέμβριο του 2007 – πέντε μέρες πολιτιστικών και πολιτικών κινητοποιήσεων εκατοντάδων βορειομερικανών και μεξικανών ακτιβιστών στη γραμμή που διαιρεί τις δύο χώρες, για να διαμαρτυρηθούν για τη στρατικοποίηση των συνόρων και τους θανάτους που αυτή προκαλεί. Όταν ένα υποτιθέμενο δημοκρατικό κράτος χρειάζεται τη βία για να σιωπήσει τις φωνές της ειρηνικής ανυπακοής, είναι επειδή έχει χάσει τη νομιμοποίησή του. Σήμερα, η αυξανόμενη παραβίαση των δικαιωμάτων των μεταναστών στις ΗΠΑ είναι ένας παραλογισμός.

Το πρόγραμμα της ασφάλειας των συνόρων που ξεκίνησε ο Μπιλ Κλίντον το 1994 (και συνέπεσε με την έναρξη ισχύος του Συμφώνου Ελεύθερου Εμπορίου της Βόρειας Αμερικής) στρατιωτικοποίησε τα σύνορα και προκάλεσε εκατοντάδες θανάτους κάθε χρόνο. Τον Σεπτέμβριο του 2006 το Κογκρέσο ενέκρινε την κατασκευή περισσότερων από χιλίων νέων χιλιομέτρων τείχους και το Υπουργείο Εθνικής Ασφάλειας υπέγραψε συμβόλαιο δισεκατομμυρίων δολαρίων με την εταιρεία Boeing για την εγκατάσταση μηχανισμού επιτήρησης υψηλής τεχνολογίας. Τα τελευταία χρόνια ομοσπονδιακοί και εθνικοί νόμοι μειώνουν όλο και περισσότερο τις υπηρεσίες που παρέχονται στους μετανάστες (περιλαμβανομένων της υγείας και της εκπαίδευσης). Η αυξανόμενη ποινικοποίηση της μετανάστευσης έχει κάνει τους μετανάστες να είναι ο έγκλειστος πληθυσμός με τη μεγαλύτερη αύξηση. Τα δύο τελευταία χρόνια εκατοντάδες «επιχειρήσεις σκούπα», συχνά παράνομες, έχουν καταλήξει στην απέλαση χιλιάδων μεταναστών, τον χωρισμό πολλών οικογενειών και την εγκατάλειψη εκατοντάδων παιδιών. Η αντιμεταναστευτική ρητορεία έχει οδηγήσει επίσης στην ανησυχητική αύξηση των ρατσιστικών εγκλημάτων και σε ένα μη ανεκτικό περιβάλλον που πλήττει όχι μόνο τους μετανάστες αλλά και όλους τους λατίνους.

Παραδόξως, αυτή η πολιτική είναι εν μέρει αντίδραση στις ιστορικές πορείες των Μαΐων του 2006 και του 2007. Αυτές οι κινητοποιήσεις προσπαθούσαν να δείξουν στους Βορειαμερικανούς ότι η μετανάστευση δεν αποτελεί απειλή αλλά μια σημαντική οικονομική και πολιτιστική συνεισφορά. Αλλά, τη στιγμή που η κυβέρνηση περνάει τη μεγαλύτερη κρίση νομιμοποίησής της και η χώρα υφίσταται σοβαρή οικονομική κρίση, οι μετανάστες μετατρέπονται στους ιδανικούς αποδιοπομπαίους τράγους.

Μπροστά σ' αυτήν την πραγματικότητα και στην απογοήτευση από το πολιτικό σύστημα, οι λατίνοι βρίσκουν νέους τρόπους αντίστασης. Κοινοτική οργάνωση, δημιουργία αυτόνομων χώρων, συλλογική άμυνα. Επανάκτηση μιας αίσθησης συλλογικότητας στην καρδιά του καπιταλιστικού ατομικισμού και ανεύρεση μιας πηγής αξιοπρέπειας μέσω της πολιτιστικής ταυτότητας. Οργανώσεις όπως η CopWatch Los Angeles, για παράδειγμα, έχουν αρχίσει να συνενώνουν ομάδες άλλοτε ανταγωνιστικές, όπως οι Τσικάνος (σ.τ.μ.: απόγονοι μεξικανών μεταναστών) και οι Μεξικάνοι. Η CopWatch όχι μόνο επιτηρεί τις δράσεις των αστυνομικών δυνάμεων και προειδοποιεί τους κατοίκους για πιθανές «σκούπες», αλλά χτίζει κοινοτικούς χώρους, όπως χωράφια και παιδικούς σταθμούς, και προωθεί την αυτονομία ως μορφή αντίστασης.

Σε ολόκληρη τη χώρα, με σιωπηλό και σχεδόν αόρατο τρόπο, μορφές οργάνωσης εμπνευσμένες από τον ζαπατισμό, τους Μαύρους Πάνθηρες και άλλες εμπειρίες αυτονομίας αποτελούν πηγή ελπίδας για τις όλο και περισσότερο καταπιεσμένες κοινότητες.

μετάφραση: Ματούλα Παπαδημητρίου

Από τη μια και από την άλλη

Στις 9 Δεκεμβρίου του 2007, κάτοικοι περιοχής της μεξικανικής μεθορίου παγιδεύονται στη ζώνη πυρός βορειοαμερικανών συνοριοφυλάκων, οι οποίοι ρίχνουν δακρυγόνα και ισχυρά σπρέι για να αποκρούσουν τις επιθέσεις που ισχυρίζονται ότι δέχονται από ανθρώπους που επιχειρούν να περάσουν τα σύνορα. «Μόλις άνοιξα την πόρτα του αυτοκινήτου μου, δέχτηκα ένα σύννεφο από δακρυγόνα. Άρχισα να φωνάζω διαμαρτυρόμενη σε έναν κρανοφόρο μπροστά στη γραμμή συνόρων και αυτός μου απάντησε: "Είμαι αστυνομικός και μπορώ να κάνω ό,τι θέλω"». Αυτόπτες μάρτυρες σε μια γειτονιά της Τιχουάνα, πόλης δίπλα στο τείχος, περιγράφουν οχτώ επιθέσεις με δακρυγόνα ή σπρέι από τον Αύγουστο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2007. Κάποιες από αυτές ανάγκασαν τους κατοίκους να εκκενώσουν την περιοχή.

Από την άλλη πλευρά των συνόρων, η κυβέρνηση Μπους επε-

Ειδήσεις Τράπεζα του Νότου: παρέμβαση των κοινωνικών κινημάτων

Τον Φεβρουάριο του 2007, η Βενεζουέλα και η Αργεντινή αρχικά και στη συνέχεια η Βολιβία, το Εκουαδόρ και η Παραγουάη, συμφώνησαν να δημιουργήσουν μια τράπεζα που θα χρηματοδοτούσε την ανάπτυξη των χωρών του Νότου. Αυτό το γενικό και ακαθόριστο πλαίσιο γέννησε την Τράπεζα του Νότου. Τον Μάιο του 2007 προστέθηκαν η Βραζιλία και η Ουρουγουάη και στη συνέχεια συμφωνήθηκε η παρουσία της Χιλής και της Κολομβίας ως παρατηρήτριες.

Η δηλωμένη πρόθεση των ιδρυτών της, ιδιαίτερα της Βενεζουέλας, ήταν να δημιουργηθεί μια τράπεζα που δεν θα αναπαράγει το μοντέλο των γνωστών πιστωτικών ιδρυμάτων που λειτουργούν ως όργανα εξυπηρέτησης των αποικιακών συμφερόντων των ΗΠΑ και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του μεγάλου εθνικού και διεθνούς κεφαλαίου. Η διεύρυνση του αριθμού των χωρών που θα συνδιαχειρίζονται την Τράπεζα του Νότου τής δίνει σαφώς μια μεγαλύτερη εμβέλεια και ανταγωνιστική ισχύ ενώ, παράλληλα, τη στρέφει σε μια πιο "λάιτ" εκδοχή που την απομακρύνει από τις αρχικές προθέσεις των εμπνευστών της.

Στις 10 Δεκεμβρίου του 2007, θέλοντας να παρέμβουν στις διαπραγματεύσεις που συνεχίζονται ανάμεσα στις αντιπροσωπείες των χωρών μελών για τους σκοπούς και τον τρόπο λειτουργίας της τράπεζας, εκατοντάδες κοινωνικά κινήματα, δίκτυα και προσωπικότητες, κυρίως από τη Λατινική Αμερική αλλά και από άλλες περιοχές, δημοσιοποίησαν ένα Ανοιχτό Γράμμα προς τους προέδρους των χωρών αυτών.

«Βγαίνουμε από μια πρόσφατη ιστορία αγώνων ενάντια στις δικτατορίες της ηπείρου μας. Αυτό εξηγεί και την εμμονή μας να ανοίξουμε και να διαχειριστούμε καινούριους χώρους συμμετοχής και άμεσης δημοκρατίας. Ωστόσο, ο ελάχιστα διαφανής και μη συμμετοχικός τρόπος με τον οποίο γίνονται οι διαπραγματεύσεις για τη δημιουργία της Τράπεζας του Νότου, χωρίς δημόσια συζήτηση και χωρίς συμμετοχή των κοινωνιών μας, μπορεί να δείχνει πως ιδρύεται μια τράπεζα σαν κι αυτές που γνωρίζουμε.

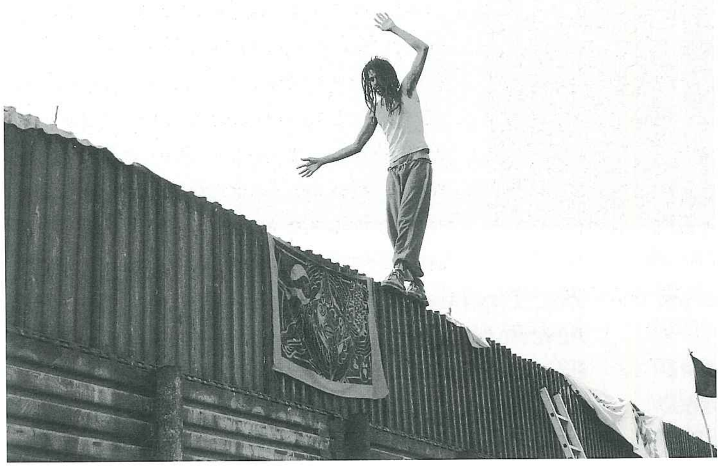
Για μας, η Τράπεζα του Νότου πρέπει να είναι προσανατολισμένη στην προώθηση ενός νέου τρόπου ανάπτυξης, όπου θεμελιώδεις αξίες θα είναι η κυριαρχία των λαών μας πάνω στο έδαφος και την οικονομική δραστηριότητα, ο υπεύθυνος αυτοκαθορισμός της οικονομικής και κοινωνικοπεριβαλλοντικής πολιτικής μας, η αλληλεγγύη και η οικολογική δικαιοσύνη· για την Τράπεζα του Νότου η οικολογική και τεχνολογική ανάπτυξη πρέπει να γίνεται κατανοητή ως μέσο για να φτάσουμε στον απώτερο σκοπό, που είναι η ανθρώπινη και η κοινωνική ανάπτυξη».

Αυτή τη γενική αλλά σαφή τοποθέτηση συνοδεύουν δώδεκα συγκεκριμένες προτάσεις, ούτως ώστε η τράπεζα να αποκτήσει τα χαρακτηριστικά που ανέφεραν παραπάνω τα κοινωνικά κινήματα: «η Τράπεζα πρέπει να είναι προσανατολισμένη προς καθορισμένους στόχους όπως η **απασχόληση με αξιοπρέπεια**, η **εγγύηση της διατροφής**, της **περίθαλψης** και της **κατοικίας** και ο **δημόσιος και δωρεάν χαρακτήρας της εκπαίδευσης**. Να δημιουργηθεί ένας χώρος υπερεθνικής νομισματικής και οικονομικής κυριαρχίας, που όμως πρέπει να εξασφαλίζει μεγάλη τοπική ευελιξία για να αποφευχθούν οι τάσεις κυριαρχίας και ο θρίαμβος της μονεταριστικής ορθοδοξίας, όπως δείχνει η πρόσφατη ευρωπαϊκή εμπειρία.

Να μην επιτραπεί η συμμετοχή σε πολυεθνικούς πιστωτικούς οργανισμούς και σε κράτη που έχουν διαπράξει τη λεηλασία της ηπείρου μας. **Να απομακρυνθούν από τη ζώνη του δολαρίου και του ευρώ**. Να εξασφαλίζεται η **διαφάνεια στις δραστηριότητες της Τράπεζας** και να απαγορευτεί οποιαδήποτε ασυλία και προστασία στα στελέχη της. Να προωθούνται **προγράμματα προσανατολισμένα στη διατροφική κυριαρχία, στην ανάπτυξη τεχνολογίας, στην παρασκευή φαρμάκων, στην ανάκτηση παραδοσιακών γνώσεων**. Να επιτραπεί η **συμμετοχή των οργανωμένων πολιτών και των κοινωνικών κινημάτων** τόσο στην αρχική επεξεργασία της φυσιογνωμίας της όσο και στη λήψη των αποφάσεων και στη λειτουργία των μηχανισμών ελέγχου.

Είναι αμφίβολο έως απίθανο αυτές οι προτάσεις να ενσωματωθούν στη λειτουργία της Τράπεζας του Νότου, ωστόσο δίνουν μια ιδέα για το πώς θα πρέπει να είναι η λειτουργία μιας τράπεζας προσανατολισμένης προς τα λαϊκά συμφέροντα. Ίσως, όμως, να αποτελέσουν και ένα βοήθημα για την Τράπεζα της ALBA που αποφασίστηκε να ιδρυθεί κατά την τελευταία σύνοδο των χωρών της ALBA (Βενεζουέλα, Κούβα, Βολιβία, Νικαράγουα, Ντομίνικα) που έγινε τον Γενάρη του 2008.

Στέλιος Γαβριηλίδης

πλευρά του τείχους

κτείνει το τείχος, το οποίο απλώνεται σε 112 χιλιόμετρα μήκος και υψώνεται στα 5 μέτρα (με προδιαγραφές όπως αντοχή σε πρόσκρουση οχήματος 4,5 τόνων που κινείται με 64 χιλιόμετρα την ώρα, «ωραία» αισθητική κ.ά.), ενώ τα σύνορα φρουρούνται ήδη με χιλιάδες οπλισμένους συνοριοφύλακες, εθνοφρουρούς και στρατιώτες. Με αυτόν τον «απροσπέλαστο φράχτη ασφαλείας», όπως τον ονομάζει, η αυτοκρατορία των ΗΠΑ χτίζει το φρούριό της, ικανοποιώντας τον σκληρό πυρήνα της βορειοαμερικανικής δεξιάς και θεωρώντας ότι έτσι θα σταματήσει τη ροή των ανθρώπων που περνούν τα σύνορα του Μεξικού αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. Των ανθρώπων που δεν έχουν τίποτα πια να χάσουν παρά μόνο την ίδια τους τη ζωή. Το ταξίδι γίνεται ολοένα και πιο θανατηφόρο αλλά, απ' ό,τι φαίνεται, δεν σταματά...

Νικολέττα Μούκα

Ουστ!!! η πείνα και ο δερμάτινος καναπές

Εισάγουμε κρέας και δέρματα, εξάγουμε νέφος και ρύπανση

Συνεχίζουμε τη στήλη, στην οποία παρουσιάζουμε τους «κακούς», τους πολύ κακούς, είτε είναι άτομα, είτε είναι επιχειρήσεις. Τα αισθήματά μας γι' αυτούς εκφράζονται εύγλωτα στο όνομα της στήλης.

Αργεντινή, 2002: Φτωχοί, στη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, αγωνίζονται για ένα κομμάτι κρέατος αλόγου

Ηταν πολύ χαρούμενος με το καινούργιο του αυτοκίνητο «Έχει και δερμάτινα καθίσματα!» τόνισε. Απόρησα, τι καλό έχουν τα δερμάτινα καθίσματα; Είναι πιο δροσερά το καλοκαίρι ή πιο ζεστά το χειμώνα; Καθαρίζονται ευκολότερα από τα υφασμάτινα ή τα πλαστικά; Δεν ήξερε να πει. Απλά, είχε ακούσει στις διαφημίσεις ότι το τάδε μοντέλο διατίθεται και με δερμάτινα καθίσματα και το είχε θεωρήσει ως πλεονέκτημα. Πόσο μάλλον που του παρεχόταν δωρεάν!

Η δερμάτινη ταπετσαρία ήταν όντως πολυτέλεια κάποτε. Όταν αποτελούσε τη μόνη εναλλακτική λύση απέναντι στους άβολους ξύλινους πάγκους των αμαξών ή των πρώτων αυτοκινήτων. Με την επέλαση της πετρελαϊκής βιομηχανίας (και τη διάδοση του αυτοκινήτου) οι ταπετσαρίες φτιάχνονταν από συνθετικά υλικά, κυρίως προϊόντα της απόσταξης του πετρελαίου. Μέχρι που το πετρέλαιο άρχισε να ακριβαίνει και τα υποπροϊόντα του να αντιμετωπίζονται με τσιγκούνικο δέος. Έτσι η αυτοκινητοβιομηχανία ξανανακάλυψε τη βυρσοδεψία, η οποία πλέον είχε άφθονη (και σχεδόν δωρεάν) πρώτη ύλη, καθώς η κτηνοτροφία έχει διογκωθεί παγκοσμίως.

Στα «Νέα» της 28/01/2008 αναδημοσιεύτηκε από τους «The New York Times» άρθρο του Mark Bittman με τον εύγλωττο τίτλο «Το κρέας γίνεται ...πετρέλαιο», το οποίο πραγματεύεται τις επιπτώσεις της κτηνοτροφίας στο παγκόσμιο κλίμα. Εκεί αναφέρεται ότι η συνολική παγκόσμια προσφορά κρέατος το 1961 ήταν 72 εκατομμύρια τόνοι, ενώ το 2007 284 εκατομμύρια τόνοι! Κι αυτό αναμένεται να υπερδιπλασιαστεί μέχρι το 2050! Είναι προφανές ότι ανάλογα τετραπλασιάστηκαν και τα τομάρια βοοειδών, αρνιών και χοιρινών, τα οποία κάπου πρέπει να διατεθούν. Πού αλλού αν όχι στην εξίσου αναπτυσσόμενη αυτοκινητοβιομηχανία;

Και έτσι φτάνουμε στη Νότια Αμερική. Και συγκεκριμένα στην Αργεντινή και τη Βραζιλία, τις δύο μεγαλύτερες χώρες της. Η κτηνοτροφία και η γεωργία αποτελούν σημαντικό ποσοστό της οικονομίας τους. Και μάλιστα ασκούνται σε μεγάλη κλίμακα, ελεγχόμενες από πολυεθνικές εταιρείες. Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως τα τρόφιμα που παράγουν, χορταίνουν πρώτα τις ίδιες. Στην παγκόσμια πρωτεύουσα της χοληστερίνης Αργεντινή, πριν λίγα μόλις χρόνια εκατομμύρια άνθρωποι αντιμετώπισαν το φάσμα της πείνας.

Η Αργεντινή σφάζει 13 εκατομμύρια βοοειδή τον χρόνο, τα οποία αντιστοιχούν σε 2,8 εκατομμύρια τόνους και αντιπροσωπεύουν το 7,4% των παγκόσμιων εξαγωγών κρέατος, αν και μόνο το 3% των συνολικών αργεντίνικων εξαγωγών. Η Αργεντινή είναι ο τρίτος μεγαλύτερος εξαγωγέας μοσχαρίσιου κρέατος, μετά τη Βραζιλία (περί τα 200 εκατ. βοοειδή εκτρέφει) και την Αυστραλία. Το 36% των εισαγωγών της γίνεται από τη Βραζιλία. Τα βόδια δεν τρώνε μόνο χορτάρι αλλά και δημητριακά, από τα οποία η Αργεντινή παράγει περί τα 50 εκατομμύρια τόνους. Παρότι τα βόδια δεν είναι πλασμένα για να τρώνε δημητριακά, αυτά είναι πιο παχυντικά και φυσικά τα προτιμούν οι κτηνοτρόφοι της μαζικής παραγωγής. Οπότε, μαζί με την ανάπτυξη της κτηνοτροφίας, διογκώνεται και η καλλιέργεια των δημητριακών. Σημαντικό ρόλο παίζει η γνωστή εταιρεία Monsanto, που με τη γενετικά τροποποιημένη σόγια της «RoundUp Ready» αύξησε μέσα σε πέντε μόλις χρόνια την παραγωγή σόγιας της Αργεντινής κατά 75%, παρασύροντας μεγάλο ποσοστό αγροτών να αφιερωθούν στην μονοκαλλιέργεια σόγιας για ζωοτροφή. Ξέρου-

με, ωστόσο, πως τα γενετικά μεταλλαγμένα δημητριακά είναι στείρα φυτά, μια ιδιότητα η οποία δεν είναι υποχρεωτικά συνδεδεμένη με την αντοχή τους στα ζιζάνια ή τη λειψυδρία. Απλά, οι εταιρείες εξασφαλίζουν μ' αυτό τον τρόπο ότι ο αγρότης θα αγοράζει κάθε χρόνο τα προϊόντα τους, κάτι που δεν το αντέχουν όλοι. Είναι σαν μια εταιρεία ηλεκτρονικών να κατασκευάζει ραδιοφωνάκια, στα οποία δεν μπορείς να αλλάξεις μπαταρίες, για να αγοράζεις καινούργιο κάθε φορά που αδειάζουν οι μπαταρίες.

Αλλά και στη Βραζιλία, η παραγωγή δημητριακών, και κυρίως σόγιας, έχει αφιερωθεί στην κτηνοτροφία και όχι στη διατροφή των βραζιλιάνων. Υπολογίζεται ότι δέκα κιλά σόγιας παράγουν ένα κιλό μοσχαρίσιου κρέατος. Το οποίο έχει πολύ περισσότερες πιθανότητες να διατεθεί σε κάποιο μπιφτεκομάγαζο των ΗΠΑ, παρά να καταναλωθεί επιτόπου. Κι όμως, με αυτά τα δέκα κιλά σόγιας μπορεί να επιβιώσει ένας βραζιλιάνος για μια εβδομάδα ή και περισσότερο. Κι εδώ μπαίνουν τα μεταλλαγμένα δημητριακά, οι μεγάλες εταιρείες που τα παράγουν και η αποψίλωση των βραζιλιάνικων δασών, προς χάριν της κτηνοτροφίας.

Η Βραζιλία παράγει περί τα 35 εκατομμύρια τόνους καλαμπόκι και 52 εκατομμύρια τόνους σόγια. Η καλλιέργεια αυτής της τελευταίας έχει αυξηθεί 3000% τα τελευταία 35 χρόνια! Ποιος, όμως, καλλιεργεί τη σόγια σε τόσο μεγάλη κλίμακα; Οι αγρότες του MST; Όχι, φυσικά. Η Cargill από τη Μινεσότα είναι η δεύτερη μεγαλύτερη ιδιωτική (μη εισηγμένη στο χρηματιστήριο) εταιρεία των ΗΠΑ, καθώς απασχολεί 158.000 εργαζόμενους. Θεωρείται εκπρόσωπος του ακραίου φιλελευθερισμού και κάνει δουλειές σε όλο τον κόσμο. Υποστήριξε την είσοδο της Κίνας στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και, μεταξύ άλλων, κάνει μπίζνες στην Κούβα και τη Βραζιλία. Ασχολείται με την παραγωγή και διανομή δημητριακών, ζωοτροφών και φαρμάκων, ενώ διαθέτει και έναν ισχυρό χρηματοπιστωτικό κλάδο. Η Cargill τα τελευταία χρόνια προσπαθεί να περάσει από το εμπόριο αγροτικών ειδών σε δραστηριότητες με μεγαλύτερο ποσοστό κέρδους. Σε συνεργασία με την φαρμακευτική Hoffman-LaRoche έχει αναπτύξει μια τεχνική μετατροπής ενός υποπροϊόντος της επεξεργασίας της σόγιας σε βιταμίνη Ε. Ακόμα, παράγει από δημητριακά αιθανόλη για καύσιμο, κιτρικό οξύ και άλλες πρώτες ύλες της διατροφικής βιομηχανίας. Έχει κατηγορηθεί για κατάχρηση παιδικής εργασίας στην Αφρική. Στη Βραζιλία, και συγκεκριμένα στο São José dos Campos, θεωρείται ο μεγαλύτερος εργοδότης. Στις ΗΠΑ εισάγει το 22% του κρέατος, και είναι ο κυριότερος εξαγωγέας από την Αργεντινή. Είναι ο μεγαλύτερος ορνιθοπαραγωγός της Ταϊλάνδης και ο αποκλειστικός προμηθευτής αυγών της McDonald's.

Το 2003 αποπεράτωσε ένα λιμάνι για τη μεταφορά σόγιας στο Σανταρέμ, στην περιοχή του Αμαζονίου. Η δημιουργία του λιμανιού αύξησε κατακόρυφα την παραγωγή σόγιας στην ευρύτερη περιοχή. Οι εκτάσεις για την καλλιέργειά της εξοικονομήθηκαν εις βάρος του τροπικού δάσους. Φυσικά, η Cargill ισχυρίζεται ότι έδωσε μεροκάματο στους ντόπιους βραζιλιάνους και ότι σεβάστηκε τα περιβαλλοντικά κριτήρια που επιβάλλει η κυβέρνηση. Κι όταν το ομοσπονδιακό δικαστήριο της έδωσε έξι μηνών διορία για πλήρη εφαρμογή των περιβαλλοντικών κανόνων, η εταιρεία πρόβαλλε το αντεπιχείρημα ότι συμβάλλει στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και ότι θα αναγκαστεί να κλείσει το λιμάνι. Πρόκειται για ένα εκβιαστικό μοντέλο, γνωστό κι από την ευρύτερη περιοχή των Βαλκανίων.

Πόρτο Αλέγκρε, 2005

Οι αγρότες του κινήματος των ακτημόνων (MST), αντιτιθέμενοι σ' αυτούς τους εκβιασμούς, προτείνουν την καλλιέργεια παραδοσιακών ποικιλιών, με προτεραιότητα την κάλυψη των ντόπιων διατροφικών αναγκών.

Η αποψίλωση των δασών του Αμαζονίου, για την υλοτομία, καλλιέργεια και κυρίως κτηνοτροφία, έχει από το 1970 μικρύνει το τροπικό δάσος κατά 600.000 τετ. χλμ, μια έκταση 4,5 φορές όσο η Ελλάδα. Παρά τις προσπάθειες να ελλατωθεί η αποψίλωση (9.000 τετ. χλμ. το 2005 έναντι 18.000 το 2003) μεταξύ Μαΐου 2000 και Αυγούστου 2006, η Βραζιλία έχασε 150.000 τετ. χλμ. τροπικού δάσους, κάτι περισσότερο από μία Ελλάδα, δηλαδή! Το 70% των αποψιλωμένων εκτάσεων του Αμαζονίου χρησιμοποιείται για εκτροφή βοοειδών και σύμφωνα με το Κέντρο για τη Διεθνή Δασολογική Έρευνα (CIFOR) «μεταξύ 1990 και 2001 το ποσοστό του επεξεργασμένου κρέατος που η Ευρώπη εισήγαγε από τη Βραζιλία, αυξήθηκε από 40% σε 74%» και το 2003, για πρώτη φορά, το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής κρέατος της Βραζιλίας (το 80% της οποίας προέρχεται από τον Αμαζόνιο) κατέληξε σε εξαγωγές. Υπολογίζεται ότι το 1/5 των παγκόσμιων εκπομπών αερίων, που προκαλούν το φαινόμενο του θερμοκηπίου, οφείλεται στην παραγωγή κρέατος. Και ότι για να παραχθεί ένα κιλό μοσχαρίσιου κρέατος, παράγεται τόσο διοξείδιο του άνθρακος, όσο παράγει ένα μέσο ευρωπαϊκό αυτοκίνητο διανύοντας 250 χλμ.

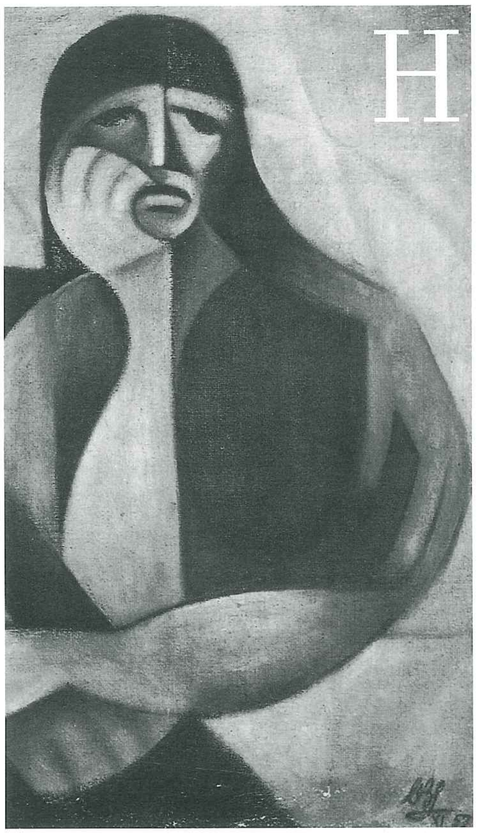

Ακτιβιστές της Greenpeace λένε όχι στα μεταλλαγμένα, Βραζιλία 20001

Η καλλιέργεια της μεταλλαγμένης σόγιας, καθώς το φυτό αναπτύσσεται πολύ περισσότερο, απαιτεί πολύ περισσότερο νερό. Παράλληλα, οι βιομηχανίες επεξεργασίας κρέατος, που κι αυτές με την αύξηση της κτηνοτροφίας έχουν πολύ περισσότερη δουλειά, χρησιμοποιούν πολύ νερό, το οποίο ρυπαίνουν με χημικά. Το ίδιο, βέβαια, συμβαίνει και στα βυρσοδεψεία, που αντίστοιχα αυξάνουν τον όγκο της δουλειάς τους κι άρα και το νερό που ρυπαίνουν με την επεξεργασία των δερμάτων, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τα τοπικά αποθέματα καθαρού νερού. Και πού συμβαίνουν όλα αυτά; Όχι εκεί όπου θα καταναλωθεί το χάμπουργκερ ή θα πουληθεί το αυτοκίνητο με την δερμάτινη ταπετσαρία αλλά στον πεινασμένο Νότο.

Αρίστος Γιαννόπουλος

Πηγές: «Τα Νέα», αγγλική Wikipedia.

Η Πυρά

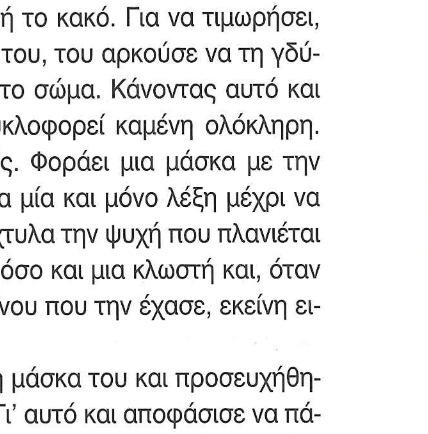
ΑΔΕΛΑ ΦΕΡΝΑΝΤΕΣ

Όταν μπήκα για να πω στον πατέρα μου ότι τον ζητούσαν, εκείνος καθόταν εκεί, δίπλα στη φωτιά, μασουλώντας αποκαΐδια και τραγουδώντας για να ευχαριστήσει τους θεούς για τα χαρίσματα που του είχαν δώσει. Διέκοψα το τραγούδι του για να τον ειδοποιήσω ότι ζητούσαν επειγόντως τη βοήθειά του. Ένα παιδί από το Τσεναλό ήρθε να τον βρει γιατί ο μικρότερος αδερφός του ήταν άρρωστος. Αφού φίλησε το χώμα, που είναι ο τρόπος με τον οποίο χαιρετούν έναν μάγο όταν πηγαίνουν να του ζητήσουν να παρέμβει θεραπευτικά, του διηγήθηκε ότι στην αρχή νόμιζαν ότι το παιδάκι είχε αρρωστήσει εξαιτίας των κριμάτων της μητέρας του, όμως εκείνη, για να το ανακουφίσει, είχε φάει ήδη τα ίδια της τα κόπρανα, έτσι όπως οφείλει να γίνεται σε τέτοιες περιπτώσεις. Παρ' όλα αυτά, το κακό δεν απομακρυνόταν. Σκέφτηκαν, λοιπόν, ότι δεν επρόκειτο για τις αμαρτίες που πέφτουν πάνω στα αθώα παιδιά για να εξιλεωθούν με τις αρρώστιες, τον πόνο ή ακόμα και τον θάνατο, αλλά ότι ίσως ένα Τιμπάλ του είχε καταβροχθίσει την ψυχή.

Όσοι έχουν κρύα την ψυχή δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για να προστατευτούν από τον ολέθριο αέρα που ξερνά το στόμιο της κόλασης, ούτε από τα Τιμπάλ, πνεύματα που τρέφονται με ψυχές αφήνοντας τους ανθρώπους μισοπεθαμένους. Ο πατέρας μου είχε ζεστή την ψυχή, την προστάτευε ο Άρχοντας Ήλιος. Με τη φωτιά που κουβαλάει μέσα του, έχει την απαραίτητη δύναμη ώστε να πράξει το καλό ή το κακό. Για να τιμωρήσει, επειδή ήταν άπιστη, τη γυναίκα του αδερφού του, του αρκούσε να τη γδύσει και να περάσει τα χνώτα του σε όλο της το σώμα. Κάνοντας αυτό και μόνο, εκείνη τσουρουφλίστηκε και ακόμα κυκλοφορεί καμένη ολόκληρη. Τον έχω δει επίσης να επαναφέρει τις ψυχές. Φοράει μια μάσκα με την οποία καλεί τον αέρα, επαναλαμβάνει επίμονα μία και μόνο λέξη μέχρι να ακουστεί ένα βουητό. Τότε, αρπάζει με τα δάχτυλα την ψυχή που πλανιέται στον αέρα. Η ψυχή είναι ένα φίδι τόσο λεπτό όσο και μια κλωστή και, όταν ο πατέρας μου την επιστρέφει στο σώμα εκείνου που την έχασε, εκείνη εισχωρεί από το στόμα σαν γάργαρο νερό.

Τούτη τη φορά, ο πατέρας μου φόρεσε τη μάσκα του και προσευχήθηκε επίμονα, όμως ο αέρας δεν έφερε τίποτα. Γι' αυτό και αποφάσισε να πάει να δει τον άρρωστο. Φύγαμε για το Τσεναλό. Περπατήσαμε όλη τη μέρα και σταματήσαμε μόνο την ώρα του δειλινού, τότε που ο ήλιος μεταμορφώνεται σε αετό που πέφτει από τον ουρανό στα έγκατα της γης. Αυτή την ώρα, ο πατέρας μου είναι πάντοτε ταραγμένος και βγάζει αετήσιους ήχους. Όταν ηρεμήσει, τρώει χώμα και προσεύχεται.

Είχε ήδη πέσει η νύχτα όταν είχαμε φτάσει κοντά στο χωριό. Υπήρχε κάτι το ανησυχητικό στον αέρα και ακουγόταν από μακριά μια βουή σαν από γιορτή ή καβγά. Ανάμεσα στα δέντρα ξεπρόβαλλαν πολλοί άνθρωποι φορτωμένοι με παλούκια και πέτρες φωνάζοντας, «θάνατος στον μάγο». Με τα ουρλιαχτά τους, ήρθαν κι άλλοι μαινόμενοι με πυρσούς. Το παιδί που τάχατες χρειαζόταν βοήθεια και μας έκανε να πάμε μέχρι το Τσεναλό έφυγε τρέχοντας. Με ξάφνιασε που ο πατέρας μου, αυτός που τα μαντεύει όλα, δεν είχε καταλάβει το κόλπο.

Οι κάτοικοι του Τσεναλό, παρακινημένοι από τον ιερέα, με δόλια μέσα ανάγκασαν τους μάγους της περιοχής να έρθουν για να τους θανατώσουν. Μας πετροβόλησαν και με σπρωξίματα μας πήγαν στο χωριό.

Ο αέρας έφερνε πολλά ουρλιαχτά από παντού και σε διάφορες μεριές, ανάμεσα απ' τα δέντρα, έβλεπες να τρέχει η φωτιά των πυρσών εκείνων που καταδίωκαν εν ψυχρώ τους μάγους που προσπαθούσαν να διαφύγουν. Στο κέντρο του χωριού υπήρχε μια μεγάλη φωτιά. Είδα ότι πολλοί άνθρωποι έσερναν κάποιον με σκοπό να τον ρίξουν στη φωτιά, όμως ο μάγος μεταμορφώθηκε σε φίδι, ξεγλίστρησε ανάμεσα από τα πόδια των διωκτών του και χώθηκε σε μια τρύπα. Ένας άλλος άντρας, τον οποίο επίσης τραβούσαν έχοντας τις ίδιες προθέσεις, μεταμορφώθηκε σε ελάφι και αφού ποδοπάτησε μερικούς έφυγε τρέχοντας. Ένας νεαρός τού 'ριξε ένα βέλος και τότε μεταμορφώθηκε σε αετό και απ' τον ουρανό έριξε το βέλος, που έπεσε πάνω στον νεαρό και τον σκότωσε.

Όταν είδα τις δυνάμεις με τις οποίες οι μάγοι ξεγελούσαν τους διώκτες τους, δε μ' ένοιαζε πια αν θα ενοχλούσαν τον πατέρα μου. Εμένα με άφησαν όταν τους είπε ότι δεν κατείχα τέτοιες δυνάμεις, ότι είχα κρύα την ψυχή όπως οι κοινοί άνθρωποι. Εκείνον τον έσυραν μέχρι την πυρά. Με το πρόσωπο κολλημένο στο χώμα, μου φώναζε να πάω σπίτι, όμως εγώ δεν μπορούσα να κουνηθώ, περίμενα τη μεταμόρφωσή του. Είδα που τον έριξαν στη φωτιά. Εκείνος παρέμεινε άνθρωπος όλη την ώρα. Το σώμα του συσπάστηκε κι έγινε στάχτη.

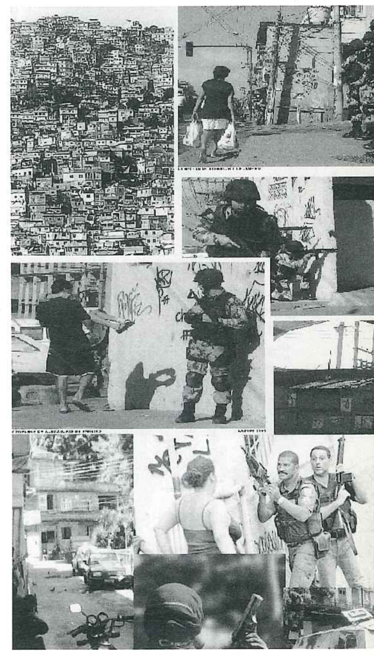
Κατάλαβα ότι ο πατέρας μου δεν είχε τις απαραίτητες δυνάμεις για να μεταμορφωθεί όπως οι άλλοι μάγοι και έκλαψα για το θάνατό του, αλλά ακόμα περισσότερο έκλαψα για την αδυναμία του. Έμεινα εκεί, στο χωριό, βλέποντας την καύση. Λίγοι ήταν οι μάγοι που κάηκαν τελικά, ασφαλώς οι πιο γέροι, αφού οι άλλοι μεταμορφώθηκαν σε ζώα και κατάφεραν να ξεφύγουν.

Στο γυρισμό για το σπίτι, στη διάρκεια της μακριάς πεζοπορίας, δεν μπόρεσα να βγάλω από το μυαλό μου τη φιγούρα του πατέρα μου να καίγεται στη φωτιά. Περπάτησα με την αηδία εκείνης της μυρωδιάς καμένων ανθρώπων, που τόσο με διαπέρασε. Περπάτησα νιώθοντας θλίψη και απογοήτευση. Όταν έφτασα στο σπίτι, ο πατέρας μου ήταν εκεί, καθόταν δίπλα στη φωτιά, μασουλώντας αποκαΐδια και τραγουδώντας.

μετάφραση: Νίκος Κοκκάλας

Επίλεκτες Δυνάμεις
(Tropa de Elite)
ή ο Γαβράς και ο Γαλατάς.

Στο πρόσφατο φεστιβάλ του Βερολίνου (2008) βραβεύτηκε η βραζιλιάνικη ταινία Tropa de Elite (Επίλεκτες Δυνάμεις). Πρόκειται για μια χολυγουντιανή αποθέωση της βίας τύπου Ράμπο που ασκούν καθημερινά οι πάνοπλες κρατικές συμμορίες στις φτωχογειτονιές του Ρίο, στο όνομα της δίωξης των ναρκωτικών. Οι ειδικές δυνάμεις είναι συνάμα οπλισμένοι εισαγγελείς, δικαστές και εκτελεστές της θανατικής ποινής σε όποιους οι ίδιοι κρίνουν ενόχους, τη στιγμή της εφόδου στις εξ ορισμού «εγκληματικές» φτωχογειτονιές του Ρίο, όπου οι πάντες είναι ένοχοι εκτός αν αποδειχτεί το αντίθετο. Σ' αυτόν τον πόλεμο κατά βούληση των αξιωματικών και οπλιτών, οι «παράπλευρες απώλειες» δεν έχουν σημασία. Τα επίσημα αναγνωρισμένα θύματα από σφαίρες αστυνομικών στη Βραζιλία δίνουν κατά μέσο όρο τρεις νεκρούς την ημέρα, κι αυτοί είναι παράνομοι (εκτελεσμένοι δίχως δίκη), γυναίκες, παιδιά, γέροι, νέοι. Οι Επίλεκτες Δυνάμεις είναι εκπαιδευμένες για να σκοτώνουν, όχι να σκέφτονται, και το έμβλημά τους είναι μια νεκροκεφαλή με ένα στιλέτο καρφωμένο στο κρανίο. Επίσης βασανίζουν με την έγκριση του κράτους και τώρα με την επιβράβευση της κινηματογραφικής τους περιγραφής. Ο σεναριογράφος της ταινίας είναι πρώην διοικητής αυτών των Ταγμάτων και μετά την επιτυχία της ταινίας όλοι οι συνάδελφοί του στις ασύδοτες κρατικές συμμορίες καμαρώνουν και τραγουδούν τα τραγουδάκια της ταινίας, όταν δεν βρίζουν, δεν δέρνουν και δεν πυροβολούν.

Πρόεδρος της κριτικής επιτροπής στο Βερολίνο ήταν ο Κώστας Γαβράς, ο οποίος σε μια άλλη εποχή υποστήριζε τη δημοκρατία, «για να σου χτυπάει την πόρτα στις πέντε το πρωί μόνο ο γαλατάς», όπως έλεγαν τότε. Σήμερα επιβραβεύει (η επιτροπή στην οποία προεδρεύει) αυτούς που στη θέση του γαλατά σπάζουν τις πόρτες αδιακρίτως και πυροβολούν όποιον βρίσκεται μέσα. Και η κάμερα ακολουθεί το βλέμμα και το μυαλό των Επίλεκτων Δολοφόνων.

Πριν από 10 χρόνια στο ίδιο φεστιβάλ του Βερολίνου, είχε βραβευτεί μια άλλη βραζιλιάνικη ταινία, ο «Κεντρικός Σταθμός». Τότε η κάμερα δεν ήταν δίπλα στη ματιά του σκοπευτή και η πρώτη σκηνή εξηγεί εν μέρει το γαϊτανάκι της βίας στη Βραζιλία. Ένας πιτσιρικάς κλέβει μια φτηνή σαχλαμάρα από έναν πάγκο μικροπωλητή του Κεντρικού Σταθμού. Ο ένοπλος φρουρός τον κυνηγάει, τον πιάνει λίγο πιο πέρα. Πλάι στις γραμμές, ο φρουρός βάζει τον πιτσιρικά να γονατίσει, τραβάει το περίστροφο και τον εκτελεί με μια σφαίρα στο κεφάλι. Η ταινία δεν συνεχίζει την υπόθεση, όμως μπορούμε να φανταστούμε ότι ο αδερφός, ο φίλος, ο γνωστός του πιτσιρικά, την επόμενη φορά που θα βγει να κλέψει θα έχει όπλο. Και δεν θα διστάσει να σκοτώσει. Τότε η επόμενη γενιά φρουρών θα εξοπλιστούν με ισχυρότερα όπλα και θα έχουν άδεια να σκοτώνουν. Οι νέες γενιές παρανόμων έχουν νέες γενιές όπλων και σήμερα οι Ειδικές Δυνάμεις μετατρέπουν σε πεδίο μάχης όποιο σημείο της πόλης αποφασίσουν. Τι απομένει στο μέλλον; Θα ψεκάζουν τις φτωχογειτονιές από αέρος με ανθρωποκτόνα αέρια;

Προς το παρόν, όσοι έχουν γερό στομάχι και δεν ξεράσουν από την πρώτη σκηνή, θα μπορέσουν να καμαρώσουν τους γενίτσαρους του συστήματος εν δράσει, στον «ανθρωπιστικό» πόλεμο ενός κράτους κατά των ναρκωτικών και των αθλίων.

Κρίτων Ηλιόπουλος

mafalda

QUINO

«το χειρότερο είναι ότι η χειροτέρευση αρχίζει να χειροτερεύει»...

Σε μια ιστορία, οι γονείς προσπαθούν ματαίως να πείσουν τη Μαφάλντα να φάει σούπα γιατί έτσι, μια μέρα, θα γίνει σαν κι αυτούς. «Μαφάλντα, μόνο αν τρως σούπα θα γίνεις μεγάλη!» της λένε και αυτή ρωτάει σκεπτική «μεγάλη σαν ποιόν;». «Σαν εμάς!» της απαντάνε με αυτοπεποίθηση. Στην επόμενη βινιέτα η Μαφάλντα συλλογίζεται υπό το βλέμμα των χαμογελαστών γονιών, για να αναφωνήσει στην τελευταία: «Α, μάλιστα... αυτό μας έλειπε!»

Είχαμε γράψει στο τεύχος 5 ότι από τότε που η Μαφάλντα αποχαιρέτησε τους τακτικούς αναγνώστες της το 1973, οι ήρωές της ξανασυναντιόνται μόνο όταν υπάρχει ένας καλός λόγος. Το 1976, η UNICEF ζητάει από τον Κίνο να εικονογραφήσει τις δέκα αρχές της Διακήρυξης για τα Δικαιώματα του Παιδιού του ΟΗΕ.

Σήμερα από την απλή διακήρυξη καλών προθέσεων του 1959 έχουμε περάσει στη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού του 1989, που είναι πλέον νόμος σε όλα τα κράτη του κόσμου εκτός ΗΠΑ και Σομαλίας. Βέβαια οι μεγάλοι τα έχουμε καταφέρει τόσο καλά που 150 εκατομμύρια παιδιά υποσιτίζονται· 120 εκατομμύρια παιδιά δεν πηγαίνουν σχολείο· 600 εκατομμύρια παιδιά επιβιώνουν με λιγότερο από ένα δολάριο τη μέρα· 250 εκατομμύρια παιδιά ηλικίας 5-14 ετών εργάζονται· ένα στα εφτά παιδιά δεν έχει ιατρική φροντίδα. Όπως έχει πει και η Μαφάλντα, «το χειρότερο είναι ότι η χειροτέρευση αρχίζει να χειροτερεύει»...

1η Αρχή

«Το παιδί απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα που αναφέρονται σε αυτή τη Διακήρυξη. Τα δικαιώματα αυτά αναγνωρίζονται σε όλα τα παιδιά χωρίς καμιά εξαίρεση ούτε διάκριση λόγω φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικής ή άλλης πεποίθησης, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής, οικονομικής κατάστασης, γέννησης ή άλλης κατάστασης του παιδιού ή της οικογένειάς του».

7η Αρχή

«Το παιδί έχει δικαίωμα στην εκπαίδευση, δωρεάν και υποχρεωτική τουλάχιστον στις αρχικές βαθμίδες, που θα προάγει τη γενική του μόρφωση και θα του δίνει τη δυνατότητα, σε συνθήκες ίσων ευκαιριών, να αναπτύξει τις ικανότητές, την ατομική του κρίση, και την αίσθησή για ηθική και κοινωνική υπευθυνότητα και να γίνει ένα χρήσιμο μέλος της κοινωνίας...»

4η Αρχή

«Το παιδί πρέπει να απολαμβάνει τα αγαθά της κοινωνικής ασφάλισης. Έχει το δικαίωμα να μεγαλώνει και να αναπτύσσεται με καλή υγεία.
Το παιδί έχει το δικαίωμα να απολαμβάνει κατάλληλη διατροφή, στέγαση, ψυχαγωγία και ιατρική περίθαλψη».

2η Αρχή

«Το παιδί απολαμβάνει ειδικής προστασίας και έχει στη διάθεσή του ευκαιρίες και υπηρεσίες από το νόμο ή άλλα μέσα για να μπορεί να αναπτυχθεί σωματικά, διανοητικά, ηθικά, πνευματικά και κοινωνικά με υγιεινό και φυσικό τρόπο και σε συνθήκες ελευθερίας και αξιοπρέπειας»...

9η Αρχή

«Το παιδί πρέπει να προστατεύεται από κάθε μορφή εγκατάλειψης, βίας και εκμετάλλευσης και να μην είναι υποκείμενο οποιασδήποτε δοσοληψίας. Δεν πρέπει να επιτρέπεται στο παιδί να εργάζεται νωρίτερα από ελάχιστη κατάλληλη ηλικία. Σε καμιά περίπτωση δεν επιτρέπεται να απασχολείται σε οποιοδήποτε επάγγελμα ή ασχολία που μπορεί να βλάψει την υγεία ή την εκπαίδευσή του ή εμποδίζει την σωματική, πνευματική ή ηθική του ανάπτυξη».

επιλογή - μετάφραση: Ματούλα Παπαδημητρίου

Τα σκίτσα είναι επιλογή από το βιβλίο «Mafalda Inédita» (Ανέκδοτη Μαφάλντα, Εκδόσεις La Flor, Μπουένος Άιρες), το οποίο εκδόθηκε το 1988 και δεν έχει μεταφραστεί στα ελληνικά. Τα υπόλοιπα σκίτσα με τα δικαιώματα των παιδιών μπορείτε να δείτε στο **http://mafalda.dreamers.com/Especiales/derechos.htm**

Περισσότερα σκίτσα και πληροφορίες για τη Μαφάλντα και τον Κίνο, στην «αλάνα», τεύχος 5, σελ. 50-54.

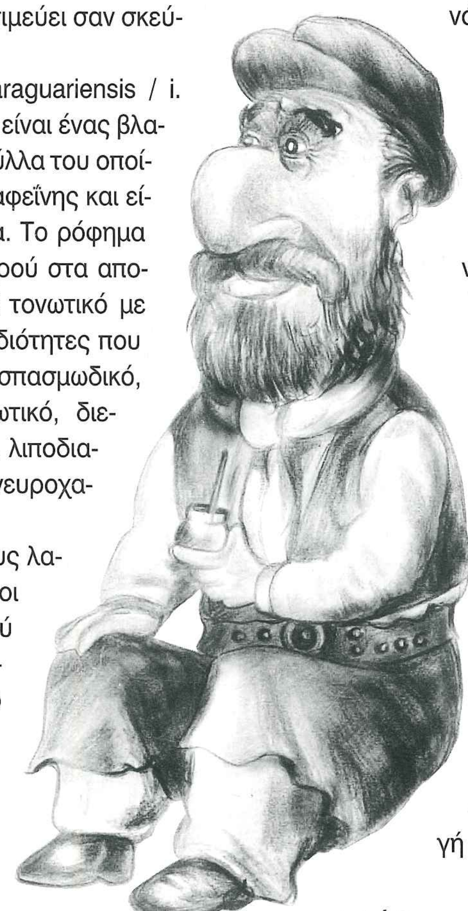

Το μάτε και η ιστορία του

Το μάτε (mate) είναι ένα φυτό με προέλευση τις χώρες του λεγόμενου νότιου κώνου της Λατινικής Αμερικής, τα φύλλα του οποίου παράγουν ένα ρόφημα πάρα πολύ διαδεδομένο σε μια σειρά χωρών, όπως η Αργεντινή, η Βολιβία, η Βραζιλία, η Χιλή, η Παραγουάη και η Ουρουγουάη. Αρχικά το φυτό ήταν γνωστό με το όνομα kaá-guasú. Η ονομασία «mate» προέρχεται από τη λέξη «matí», που στη γλώσσα κέτσουα είναι το όνομα της μικρής κολοκύθας που χρησιμεύει σαν σκεύος για την παρασκευή του ροφήματος.

Το μάτε (επιστημονική ονομασία: Ilex paraguariensis / i. paraguensis / i. mate / i. domestica / i. sorbilis) είναι ένας βλαστός της οικογένειας των Aquifoleaceae, τα φύλλα του οποίου περιέχουν σημαντική ποσότητα φυσικής καφεΐνης και είναι πλούσια σε βιταμίνες και μεταλλικά άλατα. Το ρόφημα που προκύπτει από την προσθήκη ζεστού νερού στα αποξηραμένα φύλλα του φυτού έχει αποδειχθεί τονωτικό με διεγερτική και αντιοξειδωτική δράση. Άλλες ιδιότητες που αποδίδονται παραδοσιακά στο μάτε είναι: αντισπασμωδικό, αντιαλλεργικό, αντικαταθλιπτικό, καρδιοτονωτικό, διεγερτικό του κεντρικού νευρικού συστήματος, λιποδιαλυτικό, διουρητικό, διεγερτικό του πεπτικού, νευροχαλαρωτικό κ.ά.

Το ρόφημα αρχικά καταναλώθηκε από τους λαούς γουαρανί και γουαϊκουρού, αφού ήταν οι πρώτοι που εντόπισαν τις ιδιότητες του φυτού **καά** που φύτρωνε άγριο στη ζούγκλα. Οι πρώτες αναφορές, πάντως, σχετικά με το βότανο αυτό ήρθαν στην Ευρώπη στα τέλη του 16ου αιώνα από τα συγγράμματα των ισπανών και πορτογάλων κατακτητών. Το ρόφημα προκάλεσε το ενδιαφέρον των αποικιστών λόγω της συχνότητας της χρήσης του από τους ιθαγενείς. Αρχικά η χρήση του θεωρήθηκε επικίνδυνη, με αποτέλεσμα, τον Απρίλιο του 1595, ο τοπικός άρχοντας της Ασουνσιόν, Χουάν Καμπαγιέρο Μπασάν, να απαγορεύσει τη διέλευση των προμηθευτών και την καλλιέργεια του μάτε στα εδάφη του. Αντίστοιχα στην Παραγουάη, με την άφιξη της Εταιρείας του Ιησού στις αρχές του 1600 και μέχρι το 1630, απαγορεύτηκε η κατανάλωση, καθώς και η εξαγωγή του μάτε, με ποινή τον αφορισμό, αφού σύμφωνα με τους μοναχούς στο βότανο οφειλόταν *«η καταστροφή αυτών των εδαφών, γιατί κάνουν αυτόν που τα πίνει χαλαρό και ανέντιμο»*. Γύρω στο 1640, ένας ιησουίτης χρονικογράφος, ο Φρανσίσκο Ντίας Τάνιο, προσθέτει πως, κατά τη γνώμη του, το φυτό είναι δαιμονική δημιουργία. Έναν αιώνα περίπου αργότερα, ένας άλλος ιησουίτης, ο Πέδρο Λασάνο, βεβαιώνει, στην «Ιστορία της κατάκτησης της Παραγουάης», ότι *«το φυτό είναι το ιδανικότερο μέσο για την καταστροφή του ανθρώπινου γένους»*.

Στις αρχές του 1600, καταναλώνονταν παρανόμως στην Ασουνσιόν περί τα 500 κιλά του βοτάνου καθημερινά. Το 1611, ο Μαρίν Νεγρόν, κυβερνήτης της Ασουνσιόν, ποινικοποιεί την κατοχή βοτάνων. Οι ποινές ορίστηκαν ως εξής: εκατό μαστιγώματα αν ο παραβάτης ήταν ιθαγενής ή εκατό πέσος αν ο παραβάτης ήταν Ισπανός. Την ίδια εποχή, ο κυβερνήτης του Ρίο ντε λα Πλάτα, Ερναντάριας Σααβέδρα, τιμωρεί την κατανάλωση του φυτού με ποινή 10 πέσος και 15 ημέρες φυλάκιση και διατάζει να καούν στην Πλάσα Μαγιόρ, την κεντρική πλατεία του Μπουένος Άιρες όλες οι παράνομα εισαχθείσες ποσότητες μάτε.

Τελικά, η καλλιέργεια του βοτάνου επετράπη στους ιησουίτες. Κατάφεραν να «εξημερώσουν» το φυτό, μέσω τεχνικών ξήρανσης του σπόρου, πράγμα που επέτρεψε αύξηση της παραγωγής, και τελικά μονοπώλησαν την καλλιέργεια του βοτάνου μέχρι και το 1767, στο σημείο που η πώλησή του έγινε η κύρια πηγή εσόδων τους.

Μύθος (η γέννηση του **kaá-guasú**, του βοτάνου mate...)

Ο κυρίαρχος μύθος σχετικά με την προέλευση του βοτάνου του μάτε προέρχεται από τους γουαρανί και συνδέει την ύπαρξη του φυτού με το φεγγάρι. Σύμφωνα με τον μύθο αυτό, η **Yasí**, το Φεγγάρι, πάντοτε θαύμαζε τον κόσμο των ανθρώπων. Κάθε νύχτα έκανε βόλτες πάνω από τα υψίπεδα, φωτίζοντας τα φύλλα των δέντρων, αλλά ήξερε για το τροπικό δάσος μόνο όσα

μπορούσε να δει από ψηλά: τα ποτάμια, τους καταρράκτες, το πράσινο χαλί των δέντρων. Δεν γνώριζε τίποτα σε σχέση με αυτά που γίνονταν στην επιφάνεια της Γης. Ήθελε να δει από μόνη της τα θαύματα για τα οποία της είχαν μιλήσει ο Ήλιος, η Βροχή και η Πάχνη: τα αγρίμια να κυνηγούν τα απογεύματα, τις αράχνες να υφαίνουν τους ιστούς τους, τα πουλιά να κλωσάνε τα αυγά τους... όλα αυτά τα θαύματα της φύσης που εμείς οι άνθρωποι έχουμε τόσο συνηθίσει να βλέπουμε ώστε πλέον δεν τους δίνουμε σημασία.

Έτσι, μια μέρα το αποφάσισε: προσκάλεσε την **Araí**, τη Συννεφιά, και μαζί πήγαν να ζητήσουν την άδεια του **Kuarajhí**, του θεού Ήλιου, για να κατέβουν στη Γη.

«Εντάξει», τους απάντησε ο θεός Ήλιος, «αλλά σας προειδοποιώ ότι, φτάνοντας εκεί, θα υπόκεισθε στις ίδιες αδυναμίες με τα ανθρώπινα όντα και θα εκτίθεστε στους ίδιους κινδύνους, αν και εκείνοι δεν θα μπορούν να σας δουν».

Πολύ νωρίς το επόμενο πρωινό, ήδη οι δύο κοπέλες διέτρεχαν τη ζούγκλα, αφού μεταμφιέστηκαν, περπατώντας ανάμεσα στους κορμούς και τις φυλλωσιές, παίζοντας με τα μικρά ζώα, συζητώντας με τα εξωτικά πουλιά και τα αγριολούλουδα του Αμαζονίου και γελώντας με τα στραβά πόδια των μυρμηγκοφάγων.

Περπατούσαν για ώρες ανάμεσα σε γιγάντιους κορμούς δέντρων, ανοίγοντας δρόμο ανάμεσα στα κλαδιά και τα χορτάρια και πλέκοντας στολίδια με ορχιδέες και μπουρουκουγιά, τα λουλούδια του πάθους. Έτσι ήρθε το μεσημέρι και, σαν να μην το είχαν προσέξει ως εκείνη τη στιγμή, θαύμασαν τον υπόκωφο και αδιάκοπο βρυχηθμό του βουνού, συνυφασμένο με τον στριγκό μονόλογο των παπαγάλων, το κρώξιμο των γερακιών, το κάρφωμα του τρυποκάρυδου και όλους αυτούς τους ήχους που δεν μπορούν να οριστούν επακριβώς, αλλά αποτελούν κομμάτι της θορυβώδους και πάντα ανανεούμενης ζωής της ζούγκλας. Το βουητό αυτό, σε συνδυασμό με την έλλειψη εμπειρίας τους, κάλυψε τον ήχο από τα ύπουλα βήματα του πεινασμένου ιαγουάρου που τις πλησίαζε.

Το κτήνος βρυχήθηκε θυμωμένα τη στιγμή της επίθεσης, καθώς οι θεές έκλειναν τα μάτια, περιμένοντας το τέλος της εύθραυστης ανθρώπινης ζωής τους. Αντί γι' αυτό, άκουσαν ένα σφύριγμα και ένα βουβό φύσημα, μετά το οποίο ο άγριος βρυχηθμός μετατράπηκε σε μουγκρητό όταν ένα βέλος, που εκτόξευε ένας νέος κυνηγός γουαρανί που περνούσε τυχαία από το σημείο αυτό, καρφώθηκε βαθιά στο αφύλαχτο πλευρό του ζώου. Εξαγριωμένο από τον πόνο, το θήραμα στράφηκε εναντίον του κυνηγού, ανοίγοντας τα τεράστια σαγόνια του, αλλά ένα νέο βέλος σταμάτησε την αγριάδα του. Μέσα στη δίνη της μάχης, ο νεαρός κυνηγός νόμισε πως είδε τις σιλουέτες δύο γυναικών που έκλαιγαν φοβισμένες, αλλά μετά, ξανακοιτώντας για ίχνη, δεν είδε τίποτα πέρα από το χυμένο αίμα του ιαγουάρου και τα ίχνη από τα νύχια του στο γρασίδι, και νόμισε πως είχε κάνει λάθος.

Ο νεαρός έβγαλε το μαχαίρι του, το καθάρισε προσεκτικά και μετά ξάπλωσε στη σκιά ενός δέντρου. Κουρασμένος από την ένταση του κυνηγιού, κοιμήθηκε βαθιά και, κατά τη διάρκεια του ύπνου του, ονειρεύτηκε δύο όμορφες γυναίκες, με δέρμα λευκό σαν τον αφρό του ποταμού και μαλλιά ξανθά, τέτοια που κανείς δεν είχε ξαναδεί, να τον πλησιάζουν και, φωνάζοντάς τον με το όνομά του, μια από αυτές να του λέει:

«Είμαι η Yasí, και αυτή είναι η φίλη μου η Araí. Γυρίσαμε για να σε ευχαριστήσουμε που μας έσωσες τη ζωή. Θα σου χαρίσουμε ένα δώρο που στο στέλνει ο Kuarajhí, ο θεός Ήλιος. Αργότερα, όταν θα γυρίσεις στο σπίτι σου, θα βρεις δίπλα στην είσοδο ένα φυτό που δεν θα το γνωρίζεις. Θα το ονομάσεις kaá, και με τα φύλλα του θα μπορέσεις να ετοιμάσεις ένα ρόφημα που ζεσταίνει τις μοναχικές καρδιές και διώχνει τη νοσταλγία και τη λύπη. Είναι το δώρο μου για σένα, για τα παιδιά σου και για τα παιδιά των παιδιών σου».

Στη συνέχεια του ονείρου του, ο νεαρός κυνηγός είδε τις δύο κοπέλες να απομακρύνονται ανάμεσα στα δέντρα, ακολουθούμενες από ένα κοπάδι λευκών πεταλουδών. Σύντομα οι δυο τους ήταν μόνο μια λάμψη ανάμεσα στα δέντρα.

Το απόγευμα, γυρνώντας στο χωριό του, αυτός και τα μέλη της οικογένειάς του είδαν έναν καινούργιο βλαστό με οβάλ γυαλιστερά φύλλα που εμφανίστηκε παντού. Παρά την έκπληξη όλων, ο νεαρός απλά ακολούθησε τις οδηγίες της Yasí: μάζεψε προσεκτικά τα φύλλα, τα τοποθέτησε μέσα σε μια μικρή ξερή κολοκύθα και τη γέμισε με φρέσκο νερό του ποταμού. Έπειτα έψαξε για ένα λεπτό καλάμι, το τοποθέτησε στο matí και δοκίμασε το νέο ρόφημα. Αφού ξεδίψασε αμέσως και γεύτηκε την ευχάριστη πικρή γεύση, πρόσφερε στους συγγενείς του και, μη μπορώντας να αρκεστεί σε αυτό, βγήκε από το σπίτι και φώναξε τους γείτονές του, για να δοκιμάσουν και αυτοί τη νέα του ανακάλυψη. Σύντομα το σκεύος πέρναγε από χέρι σε χέρι, και σε πολύ μικρό διάστημα όλη η φυλή υιοθέτησε το νέο ρόφημα: είχε γεννηθεί το **μάτε**!

Τρόπος παρασκευής του ροφήματος και διαδικασία

Η διαδικασία παρασκευής και προσφοράς τού μάτε αποτελεί ολόκληρη τελετουργία για τους ανθρώπους που γνωρίζουν τη χρήση του από την παράδοση του τόπου τους.

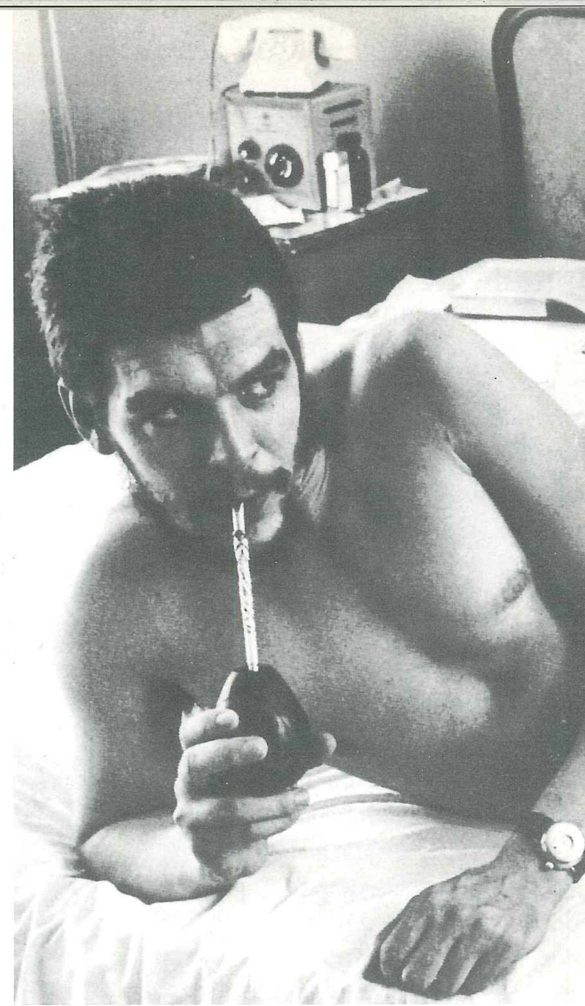
Ο τρόπος παρασκευής του ροφήματος είναι πολύ απλός. Τα εξαρτήματα που χρειάζεται κανείς είναι το ειδικό δοχείο (κολοκύθα) και η μπομπίγια (bombilla de lata), ένα ειδικού τύπου μεταλλικό «καλαμάκι», παραδοσιακά ασημένιο, που στο κάτω μέρος του μοιάζει κάπως με σουρωτήρι. Τοποθετούμε τα αποξηραμένα φύλλα του μάτε μέχρι να καλυφθεί περίπου το μέσο της κολοκύθας. Ζεσταίνουμε το νερό, χωρίς να το βράσουμε, και το ρίχνουμε σιγά σιγά στο κέντρο του δοχείου δίχως να το γεμίσουμε. Τοποθετούμε τη μπομπίγια και το ρόφημά μας είναι έτοιμο για κατανάλωση. Όταν δούμε ότι πλησιάζει στο τέλος, του προσθέτουμε αναλόγως νερό ή μάτε.

Στις χώρες που καταναλώνεται, το μάτε αποτελεί το αντίστοιχο του καφέ ή του τσαγιού άλλων χωρών. Το ρόφημα πίνεται σε παρέες που κάθονται συνήθως κυκλικά. Παρασκευάζεται από έναν, που είναι συνήθως ο μεγαλύτερος σε ηλικία ή ο οικοδεσπότης, και αφού ρουφήξει ο ίδιος τις πρώτες πικρές γουλιές –θα ήταν μεγάλη αγένεια να μη το κάνει– παραδίδει το σκεύος στον διπλανό του. Με τη σειρά του εκείνος το παραδίδει στον επόμενο κ.λπ., ώσπου να ξαναφτάσει στον πρώτο. Το να αρνηθεί κανείς να συμμετάσχει στη διαδικασία αυτή θεωρείται αδιανόητο, καθώς το έθιμο προϋποθέτει την κοινή χρήση της μπομπίγια από όλους.

Το πρώτο εργοστάσιο παρασκευής αναψυκτικού από μάτε (Materva) λειτούργησε στη Ματάνσας της Κούβας από το 1920 και μέχρι το 1960, οπότε και κρατικοποιήθηκαν οι βιομηχανίες της χώρας. Τα δικαιώματα πωλήθηκαν στην ανταγωνιστική Cawy Bottling Company του Μαϊάμι το 1965, η οποία συνεχίζει ακόμη και σήμερα την παραγωγή.

Στην Ουρουγουάη απαγορεύεται με νόμο η πόση μάτε κατά την οδήγηση, καθώς τα περισσότερα ατυχήματα περιλαμβάνουν εγκαύματα από το ζεστό νερό του ροφήματος. Για τον ίδιο λόγο απαγορεύεται το μάτε και στα δημόσια μεταφορικά μέσα. Άλλωστε, είναι καθημερινό φαινόμενο το να δει κανείς στον δρόμο κάποιον να κρατάει τη «ματιέρα» του και το θερμός του περπατώντας.

Το μάτε πίνεται μανιωδώς ακόμα και σε μεσανατολικές χώρες, όπως η Συρία και ο Λίβανος. Φαίνεται πως η συνήθεια μεταφέρθηκε εκεί από μετανάστες που επέστρεψαν από τη Νότια Αμερική. Σήμερα, η Συρία είναι η πρώτη χώρα σε εισαγωγή μάτε στον κόσμο, με 15.000 τόνους του βοτάνου ετησίως.

Κωνσταντίνα Γαβαλά

Μάτε μπορείτε να βρείτε στον Συνεταιρισμό για το **εναλλακτικό** και **αλληλέγγυο** εμπόριο **«ο Σπόρος»**
Σπ. Τρικούπη 21, Αθήνα, τηλ. 210 3801375.

Πηγές

- Cuentos y leyendas argentinos, selección y prólogo de Roberto Rosaspini Reynolds, Buenos Aires, ed. Continente
- http://www.wikipedia.com [ilex paraguariensis, yerba mate, materva, mate (beverage)]
- http://argentour.com/es/mate/mate.php
- http://www.tradiciongaucha.com.ar
- http://www.cuco.com.ar/ (diccionario de mitos yleyendas)
- http://www.wikipedia.es [ilex paraguariensis, yerba mate]
- The healing power of rainforest herbs, Leslie Taylor, 2005

Οδός Λόντρες 38, Σαντιάγο, Χιλή, 11 Σεπτεμβρίου 1973-τέλη 1974.

Παράνομο κέντρο κράτησης και βασανιστηρίων. Ένα από τα πολλά κτίρια του Σαντιάγο όπου η μυστική στρατιωτική αστυνομία του Πινοτσέτ, η περιβόητη DINA, βασανίζει φρικτά και δολοφονεί αγωνιστές. Περίπου 1.100 άνθρωποι περνούν από εδώ, 94 άνδρες και γυναίκες κάτω των 30 ετών δολοφονούνται. 47 από αυτούς περιλαμβάνονται στη «λίστα των 119» της «Επιχείρησης Κολόμπο», μιας εκστρατείας συγκάλυψης της δολοφονίας 119 ανθρώπων που ενορχήστρωσε η DINA προσπαθώντας να πείσει ότι πρόκειται για ξεκαθάρισμα λογαριασμών ανάμεσα σε μέλη αριστερών οργανώσεων.

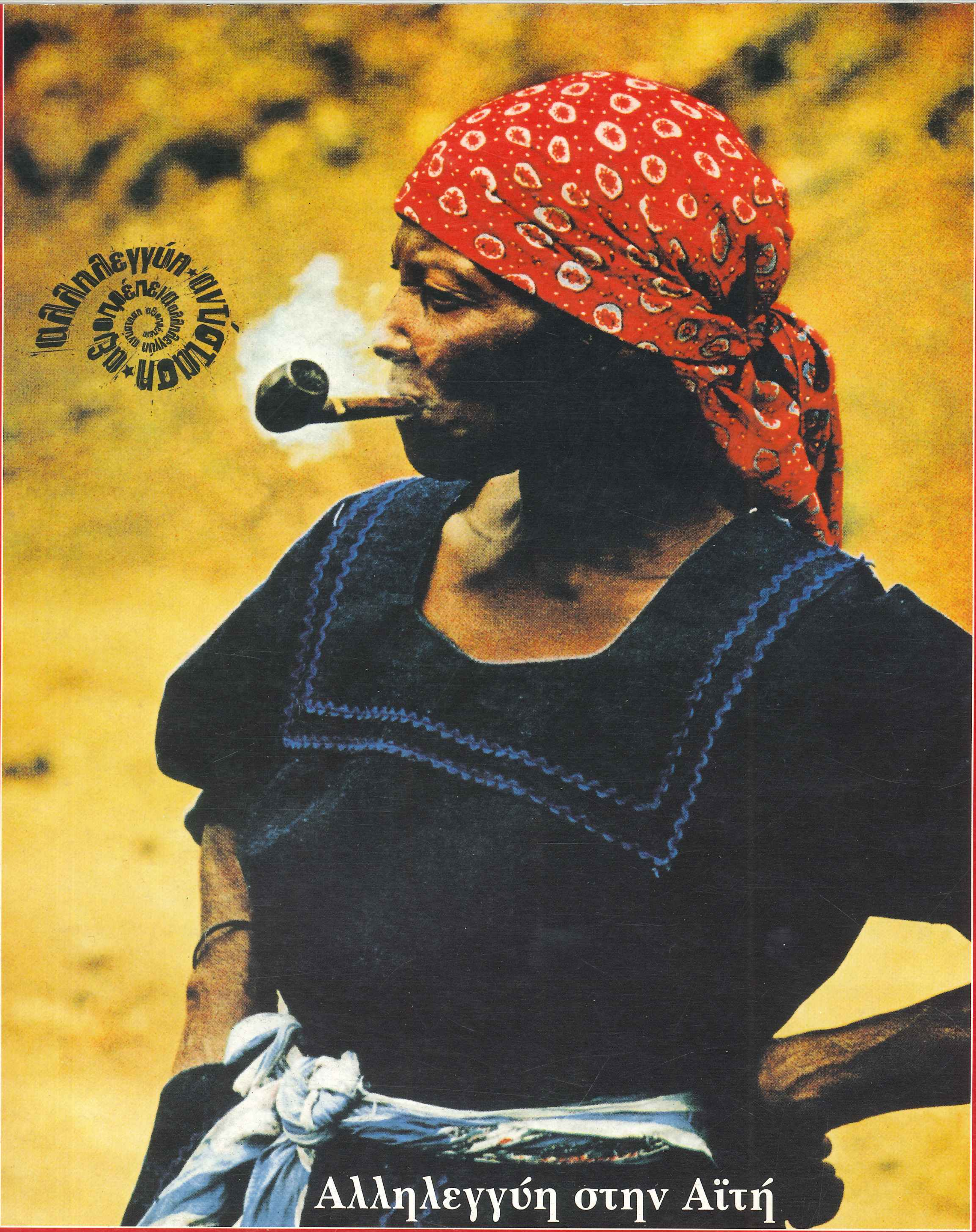

Οδός Λόντρες 38, Σαντιάγο, Χιλή, τέλη Ιουλίου 2007

Μένουμε στη γωνία Λόντρες και Παρίς. Μαθαίνουμε ότι την επομένη, μια ποδηλατάδα μνήμης με αφορμή τα 32 χρόνια από τη «λίστα των 119» θα περάσει έξω από όλα τα πρώην παράνομα κέντρα βασανιστηρίων. Το πρωί ψάχνουμε το κτίριο αλλά δεν μπορούμε να καταλάβουμε ποιο από όλα είναι. Το νούμερο 38 δεν υπάρχει. Το βράδυ που επιστρέφουμε το νούμερο έχει εμφανιστεί. Με μεγάλα κόκκινα γράμματα. Και όχι μόνο αυτό. Μαζί του και τα πρόσωπα των ανθρώπων που βασανίστηκαν ή δολοφονήθηκαν εκεί, κόκκινα γαρύφαλλα και τα συνθήματα «μνήμη 119», «εδώ έγιναν δολοφονίες», «αλήθεια, μνήμη, δικαιοσύνη». Αρχίζουμε να τραβάμε φωτογραφίες. Κάποιος κόβει βόλτες μπροστά από το κτίριο και μας κοιτάει επίμονα. Δεν φοβάται να μην τον δει κανείς. Έχει την άνεση και τη φάτσα του ασφαλίτη. Όταν ξαναβγαίνουμε είναι πάλι εκεί. Αργά το βράδυ είναι ακόμη εκεί. Νωρίς το επόμενο πρωί, τα γαρύφαλλα είναι τσαλαπατημένα στον δρόμο και οι φωτογραφίες των δολοφονημένων έχουν καλυφθεί άτσαλα και βιαστικά με μπογιά του ίδιου ακριβώς χρώματος με την πρόσοψη του κτιρίου.

Ματούλα Παπαδημητρίου

Αλληλεγγύη στην Αϊτή

Ένα κίνημα διεθνούς αλληλεγγύης αναπτύσσεται και προσφέρει πολιτική και οικονομική υποστήριξη στον λαό της Αϊτής. Ένα κίνημα που ζητά την αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων κατοχής από την χώρα και, ταυτόχρονα, συγκεντρώνει και στέλνει βοήθεια στα πιο περιθωριοποιημένα στρώματα, φροντίζοντας να ενισχύσει τις συλλογικές προσπάθειες αντιμετώπισης των προβλημάτων τους.

Η «αλάνα», στο πλαίσιο της διεθνούς αλληλεγγύης, κυκλοφορεί αυτό το cd με τραγούδια που έχει δημιουργήσει το μαύρο, αφρικανικής καταγωγής, στοιχείο που βρίσκεται σε διάφορες χώρες της Λατινικής Αμερικής. Τα έσοδα θα διατεθούν σε ένα πρόγραμμα ενίσχυσης γυναικών που προωθεί η Διεθνής Επιτροπή Αλληλεγγύης στην Αϊτή. Αυτό περιλαμβάνει την αγορά αγελάδων που θα τροφοδοτούν με γάλα μητέρες που δεν καταφέρνουν να θηλάσουν εξαιτίας της ασιτίας, μωρά και τους λιγοστούς ηλικιωμένους που καταφέρνουν να επιβιώνουν στη χώρα. Ακόμη προβλέπει τη δημιουργία ενός συνεταιρισμού και ενός κέντρου επαγγελματικής κατάρτισης γυναικών. Έχει πιλοτικό χαρακτήρα και θα δοκιμαστεί στην πόλη Φορτ Λιμπερτέ, πρωτεύουσα του βορειοανατολικού διαμερίσματος της χώρας.